

tre'

sau 30 tháng 4
những nhớ
và quên

TIM NGUYỄN

kinh tế trung quốc
rạn vỡ

VŨ HIẾN

song kiếm hợp bích

DU UYÊN

lính đánh thuê

HỒ ĐẮC VŨ

chợ nổi cái răng

LÊ KUNG ĐIỂM

nghề phó nháy
một thời
vang bóng

UYỄN CA

Montserrat

IAN BUI

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Sáu hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044
Điện thoại: 972-675-4383

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9am - 5pm
Thứ Bảy: 9am - 4pm
Chủ Nhật: 9am - 3pm

THỰC HIỆN

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

BIÊN TẬP

Nguyễn Xuân Thiệp

DỊCH THUẬT

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

CỐ VẤN PHÁP LÝ

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

LUẬT SƯ ĐẠI DIỆN

Arthrine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)
1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

LAYOUT DIRECTOR

Bảo Huân

LAYOUT & ART DESIGNERS

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

PHỤ TRÁCH KỸ THUẬT & WEBSITE

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

HOA SĨ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

QUẢNG CÁO

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.
Điều kiện dễ dàng, thoải mái.
Xin liên lạc: 972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)
email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383 * Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net * info@trenews.net
Địa chỉ: **3202 N Shiloh Rd, Garland TX 75044**

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: **11210 Bellaire Blvd. #143. Houston, TX 77072**

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012 * 407-894-5111 * 407-897-1114
Fax: 407-894-6190 * Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: **302 S. Graham Ave., Orlando, FL 32803**

TRẺ GEORGIA

Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.org
Địa chỉ: **1805 Shackelford Ct, Ste 150. Norcross GA 30093**

Với sự cộng tác

■ Hoàng Đình Nam (TX) ■ Nguyễn Thị Thanh Dương (TX) ■
Ngọc Linh (TX) ■ Hải Vân ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■
Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Du Uyên (VN)
■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia
Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng
Dương ■ Tạ Phong Tần (CA) ■ Thi Hạnh (Na-Uy) ■ BS Trần
Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■
Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Trần Vũ ■ Thiên Hương ■
Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng
Nga ■ Lương Thu Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn
Xuân Thu (Úc) ■ Trangdài Glassey - Tra62nguyen (CA) ■ Lê
Kung Diễm ■ Đào Duy Hòa (Úc) ■ Thanh Tú ■ Thái Bảo (FL)
■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ấn (Canada) ■ Vũ Thị Thanh
Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang
Nguyễn ■ Triều Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam
Sơn (TX) ■ Hạnh Việt ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Vũ ■ Phạm
Thị Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■
Ngân Bình ■ Đặng Hiếu Sinh ■ Đào Thị Thanh Tuyền (VN) ■
Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư (TX) ■ Ian Bùi (TX)
■ Cổ Ngư (Pháp) ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường ■
Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo (TX) ■ Kim Loan (Canada)
■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn
■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■
Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyên Dũng (Đức) ■ Đặng Mai
Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thần Phong (Georgia) ■
Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê (Pháp) ■
Gió Vivu (Canada) ■ Cyndy Thu Hoàng (TX) ■ Mộc Mạc (VN)
■ Trần Thị Nhật Hưng (Thụy Sĩ) ■ Hoàng Quân (CA) ■ Nguyễn
Thanh Bình (VN) ■ Vương Hoài Uyên (CO) ■ Nguyễn Thạch
Giang (CA) ■ Uyên Ca (VN) ■ Hồ Thụy Mỹ Hạnh (VN) ■ Đơn
Phương Thạch Thảo ■ Bảo Sơn

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)
Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.
Mọi thay đổi về quảng cáo xin gọi trước 2 tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.
Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	
12	BÊN LỀ THỂ THAO
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
16	TRUYỆN NGẮN
20	PHÚC LỢI XÃ HỘI
21	TRANG THƯ TÍN
22	NGÀY NÀY TRONG LỊCH SỬ
23	MIẾNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
27	
28	GIAO TIẾP
29	BẠN CÓ BIẾT
30	
33	
34	TRUYỆN NGẮN
37	TRANG BẠN ĐỌC
38	MỤC THUẾ VỤ
40	SOMETHING & ANYTHING
43	MẸO VẬT
44	
46	THỜI TRANG
48	TRANG THƠ
50	
52	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ RÊ KÀ
60	
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
70	CÁI NHÀ CỦA TA
72	SẢN PHẨM MỚI
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC
77	Kiến thức phổ thông
78	TRONG HẦM RƯỢU
82	GÓC NHIẾP ẢNH
84	
88	
91	
95	
98	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
99	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
112	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Cô bé hái sen
Vũ Hiến	Kinh tế Trung Quốc rạn vỡ
Dương Nguyệt Ánh	Cảm nghĩ nhân ngày giỗ 50 năm của VNCH
Trẻ	
Tim Nguyễn	Sau 30 tháng 4. những nhớ và quên
Hồ Đắc Vũ	Lính đánh thuê
Cindy Thu Hoàng	
Trẻ	
Trẻ	
Bánh Bèo	
Du Uyên	Song kiếm hợp bích
Mộc Mạc	Câu chuyện quý ông
Minh Hải	Khi đi nhà hàng
Hoàng Vũ	Giáo hoàng
Gió Vivu	Đức Giáo Hoàng Francis
Mộc Mạc	Tử tế là sự lựa chọn
Nguyễn Thạch Giang	Người đàn ông ở cõi trên
Lý Thùy Dung	Share Phòng hay share Tiền
Nguyễn Đài Thi	
Ian Bùi	Monserrate
Hoàng Hương	Đồ dùng trong phòng bếp
Tạ Phong Tấn	Từ “chơi cỏ” tới “chơi đá”
Điệu Cô Nường	Xu hướng quần hiện đại
Giang Hữu Tuyên	
Ngọc Diệp	Sơn hào hải vị không bằng mùi vị quê hương
Uyển Ca	Nghề phó nháy một thời vang bóng
Đoàn Xuân Thu	Giọt nắng cuối mùa Xuân
Du Face	
Trẻ	Băng keo cá nhân
Tám Vạn	Chú Hỏa & dòng họ Hui Bon Hoa
Hạnh Việt	Sử dụng máy đo huyết áp
Dương Hùng	Những lối đi có mái vòm của Paris
Bảo Sơn	Lừa đảo thuế
Lê Kung Diễm	Lăn tăn... chợ nổi Cái Răng!
Thiên Hương	Cây mau có trái
Bảo Sơn	
Trẻ sáu tám	
Nguyễn Cát Phương	Độc ‘Mưa trên cây sấu đông’ của Nhã Ca
Phượng Nghi	Necro-branding
Trần Vũ - Mai Ninh	Trưa nắng Hàm Ninh
Andy Nguyễn	Điện thoại Samsung với One UI 7
Thạch Thảo	Tacoma viên ngọc của Washinton State
Kim Loan	Mẹ xin lỗi
Trịnh Thanh Thủy	Cuộc sống của người Việt ở Hoa Kỳ
Hoàng Mai	Đi tìm Bronto
Triệu Minh	Vài thắc mắc
Nguyễn Sinh	Gia chơi trống bỏi!
Trẻ	
B.Tuyền	
Trẻ cười	

Ồi em bé hái búp sen mùa hạ
Sen thì hồng mà tay nhỏ xanh
xao (NXT)

Lâu rồi, đọc được một câu chuyện hay về cô bé hái sen. Đọc chuyện khiến lòng ta xúc động và mong ước có một phép màu nào đó để đời em khá hơn.

NS

NHƯ SAO

Một anh bạn kể cho chúng tôi nghe câu chuyện của một cô bé 11 tuổi ở quận Bình Tân, thành phố Sài Gòn, hàng ngày phải lội ao, đầm... để hái sen đem ra đường lớn bán kiếm tiền nuôi người cha bệnh tật ở nhà. Câu chuyện anh biết được trong một lần tình cờ đi ngang qua nơi cô bé nhỏ nhắn ấy ngồi bán từng bó sen, anh dừng lại hỏi mua và trò chuyện cùng cô bé. Cô bé ấy đã 11 tuổi nhưng không được đến trường vì phải nặng gánh mưu sinh, khi người cha của em với đôi chân tật nguyên đã mất khả năng lao động từ hơn 1 năm nay. Một ngày giữa tháng 9, tôi cùng anh bạn ấy đến thăm cô bé phi thường kia. Em dẫn chúng tôi vào nơi mà gia đình nhỏ của mình đang sinh sống. Con đường dẫn vào nhà em là con đường đất sình lầy, ngập lún, hai bên cỏ mọc cao hơn đầu người. Ngôi nhà dột nát của hai cha con nằm trên một mảnh đất cằn cỗi đang chờ quy hoạch phường Bình Trị Đông B, quận Bình Tân. Nó được dựng lên tạm bợ để chống chọi với mưa gió Sài Gòn.

NGUỒN TRÍ THỨC TRẺ

Cô bé hái sen

Từ hơn một năm nay, cha của em là anh Nguyễn Văn Thành (45 tuổi, quê Bến Tre) đi lại khó khăn do bệnh tật và đôi chân yếu ớt phải chống gậy.

Tên em là Nguyễn Hồng Thanh, năm nay em tròn 11 tuổi nhưng không được đến trường như những đứa trẻ khác. Một ngày của em bắt đầu bằng việc dậy sớm, lội ra đầm sen trước nhà để mò mẫm hái từng cành sen đẹp nhất đem đi bán kiếm tiền. Mùa này sen không mọc nhiều nên em phải đắm mình trong dòng nước đen ngòm, nặng mùi rác thải mà tìm sen. Em lội tới, lội lui cũng hơn 1 giờ đồng hồ, kéo theo chiếc thùng mút cũ kỹ để đựng từng bó sen vào đó. Bất kể mưa to hay nắng gắt, mỗi ngày Thanh lội ra đầm khoảng 2 lần để tìm sen. Nhiều hôm Sài Gòn đồng đánh mưa suốt từ sáng đến chiều, có

khi nặng hạt mà rơi như trút, Thanh dù cố gắng đến mấy cũng không dám lội ra xa quá, đành ngồi bó gối nhìn ra đầm sen. Không bán được sen đồng nghĩa với việc không có tiền nên có hôm hai cha con không ăn gì, có hôm Thanh được người chú nấu chén cơm nhỏ lót bụng để ăn, còn anh Thành thì ăn rau luộc cầm cự.

Giữa đầm sen bát ngát, Thanh kéo theo chiếc thùng làm bằng mút xốp, len lỏi vào từng góc ngách để tìm hái những cành sen đẹp nhất. Khi tìm đủ những cành sen để có thể bán thành từng bó, Thanh mới chịu lội vào bờ. Sau hai lần dang nắng đầm mình trong ao, người ngòm đầy bùn đất và mồ hôi ướt đầm trên tóc, Thanh lấy bộ đồ rồi chuẩn bị lấy nước tắm. Ở ngay giữa Sài Gòn phồn hoa nhưng khu vực em ở lại không có nước sạch, em

phải hứng nước từ một cái ao còn đọng lại nước mưa từ những ngày trước để dùng.

Sau khi tắm rửa sạch sẽ, Thanh sẽ kể cho cha nghe về một ngày “làm việc” của mình.

“Tôi cũng lội ao hái sen đi bán, có khi giăng lưới đánh cá, làm đủ kiểu để kiếm miếng ăn, con bé Thanh ngày đó ngồi trên bờ nhìn cha nó lội ao, lội đầm, nhiều lần cũng bảo: “Cho con đi với!” nhưng tôi cản. Hơn một năm trước, không hiểu bệnh gì mà bỗng dưng tôi mệt trong người, rồi chân thì yếu dần, đứng không vững chứ nói gì đến lội ao. Rồi Hồng Thanh thay tôi làm việc, nó bảo cha lội được, con cũng lội được. Giờ ngày nào, nó cũng ra đó hái sen rồi đạp xe ra đường nhựa, ngồi bán đến hết mới về...”

Dường như đã quen với cơ cực, Thanh không cảm thấy mệt mỏi khi trở thành trụ cột của gia đình. Em xem điều đó như bổn phận và trách nhiệm mà mình đương nhiên phải gánh. Thanh thường nói, ở đây tuy thiếu thốn nhưng có các anh em chú bác, và có đầm sen, nơi gắn liền với tuổi thơ mình. Tội nghiệp, lội nước

Nguyễn Hồng Thanh và cha - NGUỒN TRÍ THỨC TRẺ

trong đầm lầy suốt một thời gian dài, đôi chân của em bắt đầu xuất hiện những chứng bệnh ngoài da.

Hôm nay, em không phải đạp xe đi bán vì có một mảnh thưởng quân đã vào đến tận nhà thăm hai cha con và mua hết số hoa sen em đã hái được.

Một cành sen với giá 2,000 đồng. Một ngày, Thanh kiếm được khoảng 40,000 – 50,000 đồng.

Nhưng cũng có hôm, em chẳng bán được cành nào.

Đã từ lâu rồi, anh Thành chẳng đựng vào một hạt cơm. Khi có cơm do em trai mình nấu, anh để cho bé Thanh ăn, còn anh chỉ ăn rau luộc. Do chưa làm giấy khai sinh cho Thanh nên anh cũng không thể cho bé đi học. Nhưng vốn ham học nên Thanh cũng hỏi người em họ của mình cách đánh vần, đọc chữ. Thanh khoe: “Con thuộc hết bảng chữ cái, con có thể viết được họ tên của mình!”. Hỏi rằng Thanh có muốn được đến trường không, em lẳng lặng gật đầu. Hiện Thanh chỉ biết bập bẹ đánh vần, viết chữ như học sinh mới vào lớp 1.

“Hỏi rằng trong đầm gì đẹp bằng sen? Xin đáp còn có cô bé tên Thanh kia kìa!”.

NS

(THEO QUỲNH TRẦN - TRÍ THỨC TRẺ)

NGUỒN TRÍ THỨC TRẺ

Để đối phó với Hoa Kỳ trong cuộc thương chiến lần này, giới lãnh đạo Trung Quốc sử dụng lá bài chủ nghĩa dân tộc để khơi dậy lòng ái quốc của người dân Trung Quốc, tìm cách đổ lỗi cho Hoa Kỳ về nhiều vấn đề kinh tế của quốc gia và tin tưởng rằng họ có khả năng chịu đựng được khó khăn của một cuộc chiến thuế quan kéo dài tốt hơn Hoa Kỳ. Tuy nhiên, những vết nứt đang bắt đầu xuất hiện, cho thấy khó khăn và thiệt hại đang có tác động sâu xa vào nền kinh tế của họ như thế nào.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Hoạt động thương mại giảm mạnh giữa hai bờ Thái Bình Dương dẫn đến tình trạng ngừng sản xuất và đe dọa làm suy yếu sự ổn định về công ăn việc làm của hàng triệu người dân Trung Quốc. Các số liệu đưa ra vào đầu tháng 5 cho thấy nền kinh tế Trung Quốc đã có những dấu hiệu đầu tiên về sự thiệt hại lớn từ cuộc chiến thương mại, với sự sụt giảm các đơn đặt hàng xuất cảng vào tháng 4 và công việc sản xuất ở mức yếu nhất tại các nhà máy của quốc gia này so với hơn

một năm qua.

Các giới chức Trung Quốc tìm cách làm giảm nhẹ sự lo lắng về những bằng chứng khó khăn nói trên, khẳng định lại sự tự tin của họ rằng mục tiêu tăng trưởng sẽ đạt được khoảng 5% trong năm nay.

Những vết nứt đầu tiên

Tuy nhiên, trong những tuần lễ gần đây, có nhiều dấu hiệu xuất hiện cho thấy nhiều doanh nghiệp Trung Quốc đang gặp rất nhiều khó khăn để tồn tại. Các công ty lệ thuộc vào

hàng xuất cảng bán cho thị trường Hoa Kỳ, từ các xưởng sản xuất đồ chơi, đồ nội thất và áo thun, đến các nhà máy sản xuất kim loại, đồ gia dụng điện tử và thiết bị xây dựng, đã đình chỉ sản xuất và cho nhân viên nghỉ việc. Những công ty cần nguồn cung ứng các bộ phận do Hoa Kỳ chế tạo cho công việc sản xuất của họ, chẳng hạn như các công ty sản xuất chất bán dẫn và xe hơi, đã phải cố gắng tìm cách để duy trì hoạt động.

Một số chủ doanh nghiệp đã ví tình trạng gián đoạn

này cũng tương tự như lần đóng cửa sản xuất trong thời gian đại dịch Covid – với lời cảnh báo rằng viễn ảnh cuộc thương chiến lần này có phần ảm đạm hơn.

Trong khi chiến tranh thương mại cũng đang ảnh hưởng đến các doanh nghiệp Mỹ và làm gia tăng áp lực lạm phát và rủi ro kinh tế suy trầm ở Hoa Kỳ, thì sự thiệt hại về phía Trung Quốc cho tới thời điểm này có lẽ nặng hơn. Một phần là do Trung Quốc đã gia tăng, thay vì giảm bớt, sự tập trung vào việc xuất cảng để làm nền tảng của nền kinh tế của họ.

Một bản phúc trình trong một cuộc nghiên cứu mới đây cho biết xuất cảng tăng vọt trong mấy năm qua đã giúp Trung Quốc tránh được

cuộc khủng hoảng tài chính khi tình trạng vỡ bong bóng nhà đất đã làm suy yếu các khu vực đầu tư và tiêu thụ, gây căng thẳng cho ngân sách chính phủ và khiến các hệ thống ngân hàng gặp nhiều áp lực.

Và nay thì chính sách thuế quan cao ngất ngưỡng của Hoa Kỳ, cùng với những bất ổn của khu vực nhà đất vẫn chưa chấm dứt, có nghĩa là nền kinh tế của Trung Quốc sẽ phải đối mặt với hai lực cản lớn cùng một lúc.

Thương mại với Hoa Kỳ

Trung Quốc đã đưa ra các số liệu chính thức cho thấy tỷ lệ hàng xuất cảng của Trung Quốc sang Hoa Kỳ đã giảm từ 18% năm 2018, thời điểm bắt đầu cuộc chiến

thương mại lần trước giữa hai quốc gia, xuống còn khoảng 15%. Tuy nhiên, nhiều nhà kinh tế chỉ ra rằng thị trường Hoa Kỳ thực sự chiếm gần 21% tổng doanh số hàng xuất cảng của Trung Quốc sau khi tính luôn cả hàng hóa được chuyển từ Trung Quốc sang những quốc gia khác trước khi đưa tới Hoa Kỳ.

Các nhà kinh tế này cho biết khó có thể phủ nhận về tầm quan trọng của thương mại Hoa Kỳ đối với nền kinh tế Trung Quốc. Tổng kim ngạch xuất cảng chiếm khoảng 13% tổng sản phẩm nội địa (GDP) của Trung Quốc, với ước tính việc xuất cảng sang Hoa Kỳ chiếm khoảng 3% GDP của Trung Quốc.

Một nhà kinh tế nghiên cứu về Trung Quốc là

ông Larry Hu cho biết tổng kim ngạch xuất cảng của Trung Quốc có khả năng giảm 10% trong năm nay trong khi doanh số bán hàng của Trung Quốc sang Hoa Kỳ hầu như bị xóa sổ.

Việc làm bị ảnh hưởng

Tác động lớn nhất của thuế quan mới sẽ là với các công việc làm liên quan tới thương mại, số đông công nhân làm việc trong ngành sản xuất, các công ty sản xuất nguyên liệu thô, và các dịch vụ như kho chứa hàng và tài chính – là những khu vực góp phần quan trọng cho sự lưu thông thương mại giữa hai quốc gia. Công ty tài chính Nomura Nhật dự đoán thuế quan của Tổng thống Trump sẽ khiến Trung Quốc mất tới 15.8 triệu việc làm.

Xuất cảng giảm mạnh trong tháng 4 - GETTY IMAGES

Một công ty sản xuất hàng may mặc và đồ trang trí Giáng sinh để xuất cảng tại tỉnh Quảng Châu thuộc miền nam Trung Quốc hoạt động trong gần hai thập niên cho biết, vào tháng 4 vừa qua, họ đã phải cắt giảm ca làm việc hàng ngày của họ từ 3 ca xuống còn 2 và cho 30% công nhân nghỉ làm sau khi 3 khách hàng chính đã hủy đơn đặt hàng cho thị trường Hoa Kỳ.

Trong nội bộ chính phủ Trung Quốc, tầm quan trọng của thương mại đối với công việc làm là điều hiển nhiên mà ai cũng biết. Khi chủ trì một cuộc họp về nhu cầu ổn định xuất cảng vào thời điểm đỉnh điểm của trận đại dịch năm 2020, thủ tướng khi đó là ông Lý Khắc Cường đã nói rằng khu vực ngoại thương, trực tiếp hoặc

gián tiếp, tạo ra việc làm cho hơn 180 triệu người dân Trung Quốc. Ông Lý đặc biệt nhấn mạnh đến các ngành công nghiệp sản xuất hàng may dệt, hàng lý và đồ nhựa, tất cả đều coi Hoa Kỳ là điểm xuất cảng chính, và là những ngành sản xuất đặc biệt tạo ra nhiều công ăn việc làm ở Trung Quốc.

Các nhà kinh tế cảnh báo rằng xuất cảng giảm sẽ có tác động lan tỏa khắp nền kinh tế, khiến thêm nhiều triệu việc làm nữa bị đe dọa, có nguy cơ rơi vào suy trầm và phải mất nhiều năm mới thoát ra được.

Theo Flexport, công ty có trụ sở tại San Francisco hỗ trợ việc chuyển hàng hóa trên toàn thế giới cho các công ty xuất cảng, cho biết có dấu hiệu cho thấy hoạt động

thương mại đang cạn kiệt nhanh chóng, với số lượng đặt hàng vận chuyển hàng hóa của Hoa Kỳ từ Trung Quốc đã giảm 60%.

Bắc Kinh che giấu

Nhiều nhà kinh tế cho rằng chính quyền Bắc Kinh đang che giấu rất kỹ mối lo ngại của họ về hậu quả kinh tế trong cuộc thương chiến lần này. Không giống như ở Hoa Kỳ, nơi mà sự sụt giảm lớn của thị trường cổ phiếu là thước đo niềm tin vào nền kinh tế, giới lãnh đạo Trung Quốc tìm cách kiểm soát chặt chẽ hơn những biểu hiện lo ngại như vậy. Ví dụ, chính quyền Bắc Kinh đã hạn chế việc bán cổ phiếu của các công ty đầu tư và dùng quỹ nhà nước để mua vào cổ phiếu hỗ trợ cho thị trường.

Để giảm thiểu sự thiệt hại kinh tế, Bắc Kinh đã âm thầm miễn một số sản phẩm do Hoa Kỳ sản xuất (chẳng hạn chip điện tử) khỏi mức thuế trả đũa 125% của Trung Quốc, một dấu hiệu cho thấy các công ty Trung Quốc đang gặp khó khăn trong việc tìm nguồn cung ứng khác để thay thế Hoa Kỳ ngay lúc này.

Riêng về phía Hoa Kỳ vẫn chưa tỏ dấu hiệu muốn đàm phán. Tổng thống Trump vẫn tiếp tục nói cứng rằng Hoa Kỳ muốn có sự nhượng bộ đáng kể từ Trung Quốc, như cho phép các công ty Mỹ được tiếp cận nhiều hơn với thị trường Trung Quốc, trước khi có các cuộc đàm phán để chấm dứt cuộc chiến thuế quan.

VH

Việc làm bị ảnh hưởng - WSJ

LỜI GIỚI THIỆU: Trẻ nhận được email từ độc giả Mũ Đỏ Nguyễn Quốc Huân chuyển đến một bài viết của nhà khoa học gia Dương Nguyệt Ánh nhân dịp 30/4/2025. Nhận thấy đây là một bài viết rất giá trị và có những thông điệp giàu ý nghĩa với người Việt Quốc Gia. Chúng tôi đã liên lạc với tác giả và được nữ khoa học gia Dương Nguyệt Ánh gửi lại bản gốc, không bị “biên tập” như những bản đang lan truyền trên mạng. Xin trân trọng giới thiệu cùng quý bạn đọc.

BBT TRẺ

Cảm nghĩ nhân ngày giỗ 50 năm của VNCH

DƯƠNG NGUYỆT ÁNH
LAUREL, MD

Đã 50 năm qua kể từ ngày miền Nam rơi vào tay cộng sản (CS). 50 năm là một thời gian đủ dài để cho những người Việt tha hương xây dựng lại mái nhà và một đời sống sung túc mới bên ngoài quê hương. Nhưng 50 năm vẫn chưa đủ dài và có lẽ sẽ không bao giờ đủ dài

để chúng ta quên đi cái tang chung và quên được Việt Nam (VN), hay nói rõ hơn là quên được Việt Nam Cộng Hòa (VNCH).

Những ngày tháng đầu đặt chân đến Hoa Kỳ (HK) tị nạn, tôi vô cùng ngỡ ngàng khi thấy truyền thông, báo chí, sách vở, phim ảnh và học đường HK mô tả chiến tranh VN khác hẳn với những gì chính tôi và gia đình tôi đã sống qua. Vì thiên tả và phản chiến, họ đã thiếu lương thiện hoặc mù quáng đến nỗi bóp méo sự thật và nhục mạ không chỉ quân đội VNCH mà cả binh sĩ HK của họ. Vì thế quần chúng HK nói riêng và thế giới nói chung có một hiểu biết rất sai lệch về chính nghĩa của miền Nam. Bao nhiêu năm sau khi miền Nam sụp đổ, tôi vẫn mang trong lòng một cái hận. Cái hận nước mất nhà tan chưa đủ, tôi còn mang thêm nỗi uất hận và cảm giác đau đớn bất lực khi thấy chiến sĩ của mình tiếp tục bị hãm oan và sỉ nhục. Những người quân nhân HK thì bị vơ đũa cả nắm là những tên sát nhân phụ nữ và trẻ thơ. Những chiến sĩ VNCH vào sinh ra tử trong đó có anh ruột tôi thì bị vu

Dân Mỹ biểu tình chống chiến tranh Việt Nam trước Ngũ Giác Đài (ảnh ngày 21-10-1967)

khống là hèn nhát. Cả quân đội VNCH bị bỏ rơi và cuối cùng bị ra lệnh đầu hàng vào 30 tháng 4 mà tại sao bị đổ tội làm cho mất nước.

Hôm nay, tôi vẫn còn mang trong lòng sự tức giận này nhưng tôi không còn cảm thấy bất lực nữa. Trong khi tôi từ một người tị nạn buồn tủi năm xưa trở thành một công dân HK với đầy tự tin hôm nay thì tôi cũng đã học hỏi và nhận ra được nhiều điều. Tôi nhận ra rằng chính chúng ta phải tự giúp mình, chính chúng ta phải lên tiếng phản bác

lại bọn truyền thông thiên tả, phải tự giải oan và không trông chờ vào ai khác. Ở những quốc gia tự do dân chủ như HK, ai cũng có thể lên tiếng tranh đấu hay bênh vực cho bất cứ một điều gì. Ngày nay với những sách báo điện tử và những trang mạng xã hội, truyền thông dòng chính không còn giữ độc quyền hướng dẫn dư luận nữa, và tiếng nói của thiểu số như chúng ta sẽ không sợ bị át giọng, miễn là ta có đủ quyết tâm.

Là thế hệ tị nạn đầu tiên chúng ta đã tạm lo

xong chuyện cơm áo, đã thành công rực rỡ trên quê hương mới ở nhiều phương diện, và đã dựng lên những cộng đồng Việt trù phú ở khắp nơi. Bây giờ là lúc chúng ta đủ phương tiện và kinh nghiệm để dồn nỗ lực vào việc trả lại sự thật cho lịch sử. Chính chúng ta phải phục hồi danh dự cho chiến sĩ của mình và chính chúng ta phải giáo dục quần chúng về chiến tranh VN và chính nghĩa của quân dân VNCH, nhất là cho thế hệ con cháu của chúng ta. Với tình trạng thiên tả ở các học đường HK, từ sách vở

tài liệu giảng huấn cho đến khuynh hướng chính trị của giáo sư, chính con cháu chúng ta cũng sẽ hiểu biết sai lệch nếu cha mẹ không giải thích.

Hậu quả là con cháu chúng ta không những sẽ không biết hãnh diện mà có thể còn mặc cảm về nguồn gốc VNCH của họ, cho rằng cha ông chỉ là những kẻ thua trận cay cú nên mới chống chính quyền VNCS. Từ đó họ không tha thiết đến việc tìm biết thêm về cái gốc của mình, không tham gia vào sinh hoạt của cộng đồng người Việt quốc gia (CDNVQG), và

Nữ tài tử Jane Fonda, kẻ đâm sau lưng chiến sĩ, thăm một ổ súng phòng không của quân đội CS Bắc Việt ở Hà Nội năm 1972

thờ ơ với những vấn đề liên quan đến sự trường tồn của dân tộc VN. Còn nếu họ có lòng và vẫn quan tâm đến VN thì chính vì họ xa lạ với CDNVQG, họ sẽ dễ nhiễm tuyên truyền và dễ ngã về phía CSVN.

Một trong những chiêu bài bịp tay sai CS ở hải ngoại dùng nhiều nhất là kêu gọi hòa hợp hòa giải và hợp tác với chính quyền VN. Đã gọi là hợp tác tức là phải có một mục đích chung. Mục đích của chúng ta là bảo vệ lãnh thổ, bảo vệ chủ quyền quốc gia của VN, là tạo tự do, cơm no áo ấm cho người dân VN. Mục đích của họ chỉ là củng cố quyền lực cho đảng và giai cấp tư bản đồ, bằng mọi giá và bất chấp mọi hậu quả cho dân tộc và tổ quốc VN, như đã được chứng minh bằng những hành động dâng đất dâng biển cho Trung Cộng và ăn cắp tài nguyên quốc gia làm của riêng. Mục đích của họ và của ta không những không thể dung hòa mà còn đối kỵ nhau nên người Việt quốc gia hải ngoại không thể hợp tác hay hòa hợp hòa giải gì với nhà cầm quyền VN được.

30 tháng 4 không thể chỉ là một ngày tang buồn với những hồi tưởng và nước mắt. Khi nhớ đến những cái chết bi hùng của chiến sĩ VNCH và những tai ương đã đổ lên đầu quân dân miền Nam, chúng ta cần có những bước tới tích cực hơn nữa, mạnh mẽ hơn nữa, để trả lại sự thật cho lịch sử, để giáo dục tuổi trẻ VN và dư luận thế giới về chiến tranh VN và phục hồi danh dự cho quân dân VNCH.

Tôi xin nhân dịp này bày tỏ lòng biết ơn sâu xa đối với những ai đã từng tranh đấu và hy sinh cho chính nghĩa tự do của miền Nam VN, những chiến sĩ đã bỏ mình, và những thương phế binh đang sống tủi cực ở quê nhà. Nhờ chiến sĩ mà hôm nay tôi được sống tự do và bình an, được có cơ hội để theo đuổi những hoài bão riêng và mưu tìm hạnh phúc cho riêng mình. Tôi mãi mãi không quên ơn chiến sĩ.

DNA (4/2025)

Tuần báo Trê, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trê luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trê:

- Kết nối cộng đồng
- Giữ gìn tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

Trê sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

baotrehaingoi@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần.

Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoi@gmail.com** để ghi danh vào chương trình nhận báo (bản pdf và eMagazine) miễn phí.

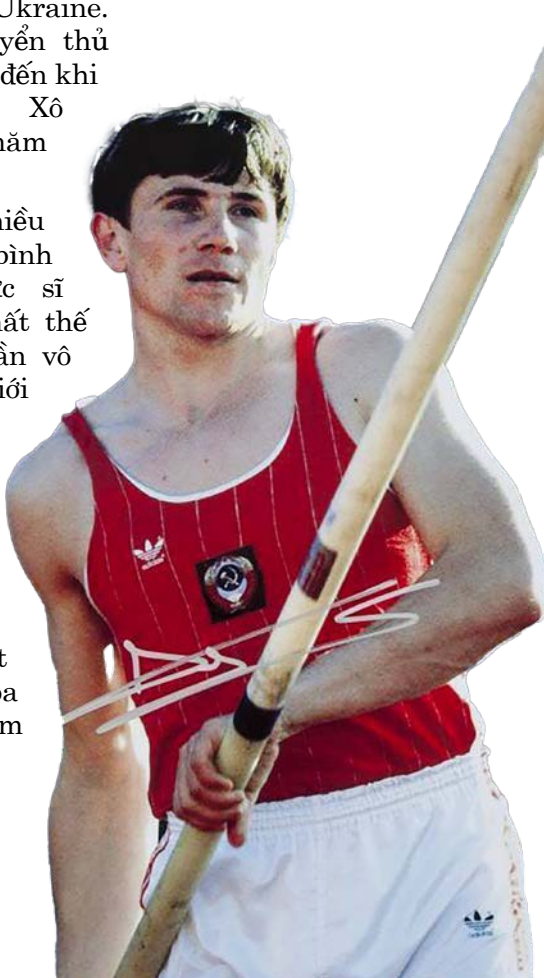
Giải “chơi đẹp” đầu tiên

CIFP khai trương năm 1963 với các thành viên của UNESCO, ISPA, ICSSPE, FIFA, FIBA, FILA và International Rugby Board. Hai năm sau, ủy ban đã trao chiếc **Cúp Pierre de Coubertin Fair Play** đầu tiên cho Eugenio Monti, là một thể thao gia trượt máng (bobsledder) người Ý (trang bên).

SERGEY Bubka

là lực sĩ nhảy sào người Ukraine. Trước là tuyển thủ của Liên Xô đến khi Liên Bang Xô Viết tan rã năm 1991.

Bubka nhiều lần được bình chọn là lực sĩ xuất sắc nhất thế giới với 6 lần vô địch thế giới liên tiếp. Phá kỷ lục thế giới 35 lần. Trên sân đấu và ngoài đời Bubka luôn là một người hòa nhã, khiêm tốn.

Nói đến thể thao, tranh tài thể thao là phải kể đến thành tích, cúp vô địch hay huy chương. Ai thắng, ai thua?

Nhưng vẻ đẹp tinh túy của thể thao không chỉ thua và thắng mà còn “đẹp” và “sang”. “Sang” ở đây là sự cao cả, tinh thần thượng võ của người chơi. Những hình ảnh đó lưu khắc trong tâm khảm người xem lâu dài hơn những chiếc cúp lung linh.

Chính vì vậy mà giải “chơi đẹp” CIFP World Fair Play ra đời... mời bạn cùng chúng tôi gặp vài gương mặt “chơi đẹp”.

Ủy ban Fair Play Quốc tế (tiếng Pháp: Comité International pour le Fair-Play), thành lập tại Pháp năm 1963 viết tắt là CIFP hoặc IFPC, là một tổ chức quốc tế phi chính phủ phi lợi nhuận vinh danh nét đẹp thể thao trên trường đấu quốc tế. CIFP được trao giải hàng năm tại sự kiện World Fair Play tuyên dương những lực sĩ hoặc các đội thể thao đạt tiêu chuẩn “đẹp” và “sang”...

vài gương mặt **World Fair Play**

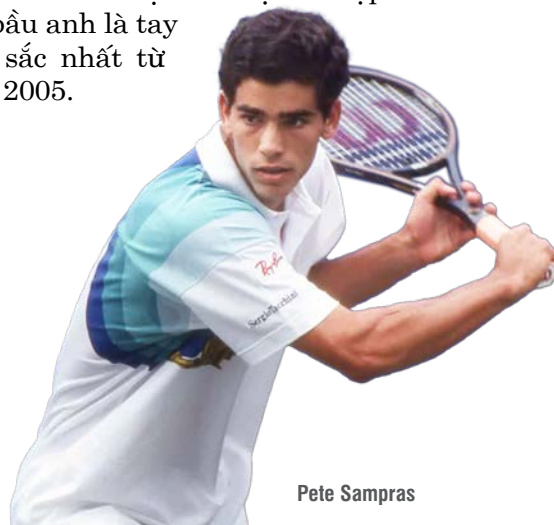
PETE Sampras

Pete Sampras là tay vợt lừng danh thế giới người Mỹ. Trong 15 năm sự nghiệp (1993-2002), anh lập kỷ lục 14 lần vô địch đơn nam Grand Slam.

Kỷ lục này đã bị Roger Federer (Thụy Điển) qua mặt Sampras năm 2009 tại giải Wimbledon 2009 với danh hiệu Grand Slam thứ 20.

Phong thái điềm đạm, thân thiện, Sampras chinh phục hầu hết trái tim người hâm mộ.

Bud Collins bầu Sampras là một trong 5 tay vợt xuất sắc nhất mọi thời đại và Tạp chí **TENNIS** bầu anh là tay vợt xuất sắc nhất từ 1965 đến 2005.

Pete Sampras

WAYNE Gretzky

Wayne Gretzky Douglas sinh trưởng ở Brantford, Ontario, Canada là một cầu thủ khúc côn cầu (hockey) được vinh danh “cầu thủ khúc côn cầu vĩ đại nhất”. Mặc dù có tầm vóc, và tốc độ khiêm tốn nhưng trí thông minh độc trăn đấu của Gretzky là vô song. Anh nổi tiếng với việc kiến thiết trận đấu và dọn cỗ cho đồng đội ghi bàn. Hockey là một môn thể thao đầy bạo lực nhưng Gretzky không lạm dụng và chứng minh được mình là một tay chơi hạng “sang”.

Wayne Gretzky
Douglas

BOBBY Charlton

Sir Robert “Bobby” Charlton là cầu thủ đá banh người Anh, thành danh bằng những pha tấn công của một tiền vệ xuất sắc với những cú sút ghi bàn căng như kẻ chỉ. Năm 1966, anh đã cùng đội Anh giành được huy chương vàng World Cup 1966. Trong sự nghiệp của mình, ngoài những danh hiệu trên sân bóng, năm 1974 Bobby Charlton giành giải thưởng danh giá CBE (Commander of the Order of the British Empire). Năm 1994 ông được Nữ hoàng Anh Elizabeth II phong tước Hiệp sĩ.

Robert “Bobby” Charlton (ảnh bên) là danh thủ người Anh, cùng đội tuyển Anh giành Cúp vô địch FIFA 1966, nhưng trước đó 8 năm, anh thoát chết trong một vụ tai nạn hàng không khi chuyến bay số 609 của hãng hàng không British European Airways chở đội Manchester United gặp nạn trên sân bay Munchen-Riem, Tây Đức khiến phân nửa hành khách tử vong.

EUGENIO
Monti

Ảnh trên: Eugenio Monti.

Ảnh dưới (chỉ minh họa) đội bobsledders của Mỹ

Eugenio Monti (Ý) một thể thao gia trượt tuyết thành công nhất trong lịch sử môn trượt băng, đoạt 10 huy chương vô địch thế giới (trong đó có 9 huy chương vàng) và 6 huy chương Olympic trong đó có 2 huy chương vàng. Anh cũng là người đầu tiên trên thế giới nhận được Cúp “chơi đẹp” Pierre de Coubertin.

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Một bạn văn gần đây hỏi Nguyễn tôi: “*Là một nhà giáo bị động viên, rồi trở thành một nhân viên đài phát thanh Quân Đội, những gì còn đọng lại trong ông về những ngày tù cộng sản sau 1975?*”

Nhà văn Thảo Trường sau 17 năm đi tù cải tạo qua 18 trại giam của Cộng Sản, đã viết như sau trong *Những Miếng Vụn Của Tiểu Thuyết*: *Hãy luôn luôn nhớ rằng phải quên đi tất cả.* Nhà văn Ba Kim của Trung Quốc sau thời gian bị sỉ nhục và hành hạ trong Cách Mạng Văn Hóa lại nói điều ngược lại: *Đừng bao giờ quên cái ác.*

Vậy, có gì khác biệt nhau trong suy nghĩ của hai nhà văn từng qua những tầng địa ngục của CS? Mới xem tưởng là hai nhà đối chọi nhau khi nghĩ về cái ác. Tuy nhiên xét kỹ ta sẽ thấy cả Ba Kim và Thảo Trường đều trải qua những cái khổ ghê gớm trong thời CS độc trị ở Trung Quốc và Việt Nam. Và cả hai đều nghĩ rằng nó tàn ác và vô nhân quá, cần phải

Sau 30 tháng 4. những nhớ và quên

được nói lên để mọi người cùng thấy cùng hiểu hầu ngăn không cho nó tái diễn, lộng hành.

Trước 30 tháng 4. 1975, tôi đang dạy học bình yên ở trường Nguyễn Đình Chiểu Mỹ Tho thì được lệnh động viên. Thế là khăn gói lên đường, giã từ trường học và người vợ trẻ để đi vào quân trường. Ra trường, tôi được chọn vào ngành Tâm Lý Chiến, lên Pleiku làm việc tại Tiểu Đoàn 20 CTCT. Ở trên máy bay nhìn xuống phi trường Cù Hanh toàn một màu đất đỏ với những nương rẫy hoang vắng, tôi chỉ muốn bỏ ngũ quay trở về lại với vợ và con thơ. Thế nhưng đời lính xa nhà tuy buồn và nhớ nhưng cũng có lúc vui với bạn bè. Và lại là trai thời chiến thì phải chấp nhận thôi. Ở Pleiku với gió lạnh mưa mùa chùng nửa năm thì được bạn học và bạn thơ Diên Nghị là trưởng Phòng TLC Quân Đoàn cử đi làm chương trình phát thanh Tiếng Nói Quân Đội ODIIOKII tại Đà Lạt. Tối năm 1973 thì được lệnh đi tu nghiệp CTCT rồi trở lại Pleiku làm phóng viên chiến trường. Sau đó, khoảng đầu năm 1973, chuyển về làm Đài Quân Đội Sài Gòn cho tới cái ngày đen tối 30 tháng 4.

Thế là một lần nữa giã từ vợ và hai con nhỏ lên đường gọi là đi trình diện học tập cải tạo. Địa điểm tập trung đầu tiên là Trường nữ trung học Lê Văn Duyệt. Ở đó chùng đôi ba bữa thì một hôm vào lúc nửa khuya xe molotova của bộ đội tới xúc đưa về trại Long Giao. Tối nơi vào lúc sáng tinh mơ. Trại Long Giao là nơi hoang phế, gần rừng cao su, lau lách bốn bề. Chỉ

có một cái giếng nước bỏ hoang, cầu tiêu chung được vây bằng mấy tấm tôn rách. Chúng tôi phải ngủ trên nền đất, ngày ngày đi cửa gốc cao su chở về làm củi đốt, cuốc đất trồng khoai sắn. Ăn chỉ có mắm muối và cơm gạo mốc chở đâu từ rừng về. Đói quá, một vài anh em đi bẫy chuột về nướng hoặc dùng thau nước để dưới ánh đèn ban đêm cho lũ phù du (con vờ) sa cánh vào đó đem chiên ăn. Chỉ một hai tháng ở Long Giao một số anh bị phù thũng, ghề ngứa hoặc gầy nhom. Nhà thơ quá cố Hà Thượng Nhân cũng có mặt ở trại tù Long Giao và đã viết lên những câu thơ ai oán: *Trời có điều chi buồn / Mà trời mưa mãi thế / Cây cỏ có chi buồn / Mà cỏ cây đâm lẹ / Mà cỏ cây lẹ tuôn?*

Thế đấy. Buồn và đau đớn, tuyệt vọng. Thấy mình đã mất đi một bầu trời sao. Đêm Giáng Sinh đầu tiên trong trại tù, anh em đốt những khúc củi cao su, và trong ánh lửa bập bùng có người xướng lên âm điệu bài Hang Belem và tất cả cùng hát mà nước mắt tuối rơi.

Ở Long Giao đầu được một năm thì một đêm có đoàn molotova tới chở tất cả anh em ra bến Tân Cảng. Đêm trời mưa khi xe chạy ngang cầu xa lộ nhìn về phía cư xá Thanh Đa thấy những căn nhà sáng đèn mừng tượng thấy hình ảnh vợ con mà ruột đau quặn thắt. Bạn hỏi tôi có còn nhớ những năm tháng tù đầy. Ôi, làm sao quên được. Quên có nghĩa là mất xác, mất hồn. Nhớ thì đau thiết nhưng phải nhớ để còn nói lên cho những thế hệ sau này biết có một thời như thế.

Xe tới Tân Cảng, anh em được

lệnh tất cả lên tàu Sông Hương. Ôi, thế này là ra Bắc rồi. Thế này là thật sự đi vào con đường oan nghiệt. Anh em kẻ trước người sau bám vào cái thang dây để lên tàu. Tai nạn xảy ra. Có ông thiếu tá lúc leo bị tuột tay té xuống võ đầu chết. Trong lòng tàu chúng tôi nằm ngổ la liệt. Thức ăn là lương khô được thông xuống từ trên boong tàu. Nước uống cũng vậy. Nghĩa là chúng tôi được xem như súc vật chứ không phải những con người. Trong cuộc hành trình anh em chúng tôi nhiều người bí đái bí ỉa (không hiểu tại sao).

Sau 3 ngày 3 đêm trên tàu, chúng tôi ra đến ga Hạ Lý. Tất cả được lừa vào một cái hangar lớn của người Pháp để lại. Mọi người đều mệt nhọc, người ngợm bản thủ. Khi thấy một vũng nước trâu đầm lập tức anh em ào xuống tắm. Ôi, mát oi là mát. Ở Hạ Lý mấy ngày, một buổi chiều được lệnh thu xếp lên xe lửa đi tiếp lên Miệt

Bắc. Tàu lặn bánh trong đêm. Trời tối mịt mùng không một đốm lửa. Toa tàu bít bùng, không có ghế ngồi, tất cả phải đứng chen chúc nhau. Kẻ thù nhốt chúng tôi trong toa súc vật / Trời thu bít tiếng kêu... Có bạn tù đã chết trên tàu vì thiếu không khí để thở. Tàu tiếp tục lặn bánh. Tới ga Yên Bái, xe molotova đã chờ sẵn, chở chúng tôi tới bờ sông Thao. Đoàn tù được chia làm hai: một nửa qua sông đi về miệt Sơn La, một nửa ngược trở lại về hướng Thác Bà. Trên đường CS dàn cảnh để dân chúng kéo ra chửi bới và ném đá chúng tôi. Tới nơi chúng tôi xuống xe chia nhau lên sà lan vượt đèo nước tới xã Cẩm Nhân.

Ôi, khi ta đi lên Miền Bắc... Chân không đi qua những thôn xóm nghèo nàn có lũ trẻ ở trần bụng ỏng ra đứng ngắm đoàn tù. Tôi sẽ không đi sâu vào chi tiết của những tháng ngày trên đất Bắc vì sẽ mất hàng chục trang giấy. Chỉ

là những nét chấm phá để ghi lại những mảnh vỡ của cuộc đời đi đây và tâm cảm của một người làm thơ bị định mệnh (hay vận nước) cuốn vào cơn lốc tàn bạo. Đây là vùng gió Mán mưa Tây. Chung quanh nhà sàn thưa thớt, buổi chiều vang tiếng mõ trâu. Sơn lam chướng khí. Chém tre dẫn gỗ trên ngàn. Rét căm căm tưởng có thể rụng từng đốt ngón tay. Đói đến xanh mặt chỉ có nước muối cơm đun, ỉa ra toàn vỏ bo màu tím ngắt. Phải ăn đến cả rau tàu bay cho qua ngày. Đau không có thuốc, khi được vồng lên trạm xá là lúc chờ chết.

Bạn ơi, cứ thế chúng tôi đi qua hết năm này tháng khác cho tới khi ăn hột muối cảm thấy được vị ngọt vẫn chưa có ngày về. Sau đây mời các bạn nghe Điệu Hoài Hương Xanh, một thứ Homesick Blues để cùng cảm thông, chia sẻ.

TN - NGÀY 29 THÁNG 4. 2015

Điệu hoài hương xanh

Đêm. những vùng xanh châu thổ
dịu như một làn hơi men
bồng bay. rực trời. đốm lửa
khi điệu kèn hồng rúc lên

đêm đưa ta lên miền bắc
với những chấm đèn trong mưa
một đi. bóng nhà xa khuất
còn nghe đôi ngọn gió thu

khi ta đi lên miền bắc
nụ cười quên dưới trời xưa
trái tim đeo ngoài ngực áo
như chuông. trước cổ ngựa thồ

lưu thân đi trong trời đất
áo quần như gã hề điên
tóc râu. dựng bờm cổ thụ
cõi người. chột lạ. chột quen

chân ta đi trên miền bắc
qua dặm thôn xóm buồn teo
buổi chiều. trắng bông châu rụng

rắc lên quán chợ quê nghèo
ta đi. đi lên miền bắc
bóng ngày. treo ngọn cây cao
buổi trưa. tiếng gà hiu hắt
nhớ dây dầm vật áo nâu
có đêm. sụp trời. mưa lớn
nghe trăm cổ ngựa qua cầu
tưởng như những loài nấm đỏ
mọc trên thớ gỗ mục sâu

đi trên mùa thu đất bắc
nặng lên. tưởng chín trái hồng
lá sen trong hồ đã chết
lòng ơi. có nhớ cốm vòng
đâu những hội vui ngày trước
ai về dưới mái đình cong
giữa khuya. nằm nghe tiếng ếch
trôi về từ một bãi sông
gió thu. thổi bùng liếp cửa
bên tai ngỡ giục trống đồng

khi ta đi lên miền bắc
uống công ngâm ngải tìm trầm

thấy con chim rừng sắc tía
nhả những hạt buồn trăm năm

ôi. những ngày trên đất bắc
nhớ mùi trái chín phương nam
nhớ ơi. đồng bông súng nở
ngọn rau. con cá. trong vòm
nhớ những cuộc tình sông nước
nửa đêm. đứt một dây đàn

bao giờ. giữa mùa thu biếc
cho ta về lại phương nam
nghe tiếng chim chuyển bụi ốt
tưởng chừng động bóng thời gian
hái những đợt mưa xanh ngắt
khi mùa thu rơi trên đầm

khi ta đi lên miền bắc
hồn đầy những sắc tạp âm
thổi chum cỏ khô bay mất
ôi. bóng mùa vui. biệt tăm

NXT - CẨM NHÂN 1976
(TRONG TÔI CÙNG GIÓ MÙA)

*Các công ty quân đội tư nhân (PMC), từ các nhà cung cấp dịch vụ quân sự nay đã trở thành những công ty quân đội tác chiến (lính đánh thuê) nhà nghề siêu hạng, có ảnh hưởng trong các cuộc chiến hiện tại. Nhiều chính phủ và tổ chức dựa vào các công ty đầu thầu tác chiến này để đảm nhận bảo vệ, hỗ trợ hậu cần, trinh sát, thu thập thông tin tình báo và các nhiệm vụ chiến đấu, phá hoại, ám sát, tiêu diệt những người cầm đầu của các lực lượng đối nghịch.

Nguồn. <https://moderndiplomacy.eu>

Lính đánh thuê

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Quạ đen

Sau cuộc rút quân ở Kamdesh. Trại tiền phương của tiểu đoàn 3, lực lượng lính rừng 75 đã dời tới vùng đồi trọc gần thị trấn Chawnay, nằm phía tây bắc Kandahar. Từ cổng chính đi vô, qua khỏi trạm bảo vệ, quẹo trái, thẳng tới dãy lều đánh số B3, quẹo phải, sẽ gặp một căn lều lớn, có treo hình con quạ đen trên nền đỏ ngay cửa vô. Đó là lều chỉ huy của đội quân đánh thuê “Quạ đen” thuộc công ty Quạ đen. Văn phòng điều hành nằm tại Texas, Mỹ.

Landon, cựu thiếu tá “Người nhái” của hải quân Mỹ đang ngồi trên ghế sắt, đôi giày dây đất đỏ bắt chéo trên mặt bàn. Bên phải căn lều là 3 người lính trọc đầu, trên người chằng chịt hình xăm, có luôn hình Đức Phật Thích Ca và Đức Chúa Jesus ôm nhau. Alvin, cựu trung sĩ biệt kích Mỹ tập tạ

tay. Mark, cựu trung sĩ nhảy dù (người xăm hình Phật Thích Ca ôm Chúa Jesus) đánh những đòn karate. Cựu thiếu úy của SOG (Lực lượng hoạt động đặc biệt, CIA) Andrew đẩy tạ trên vai. Thompson, cựu trung úy TOLC đá vô bao cát treo trên trụ sắt. Bên kia lều là Garry, cựu trung sĩ chất nổ của hải quân Canada, đang phóng những con dao bằng thép đen vô tấm gỗ có vẽ hình cái mông tròn màu đỏ, dựa vô những bao cát.

- Cha vẽ cái mặt của kẻ thù Taliban... Phóng trúng mới đã tay!

Alvin đang lau mồ hôi, nói.

- Kẻ thù?... Lính đánh thuê làm gì có kẻ thù?

Garry vung tay, hai con dao cắm ngập vô cái mông. Anh quay lại.

- Chúng ta tấn công và hạ sát những nhân vật đã được xác minh trên đơn đặt hàng của chủ thuê bao... Nên đó là kẻ thù của khách hàng!... Không phải của mình.

Anh nhún vai. Phang một câu tiếng Pháp.

"l'ennemi de votre ami n'est pas nécessairement notre ennemi" (Kẻ thù của bạn bè, chưa chắc đã là kẻ thù của chúng ta).

Alvin cười.

- Haha! Cha lại phun thần chú Ai Cập!

- Hẹn khấn!

Hành quân

Landon từ bên trong la lớn.

Năm người lính "Quạ đen" ngồi xuống quanh chiếc bàn sắt. Landon cầm cái phong bì màu vàng trên tay.

- Lệnh hành quân có rồi! Các anh chuẩn bị tất cả! 05:00:00, Blackhawk sẽ thả xuống bên kia đèo Quetta 10 km, sâu trong lãnh thổ Pakistan.

Landon đứng dậy, mở hộp bàn, lấy ra một hộp sắt lớn.

- Đây là 5 cái GPS, loại mới nhất, chuyên dùng cho tác chiến.

Ông đưa cho mọi người.

- Các anh nghe rõ!... Tại đó! Mọi người hóa trang thành thương buôn Pakistan, qua biên giới tới buôn bán tại phiên chợ hàng tháng ở vùng Chawnay sát bên Kandahar về hướng bắc. Trong căn nhà ở khu phố chính của thị trấn Chawnay, có một nhân vật chủ chốt của Taliban... Mở GPS, coi nhân dạng mục tiêu!

Landon tiếp.

- Có một điều bất tiện!...

Những người lính nhìn nhau.

- ... Tình báo chưa biết chính xác là nhà nào!... Họ chỉ cho biết! Căn nhà thứ ba, tính từ tiệm bán thịt dê phía trước!

- Vậy cũng dễ tìm!

Mark nói.

Landon tiếp.

- Nhân vật này sử dụng chiếc xe Toyota 4 cửa, màu trắng... Thường về nhà lúc 2 giờ trưa với 2 cận vệ, võ trang bằng 2 khẩu M-18... Ông ta là tay sát thủ trong tổ chức tình báo của Taliban!

Landon khoanh tay trước ngực.

- Các anh phải truy tìm chính xác và hạ sát ngay lập tức! Tránh gây náo động vì sẽ ảnh hưởng tới ngoại giao! Tuyệt đối chỉ dùng súng hãm thanh! Và dao khi cần thiết!

Ông bước tới tấm bản đồ hành quân trên bảng.

- Các anh rút nhanh về phía biên giới... Vị trí bốc quân đã có sẵn trong GPS.

Thompson hỏi.

- Thời gian?

- Tính từ giờ trực thăng đưa đi 05:00:00, tới giờ tụi nó bốc là 17:00:00... Các anh có 12 giờ vui chơi! Tôi nghĩ là quá đủ cho công việc...

Landon đưa tay chào.

- ...Và các anh sẽ làm cho ra trò cái hợp đồng này! "Quạ đen"!

Những người lính la lên.

- Thành công!

Chợ phiên

Trời nắng chói chang. Buổi chợ phiên đông nghẹt người. Tiếng dê truều be be, tiếng cười

nói, tiếng buôn bán trả giá rần rần. Trước mặt chợ. Người đàn ông Ả Rập đang quay tay cây đàn hồi, chơi những bài hát thiếu nhi, tiếng nhạc leng teng, trong veo như thủy tinh. Những đứa nhỏ vây quanh ông mua kem cây. Gần khu phố buôn bán trên con đường chính của thị trấn, là người thợ sửa giày dép đang đóng từng cái đinh vô chiếc giày quân đội của người đàn ông ngồi đợi dưới lều đường. Một người ăn xin khoác chiếc áo choàng đen rách nát, tóc tai rối bù, đứng ngay trước tiệm thịt dê.

- Ala! Ala! Cho con xin thức ăn đủ sống!

Người đàn bà tay xách giỏ chợ dừng lại, bỏ vô chiếc lon sắt của anh 3 trái quýt.

Đọc hai cái bàn lớn trước tiệm bán trà và thuốc hít là những người Ả Rập ngồi rung đùi trên tấm thảm dày, họ đang hút Hooka thơm mùi thuốc phiện. Bên kia đường là hai anh Ả Rập đang rao hàng.

- Mua ngay! Mua ngay! Dưa hấu Thổ Nhĩ Kỳ tươi rói, ướp lạnh! Chỉ 20 xu một miếng lớn! Mua lẹ! Mua lẹ!

Một người đàn ông chạy từ tiệm bán trà qua mua hai miếng dưa hấu, lúc chạy về.

- Rét... reeee ét!

Tiếng xe hơi thảng trên

đường. Chiếc Toyota trắng ngừng lại. Người cận vệ ngồi ghế trước, thò đầu ra chửi thề.

- Ala! Al'ama! (Trời đất ơi)

Mục tiêu

Alvin, người Ả Rập quay đầu tay bán kem nói nhỏ trong máy ở cuồn tay.

- 2 giờ 10. Toyota trắng về nhà. Có cận vệ!

Người thợ sửa giày dép, đưa chiếc giày đã làm xong cho ông khách. Anh lấy tiền. Đẩy chiếc xe qua bên kia đường gần con hẻm bên hông tiệm thịt dê.

- Mark! Nghe rõ! Sẵn sàng!

Hai người bán dưa hấu, kéo xe tới lề đường, gần tiệm thịt dê.

- Mua ngay! Mua ngay! Dưa hấu Thổ Nhĩ Kỳ tươi rói, ướp lạnh! Chỉ 20 xu một miếng lớn! Mua lạ! Mua lạ!

Người ăn xin, tóc rối bù bước vô hẻm, dựa tường.

- Ala! Ala! Cho con xin thức ăn đủ sống!

Trưởng toán, trung úy Andrew, người ăn xin. Anh đưa tay.

- Đang đi tới nhà của mục tiêu... Mọi người vô vị trí! Kiểm tra đồ nghề! Mark! Đứng yểm trợ ngay sau tiệm thịt dê.

- Ok!

- Thompson! Đẩy xe sâu vô đường hẻm, đối diện

với ngôi nhà số 3! Garry chuẩn bị đột nhập

Thompson đẩy xe đưa hấu vô vị trí, Garry giấu súng dưới áo choàng, bước qua hẻm, gần ngôi nhà số 3.

Andrew đưa tay đẩy cánh cửa gỗ, Garry lách mình chui vô nhà, Andrew bước theo, anh quỳ xuống, tia hồng ngoại màu xanh trên đầu súng xoay một vòng.

- Không có ai hết! Không vết tích của chiếc Toyota!

Garry nói.

- Tiếp tục đi thẳng tới bức tường trước mặt... Có thể là nơi ẩn trốn bên trong. Đeo kính!

Cả hai đeo kính nhìn đêm, tới bức tường. Garry đưa tay đẩy mạnh. Chân bức tường mở lên. Chiếc Toyota trắng nằm trước mặt. Andrew bước nhanh, quan sát quanh xe. Anh chỉ tay vô chiếc cầu thang lên tầng trên, nằm trong góc phòng. Andrew chìa súng, lên cầu thang, Garry quay lại, bước lui, yểm trợ phía sau. Bỗng có tiếng nhạc Ả Rập văng vẳng sau lưng cánh cửa sắt màu đỏ. Andrew áp tai vô cửa.

- Tiếng ồn của quán cà phê trước mặt đường!

Anh gọi máy.

- Tất cả ra phía trước quán cà phê ở ngoài đường! Lẹ!

- Klick!

Bị bắt

Cánh cửa sắt màu đỏ từ từ mở ra. Andrew, Garry, đưa súng lên.

- Không! Không! Các anh bỏ súng xuống!

Sau cánh cửa sắt mở rộng là hai người cận vệ mặt đồng phục đen của Taliban chĩa hai khẩu Ak vô mặt Andrew và Garry. Họ bỏ súng xuống.

- Các anh bỏ súng xuống! Theo chúng tôi.

Andrew nhét súng vô lưng quần, ra hiệu cho Mark, theo hai người cận vệ vô tới căn phòng lớn, chung quanh gắn kính màu xám đậm, có thể nhìn thấy quán cà phê phía dưới và mặt đường trước mặt.

- Mời các anh ngồi!

Giọng tiếng anh như dân Mỹ từ sau chiếc ghế bọc nhung đen. Andrew và Garry ngồi xuống. Chiếc ghế quay chậm ra. Một người da trắng, mắt xanh, tóc bạch kim mặc áo choàng xanh, ngồi trên ghế, nở nụ cười thân thiện.

- Hello! Các anh ngạc nhiên chứ gì? Đúng! Tôi là người Mỹ chính gốc như các anh! 5 năm trước là đại úy quân báo trong quân đội Mỹ... Nhưng may mắn thay! Tôi có máu Afghanistan của tổ tiên, nên tôi về đây làm việc với dân chúng và Taliban... Tôi sẽ nói ngắn vì tôi biết, các anh có rất ít thì giờ cho cú ám

sát này!

Ông đứng lên, ra dấu cho hai cận vệ ra ngoài.

- Đóng cửa lại!

Ông nói lớn.

Andrew bấm trên GPS, chớp đồ lóe lên. Anh đã gọi tín hiệu "Nguy hiểm" cho các đồng đội.

Ông Taliban ngồi xuống.

- Lý ra cận vệ của tôi đã giết hai anh ngay từ khi các anh bước vô ngôi nhà nguy trang...

Ông chỉ vô hai màn hình quan sát toàn bộ căn nhà số 3 gần bên vách phòng

Ông thở dài.

- Và!... Tôi biết! Các anh tới đây hôm nay để giết tôi. Sabiq! Trùm tình báo khét tiếng của Taliban.

Ông rút trong áo choàng ra khẩu Magnum 627 phủ bạc, còn nằm trong bao da mới tinh, để xuống bàn, đẩy tới cho Andrew.

Ông nói, giọng xúc động.

- Tôi thật sự muốn đầu hàng! Và mong được trở về Mỹ!

Andrew lúng túng đứng dậy.

- Nhưng! Nhưng tôi...

Anh không nói được lời của mình.

- Tôi nghĩ rằng anh sẽ giúp tôi đầu hàng!... Đưa tôi, cùng vợ và 3 đứa con tôi về Mỹ!

Andrew đứng lên, khoa hai tay trước mặt.

- Nhưng tôi!... Tôi sẽ

không giúp được ông!
Thật hối tiếc!... Rất
tiếc! Tôi không thể làm
chuyện đó

- Tại sao? Tại sao quân
đội Mỹ lại không giúp cho
một kẻ thù đầu hàng?

- Vì chúng tôi không phải
là quân đội Mỹ

Hạ sát

Andrew rút súng.

- Bụp!

Viên đạn bung cái sọ của
ông ta vô bức tường sau
lưng.

Andrew nói trong máy.

- Tất cả vô đường hẻm,
căn nhà số 3.

Anh chạy ra cầu thang.
Nổ mấy phát vô hai tay
cận vệ đang nằm ngủ

trên ghế.

- Garry! Toyota.

Garry chạy tới chiếc
Toyota, leo lên, anh cắt
dây điện, nối lại, nổ máy.
Bức tường ngụy trang
mở ra. Xe chạy tới đường
hẻm. Thompson, Garry,
Alvin cũng vừa tới. Họ
nhảy lên xe, chạy tới
điểm bốc quân. Đồng hồ
đã chỉ 16:50:00.

Landon, cựu thiếu tá
“Người nhái” của hải
quân Mỹ đang ngồi bấm
game trên iPad, đôi giày
dày đất đỏ bắt chéo trên
mặt bàn. Bên phải căn
lều là 3 người lính trực
đầu, trên người chẳng
chịt hình xăm, có luôn
hình Đức Phật Thích Ca
và Đức Chúa Jesus ôm
nhau. Alvin đang tập tạ.

Mark, đang tập đòn tay
của karate. Thompson
đang đá vô bao cát treo
tông teng trên trụ sắt.
Bên kia lều là Garry,
cựu trung sĩ chất nổ của
hải quân Canada, đang
phóng những con dao
bằng thép đen vô tấm gỗ
có vẽ hình cái mông tròn
màu đỏ treo trước mặt.
Anh phóng mạnh cái dao
cuối cùng, lưỡi dao đục
tấm bảng, văng xuống
đất. Garry bước tới lượm.
Andrew đang đứng đó
nhìn bầu trời xanh ngoài
cửa lều.

- Andrew! Đang làm thơ?

- Nếu được thì tao đã
làm!

- Tao nghĩ là... Tao cần
hỏi mấy!

- Chuyện gì?

Garry nói nhỏ.

- Tại sao mày bắn chết
ông Taliban đã đầu hàng?

Andrew nhìn thẳng vô
mắt Garry.

- Đó là luật! Luật sắt
máu của “Lính đánh
thuê”! Với lính đánh
thuê, không có chuyện
đầu hàng, không có
chuyện dẫn độ tù binh...

Anh vỗ vai Garry.

- “Lính đánh thuê” Luôn
hoàn thành hợp đồng
một cách chính xác... Hợp
đồng này! Chúng ta được
thuê để hạ sát ông tình
báo Taliban...

Andrew nhún vai.

- ... Vậy thì tao giết! Làm
gì có chuyện đầu hàng!

HĐV

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020.

Câu hỏi xin ghi:

Mục **"An Sinh Xã Hội"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)]**, đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục **"Phúc Lợi Xã Hội"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi** gì về **Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Xin ghi mục **"Thuế vụ"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

HỎI

Tôi 77 tuổi, chồng tôi 78 tuổi, qua Mỹ được 9 năm, tôi mới thi đậu quốc tịch, chồng tôi chưa có. Ông ấy có thu nhập \$1,200, tôi không đi làm, vậy tôi muốn xin chương trình phúc lợi xã hội và Foodstamp thì phải làm thế nào? Mong cô giúp đỡ và hướng dẫn. Xin cảm ơn.

TRẢ LỜI

Xin thưa với ông bà, chương trình foodstamp, chỉ cần đủ điều kiện thì sẽ được nhận.

Những điều kiện về chương trình foodstamp như sau:

1. Có quốc tịch Mỹ.
2. Có thẻ xanh chứng minh đã ở tại Mỹ 5 năm. Thẻ xanh nếu đi theo diện con lai, tị nạn, Cuba thì không cần phải định cư ở Mỹ 5 năm, vẫn được nhận foodstamp.
3. Về tài sản chỉ được có \$5,000.
 - Tài sản sẽ tính tiền hiện có trong ngân hàng, tiền mặt có trong người, và xe cũng sẽ tính trong tài sản, (xe đầu được trừ khoảng \$15,000, xe thứ 2 được trừ khoảng \$4,650, thí dụ: ông bà có xe được trị giá \$18,000. thì trừ đi \$15,000, còn lại \$3000. \$3000 này sẽ được tính là tài sản đang có. (Trị giá xe không bắt buộc phải theo trị giá của chính phủ, ông bà có thể chứng minh bằng cách lấy trị giá xe từ các nơi bán xe).
 - Tiền 410k hay tiền IRA nếu mình lấy ra 1 lần, thì tính vào tài sản, còn rút ra mỗi tháng sẽ tính là tiền thu nhập của mình.

4. Mức thu nhập được tính như sau:

Gia đình:	1 người	\$2071
	2 người	\$2811
	3 người	\$3551
	4 người	\$4290
	5 người	\$5930
	6 người	\$5770
	7 người	\$6510
	8 người	\$7249
	9 người	\$7989
	10 người	\$8729

Ông bà có thể đến văn phòng làm đơn xin foodstamp hay chương trình Medicare saving program, đó là 2 chương trình phúc lợi xã hội mà ông bà có thể xin, khi làm đơn tại văn phòng họ sẽ phỏng vấn ngay ngày mình đến. Ông bà cũng có thể gọi số 211 để làm đơn qua điện thoại.

Vào: **YourTexasBenefits.com**. Ông bà cũng có thể làm đơn trên mạng (online), văn phòng sẽ gọi lại để phỏng vấn qua điện thoại.

Với mức thu nhập của gia đình ông bà đủ điều kiện được nhận foodstamp. Về chương trình Medicare saving program, là cho người đang có part A & B hay chỉ có part A cũng xin được chương trình Medicare saving program.

CTH

**DỄ TÌM
DỄ THẤY
DỄ ĐỌC
DỄ CẮT**

**HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN
NÂNG CAO LỢI NHUẬN**

**972-675-4383
817-421-1400**

**NHẬN CHECK, CASH
CREDIT CARD**

NGÀY 3-5-2025

Kim Dung Nguyen

Trên mục “*Trang Bạn Đọc*” tôi thấy lời dẫn ghi là bài Chiến Trần, nhưng trong bài “*Công Ty Áo*” là tên Dương Hạ Vy, như vậy người này có 2 tên hay phần giới thiệu chỉ dùng một cái tên tiêu biểu mà thôi?

Cảm ơn câu hỏi của bạn. Chúng tôi rất vui khi có một độc giả đã đọc, so sánh và phân tích kỹ lưỡng. Đây là một thiếu sót của chúng tôi khi layout. Xin cảm ơn bạn. Chân thành cáo lỗi cùng toàn thể quý độc giả và tác giả Dương Hạ Vy.

NGÀY 29-4-2025

Phạm Bảy

Trẻ có nhiều mục rất hay, tôi là Financial Accounting trước 1975, nay tình cờ đọc được nhiều lời giải thích rất tích cực từ mục Thuế Vụ của cô Đài Thi. Đây là những thông tin rất là đáng học hỏi để áp dụng... Cảm ơn người đặt câu hỏi, cảm ơn người trả lời cảm ơn báo Trẻ đã giúp chúng tôi mở mang thêm những kiến thức bổ ích...

NGÀY 2-5-2025

Thien Kim Boi

Tôi có một kinh nghiệm nhớ đời khi đi Chùa Hương, lần đầu và lần cuối. Một nơi không thể nào gọi là “linh thiêng” khi không khí trần tục và xú uế nồng nặc cả đường đi lẫn lối về. Sự xú uế của không khí và cả của việc mua bán chụp giật, thô lỗ của những người sống bám vào “thần linh”, tôi chẳng tin có “thần linh” nào có thể tồn tại ở cái chốn tạp nham đó. Lần này tôi được thêm giải tỏa ẩn ức khi đọc “*Chùa Hương năm ấy*”, tác giả mô tả chẳng khác nào tôi trải qua, đường từ chân núi lên động bát nháo hàng quán, bịt kín hai bên, còn gì ngấm phong cảnh thiên nhiên, tôi còn bị một bà bán trái cây chửi như tát nước do bị người khác xô đẩy mà vịn vào mẹt trái cây của bà ấy... (“*Chùa Hương năm ấy*” của Trần Lý Lê, bạn có thể đọc tại www.baotreonline.com. Xin gõ tên bài vào ô SEARCH).

NGÀY 2-5-2025

Hanna Hoa Hạ

Vừa rồi cháu bị stroke, nay đã trở lại được 80%, có Mẹ của bạn cháu khuyên cháu tập thiền. Cháu có gặp một ni sư ở Thiền Viện, chỉ dạy cháu nhiều điều và dặn “*nhớ phải tập nội thị...*”. Cháu hỏi một bác cũng đang

Thiền ở đó thì được bác giải thích “*nội thị*” tức là nên ở trong nhà, đừng ra ngoài, nhưng hiện cháu đang chạy Uber Eats, kiếm thêm thu nhập trang trải chi phí (sinh viên)... vị ni sư thì chưa biết hoàn cảnh của cháu...

Có thể bác kia hiểu theo cách dân dã, nội thị hay ngoại thị, là khu vực bên trong và khu vực bên ngoài (thị xã). Nội thị trong trường hợp này là một phương pháp tu luyện dưỡng sinh, người tập nhắm mắt, tập trung vào một bộ phận cơ thể nào đó, giữ cho hơi thở và tâm trạng thật cân bằng để đạt đến sự ổn định, thanh thoát nhất. Chúc cháu mau bình phục.

NGÀY 6-5-2025

Duong

Hay! Hay! “*Bên thua cuộc*” (ghi chú của BBT: bài của tác giả Ian Bùi), là về đối của tác phẩm “*Bên thắng cuộc*” của nhà báo Huy Đức, một nhà báo miền Bắc rất nổi tiếng (hình như bây giờ cũng bị Hà Nội bỏ tù). Tôi mong là các bạn trẻ, hoặc giới thiệu cho các bạn trẻ đọc, để thấy rằng, cũng là chiến tranh, cũng là nội chiến, mà người Mỹ đã xử sự văn minh và nhân văn như thế nào với bên “thua trận”. Sự văn minh, tính nhân bản này đã giúp cho vết thương nước Mỹ liền rất nhanh, để trở thành một nước Mỹ hùng mạnh, đoàn kết và tương kính nhau, đấu ở phía nào chiến tuyến. Nếu Hà Nội mỗi năm cứ nhảy múa trên vũng máu của miền Nam (và cả con dân họ) vào mỗi 30/4, thì chỉ cào xới vào vết thương của người miền Nam gieo rắc hận thù đồng thời chứng minh cho sự mọi rợ, rừng rú của chế độ miền Bắc... (“*Bên thua cuộc*” đã đăng tại website Trẻ. Bạn có thể đọc tại www.baotreonline.com. Xin gõ tên bài vào ô SEARCH).

NGÀY 7-5-2025

Huynh Dieu Thanh

Trông cô Kim Loan rất trẻ, nhưng sao rành chuyện nhà binh nhà lính vậy không biết. Xin hỏi nhà báo cô này bao nhiêu tuổi ạ? Hồi xưa, tôi đã lớn, là thiếu nữ, nhưng vẫn rất rụt rè, xa lạ khi thấy những người lính Mỹ to lớn kèn càng (bố tôi là thông dịch viên), nhưng có lẽ bố tôi làm gì đó nên chỉ toàn mời về nhà những ông Mỹ già. Họ rất nhã nhặn, lịch sự, khi nào đến cũng mang đến chị em tôi vô số quà. Nhưng tôi không thấy họ “*để thương*” và gần gũi như những người lính mà cô Kim Loan gặp (nhân vật Mai có phải là cô không đấy?)...

Cảm ơn bạn đã chia sẻ cảm nghĩ về bài viết “*50 năm, những người lính Mỹ*” của tác giả Kim Loan. Rất tiếc, vì “bí mật quốc gia” nên chúng tôi không thể tiết lộ bất kỳ thông tin riêng nào của cộng tác viên nếu chưa được phép. (Bạn có thể đọc bài này tại www.baotreonline.com).

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

15-05-2025 - 21-05-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.387
SPIRIT/VIETNAM	2	LAX, PVG	\$1.485
QATAR AIRWAYS	2	SEA, DOH	\$1,541
AMERICAN/ASIANA	2	LAX, ICN	\$1.637
STARLUX	2	SEA, TPE	\$1.717
CATHAY PACIFIC	2	SFO, HKG	\$1.744
TURKISH AIRLINES	2	ORD, IST	\$1.812
AMERICAN AIRLINES	1	DOH	\$1.841
KOREAN AIR	2	MSP, ICN	\$1,941

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

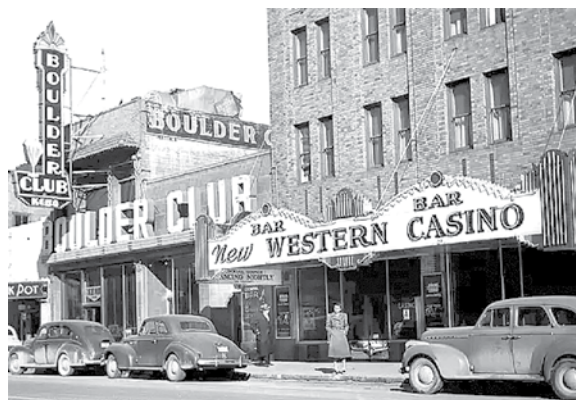
NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,790 VN ĐỒNG
EURO	\$28,797 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$18,280 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,220 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$175.59 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	143,973 YEN NHẬT
	0.87957 EURO
	0.75042 BẢNG ANH
	1.37778 CANADA
	0.82425 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

15/5/1905

Ngày 15 tháng 5 năm 1905, Las Vegas được thành lập. Nhờ đập Boulder (nay là Đập Hoover) được xây dựng mà thành phố phát triển nhanh chóng. Năm 1911, Las Vegas được thành lập như một thành phố. Đến năm 1970, thành phố phá bỏ các khách sạn và sòng bạc ọp ẹp để thay bằng những kiến trúc hiện đại hơn.

Sòng bài New Western Casino và Boulder Club trên đường Fremont Avenue tại Las Vegas, Nevada (1940). ẢNH ROBERT ALEXANDER/GETTY IMAGES

15/5/1946

Ngày 15 tháng 5 năm 1946, là ngày sinh của Linh mục Nguyễn Văn Lý, tên thánh là Tadeô (Thadeus). Ông sinh tại làng Ba Bình, tỉnh Quảng Trị. Tháng 9 năm 1977, ông bị nhà cầm quyền Hà Nội kết án 20 năm tù với tội danh “chống phá cách mạng”. Cha Lý 4 lần bị tổng giam, lần sau cùng là 8 năm tù 5 năm quản chế, ông được biết như vị tu sĩ tranh đấu không mệt mỏi cho tự do tôn giáo cùng với Hòa thượng Thích Quảng Độ.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Dân Việt đang gánh hậu quả vì trở thành “bãi rác xe điện” Trung Quốc chỉ vì giá rẻ: công nghệ lỗi thời, pin độc hại, không kiểm soát phẩm chất pin, hạ tầng sạc thiếu... Thiệt hại môi trường, rủi ro nhân mạng, phá giá kinh tế... Để tránh những rủi ro này, không tránh được, vì dân Việt Nam không có quyền chọn!

Nguyễn Chí Dũng - Phó Thủ tướng CSVN

Bỏ số tiền đủ xây biệt thự để dọn bột đồ đạc trong căn nhà lá hiện tại... hóa ra tinh gọn bộ máy lại là cách tốn kém tiền thuế nhất!

Hồ Đức Phúc - Phó Thủ tướng CSVN

Mỗi năm, mỗi quý, mỗi tháng... đều họp bàn, dặn kỹ và chi tiết như cô giáo dạy học trò mồm non mà vẫn...

Trần Thanh Mẫn - Chủ tịch Quốc hội CSVN

Bùi Thị Minh Hoài - Bí thư Thành ủy Hà Nội

9. Khai-khẩn đất hoang

Nơi đây bát-ngát cánh đồng.
Ngày xưa lau sậy một vùng bao-la,
Đốn cây, đốt cỏ, làm nhà,
Đàn người thách cả phong-ba núi rừng.
Nếp sinh-hoại mỗi tưng-bùng,
Nhưng bàn tay phá núi rừng khăn-hoang.
Tiếng cười, câu nói vang vang,
Suốt ngày cây máy, cát vàng bới tung.
Cỏ lau ngã xuống từng vùng,
Đất màu-mỡ hiện ra cùng lúa, ngô.
Nơi này đời được ấm-no,
Mọi người lòng thấy nở hoa bốn mùa.

LINH-ÀI

Văn hóa miền Nam còn,
người miền Nam còn
- NGUỒN: NHACXUA.VN

Song kiếm hộp bích

Có một câu xưa cũ từng nằm gọn trong miệng người cao niên: “Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ”. Bởi người già thì từng trải, biết đời, nắm đủ vị mặn ngọt cay đắng, biết đường đi nước bước. Còn con trẻ thì hồn nhiên, không biết che giấu, nên đôi khi lại nói trúng “tim đen” người lớn.

DU UYÊN
SAIGON, VN

N hưng xã hội thay da đổi thịt mỗi ngày, khi một ứng dụng có thể làm thay mười người, người ta học cách “đọc vị” nhau qua màn hình, ánh mắt chẳng còn là cửa sổ tâm hồn nữa. Thông tin thì ào ạt như lũ cuốn nhưng hầu hết đều mập mờ, thiếu

minh bạch. Người già lạc lối trước blockchain, AI, loay hoay không biết cách cài ứng dụng nhà băng. Họ đứng ở quây giao dịch, tay run run, nhờ nhân viên hướng dẫn từng bước một cách khó nhọc. Trong khi người trẻ - sống nhanh, nghĩ lạ, có gì cũng hỏi cộng đồng mạng, a dua phong

trào, hết ngày thơ nhưng không đủ chín chắn để nhìn nhận đúng sai. Chỉ vì cái voucher giảm giá hay một đường “link hot”, họ trao trọn cả thông tin cá nhân, số điện thoại, tài khoản ngân hàng cho các ứng dụng vay nóng hay ví điện tử với nguồn gốc đáng ngờ (đa số được viết mã code bởi người Tàu).

Chỉ cần một bài đăng dán nhãn “bóc phốt” chưa rõ nguồn, hàng triệu người trẻ đã có thể cùng “kê vai sát cánh lao” cùng lao vào ném đá “nhân vật chính”, không cần biết đúng sai, cũng không cần biết “bố mày là ai”.

Nhiều người bạn tôi làm giáo viên than thở học sinh thời đây “tin” vào mấy cái clip chỉ dẫn “bí kíp thi trắc nghiệm siêu tốc”, “học một lần nhớ cả đời”... trên TikTok, YouTube, Facebook... hơn cả những lời giảng của thầy cô. Vì các video đó có nhạc hay, có hiệu ứng... giựt giựt. Trong khi đó, đa số thầy cô thì vẫn giảng theo lối cũ, từ chối cập nhật công nghệ, dẫn đến bài học thiếu hấp dẫn, xa rời thực tế.

Giáo án thì chỉ có nhét nhồi và nhồi nhét những đạo lý cũ kỹ, thông tin lịch sử sai lệch... Tội nhỏ không dám phản biện, vì hờ chút là bị đám đông phán xét, thậm chí là bị mời lên phường chỉ vì làm một video hài hước.

Như hôm rồi, có hai bạn trẻ đăng video hài hước tả cảnh mãi quay clip mà bị mất tiêu điện thoại hồi nào không hay, vậy mà hai bạn bị mời lên phường, ghi biên bản và nộp phạt trước sự hả hê của đám đông.

Câu chuyện khác, hai sinh viên trường Đại học Văn Lang đã bị cộng đồng mạng, nhà trường (có thể là người thân

nữa) đồng loạt lên án, dọa kỷ luật vì dám đuổi một người tự xưng là cựu chiến binh ra khỏi vị trí xem lễ diễn binh, với lý do ông đến sau nhưng chen lên đứng ở hàng trước (còn hai thiếu niên này và nhiều người khác đã xếp hàng cả ngày để chờ coi buổi diễn binh này). Rõ ràng là vị cựu chiến binh kia đã không tôn trọng quy tắc xếp hàng, dẫn đến phản ứng của hai sinh viên, nhưng... ở Việt Nam có vẻ không được nói nhưng.

Như những người bị “chơi gạch” hội đồng, thậm chí mất việc vì than kẹt xe trong khi nhà nước “ăn

mừng”. Bởi vì đội quân a dua như trên, nhiều người trẻ đã chọn “nhắm mắt xuôi tay” - mặc kệ thuật toán quyết định mình nên nghĩ gì, thích ai, tin điều gì. Hòa vào đám đông, hòa tan luôn.

“Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ”... Nhưng ở Việt Nam, đa số người già quá thủ cựu, đa số người trẻ quá dễ dãi, cả hai đều từ chối đấu tranh - hỏi ai cũng thấy... lo. Không hỏi thì không được, vì xã hội con người phát triển là nhờ học hỏi - đối thoại lẫn nhau mà. Nên đôi khi phải hỏi cả hai, ba, bốn thế hệ cùng một vấn đề, từ đó “gạn đục khơi

trong”. Cái này thì dân Việt nên học thế giới tư bản:

1. Nhìn vào các doanh nghiệp tầm thế giới, dễ thấy rõ điều này. Google hay Microsoft luôn kết hợp những kỹ sư trẻ đầy năng lượng, nhanh nhạy với xu hướng công nghệ mới, cùng những cố vấn chiến lược giàu kinh nghiệm, biết rõ thị trường và quy luật cũ. Người trẻ sáng tạo, còn người già gìn giữ tính bền vững, chắc chắn. Đó là cách họ “song kiếm hợp bích”, tạo ra Gmail, Android, hay hàng loạt sản phẩm định hình thời đại.

NGUỒN: FACEBOOK

LVMH (Moët Hennessy Louis Vuitton) – “đế chế” thời trang cao cấp của Pháp cũng không ngoại lệ. Họ giao cho nhà thiết kế trẻ Virgil Abloh (người sáng lập Off-White™) nắm giữ cương vị giám đốc sáng tạo để “bắt trend” Gen-Z, nhưng vẫn giữ các giám đốc điều hành lão làng với tư duy quản trị, kiểm soát hình ảnh thương hiệu cao cấp và lâu đời. Ai làm việc này, người trẻ tạo ra xu hướng, người già gìn giữ linh hồn.

Apple hồi sinh từ bờ vực phá sản năm 1997 là ví dụ kinh điển. Steve Jobs đã triệu tập lại đội ngũ kỹ sư trẻ, đầy nhiệt huyết từ dự án Lisa và Newton, nhưng cũng gọi về những cộng sự kỳ cựu để bảo đảm triết lý cốt lõi của Apple không bị lạc mất. Người trẻ đột phá, người già giữ gìn giá trị nguyên bản, rồi iPod, iPhone... ra đời, làm thay đổi lịch sử công nghệ, đang là “miếng bánh Mỹ” cho thị trường nhân công giá rẻ của cả thế giới giành giật.

2. Giáo dục hiện đại cũng đang hòa nhịp vào sự kết hợp đặc biệt giữa sức trẻ và trí tuệ người cao niên. Nhiều trường ở Phần Lan, Mỹ, Singapore... áp dụng mô hình “lớp học đảo ngược” (flipped classroom), nơi học sinh học trước ở nhà qua video, còn đến lớp để thảo luận, thực hành tư duy phản

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN LANG LÊN TIẾNG VỀ VỤ HAI SINH VIÊN GÂY BỨC XÚC VÌ LỜI LỄ KHÔNG HAY VỚI CÁC CỰU CHIẾN BINH, CHO BIẾT SẼ XỬ LÝ NGHIÊM THEO QUY ĐỊNH BỘ GD&ĐT

DPT NEWS

daiphathanh | f t i

NGUỒN: FACEBOOK

biện cùng giáo viên. Học sinh hướng dẫn thầy cô về công nghệ, ứng dụng số (sử dụng app, trình bày ý tưởng bằng Canva, vẽ mô hình 3D...), còn giáo viên lại dạy các em cách suy nghĩ logic, đánh giá thông tin, những điều mà máy móc-AI “bó tay”. Tương tự, “reverse mentoring” - mô hình đào tạo ngược tại Anh, Pháp và cả một số trường tư ở Việt Nam cũng đang cho phép học sinh trở thành “thầy cô” dạy giáo viên hiểu về mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo, hay văn hóa meme... Giáo viên không giấu dốt mà ngồi làm học trò để hiểu: TikTok đang ảnh hưởng đến học sinh thế nào? Các em tra cứu thông tin qua đâu? Những ngôn

ngữ hay meme nào đang thịnh hành? Sau đó, giáo viên dùng kiến thức nền và kinh nghiệm sống để giúp các em học cách sàng lọc thông tin, thay vì cảm đoán vô ích.

Ở Stanford hay MIT, các nhóm nghiên cứu STEAM (Khoa học – Công nghệ – Kỹ thuật – Nghệ thuật – Toán) luôn gồm sinh viên trẻ trung giàu ý tưởng và những giáo sư dày dặn kinh nghiệm. Sinh viên trẻ đề xuất ý tưởng mới lạ, sáng tạo, đôi khi “điên rồ” nhưng đầy cảm hứng. Giáo sư thì giúp phân tích tính khả thi, khả năng ứng dụng, tài chính và đạo đức nghiên cứu.

Tóm lại, người lớn học cách lắng nghe, người

trẻ học cách nghĩ sâu sắc, cùng bồi kiến thức thật sự ra khỏi mớ bụi phấn cũ kỹ.

3. Trong khi người dân miền Nam trong nước buồn tủi vì tiếng Việt miền Nam bị sai quá nhiều và sự tử tế, văn hóa ứng xử của người miền Nam bị mai một mỗi ngày, ra đường thiếu hẳn tiếng dạ-thưa mà thừa tiếng bậy bạ. Cộng đồng người Việt ở Hải Ngoại (nhất là những người vượt biển sau 1975, đã thành công và có chỗ đứng trên đất Mỹ) cũng dần vật, trần trở nỗi lo con-cháu sẽ quên nguồn cội, thậm chí nghĩ sai về nguồn cội, không biết hành diện mà có thể còn mặc cảm

về nguồn gốc VNCH bởi những tuyên truyền từ một phía ở cố quốc - Việt Nam hiện tại (nói thì xa nhưng chỉ cách một màn hình)... Thì thế giới đã có nhiều dân tộc tìm cách sửa chữa những nỗi đau tương tự bằng công nghệ của người trẻ kết hợp kỹ thuật người cao niên.

Trong lúc tìm câu trả lời cho mọi thứ, tôi có biết tới "Nothing But the Sun" (tựa gốc: Apenas el Sol) là một bộ phim tài liệu Paraguay - Thụy Sĩ năm 2020, do đạo diễn Arami Ullón thực hiện. Bộ phim không sử dụng giọng lồng tiếng hay tư liệu lưu trữ để dẫn dắt, mà để chính những câu chuyện và cảm xúc của Mateo Sobode Chiqueno (một

người thuộc dân tộc bản địa Ayoreo ở Paraguay) - người đã dành hơn 40 năm ghi lại các cuộc phỏng vấn, bài hát và nghi thức của cộng đồng mình bằng máy ghi âm cassette cũ. Nhờ vậy, cộng đồng quốc tế biết đến và dễ dàng cảm nhận nỗi đau của tộc Ayoreo và tạo áp lực bảo vệ khu rừng cuối cùng của bộ tộc này.

Ở Mỹ có dự án "StoryCorps" - một sáng kiến cộng đồng nổi tiếng, nơi các người trẻ ghi âm và phỏng vấn người lớn tuổi trong cộng đồng của mình, lưu lại những kỷ ức đời thường, khổ đau, chiến tranh, nhập cư... Những đoạn ghi âm này

sau đó được lưu trữ tại Trung tâm Dân gian Hoa Kỳ tại Thư viện Quốc hội Mỹ, nhiều câu chuyện được phát sóng trên NPR (hơn 12 triệu người nghe hàng tuần), đăng tải qua podcast, phim hoạt hình ngắn, sách bán chạy, và nền tảng số... Bộ sưu tập trực tuyến chứa hàng chục ngàn cuộc phỏng vấn, là nguồn tài nguyên quý giá cho giáo dục và nghiên cứu. StoryCorps không chỉ là một kho lưu trữ giọng nói, mà còn là cầu nối thúc đẩy sự đồng cảm, kết nối con người và bảo tồn lịch sử sống động của nước Mỹ. Bằng cách ghi lại những câu chuyện đời thường, dự án giúp làm sáng tỏ những giá trị chung và sự đa dạng

của con người, đồng thời khuyến khích thế hệ tương lai lắng nghe và chia sẻ.

Hãy bắt đầu từ tiếng Miên Nam, người già kể chuyện, người trẻ ghi âm... qua podcast, phim hoạt hình ngắn, sách, và nền tảng số (YouTube, Facebook, Spotify...) bạn có thể biến nó thành di sản, đầu cần tới hàng trăm ngàn tỷ, chỉ cần câu chuyện thật.

Văn hóa miên Nam không bao giờ chết vì bị cấm đoán, bằng chứng là các sách dạy học trước 1975 được chia sẻ và khen ngợi mỗi ngày, hai chữ Sài Gòn vẫn được gọi thân thương mỗi lúc...

DU

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- Kết nối cộng đồng
- Giữ tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

tre'

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

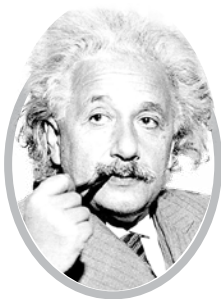
baotrehaingoi@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần. Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoi@gmail.com** để ghi danh

Suy Đi Ngẫm Lại

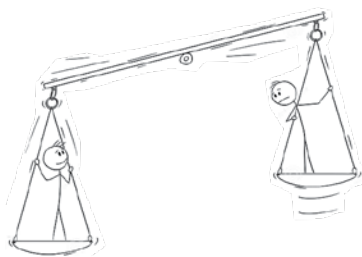
Đừng cố gắng để trở thành một người đàn ông thành công, mà hãy cố gắng để trở thành một người đàn ông có giá trị.

ALBERT EINSTEIN

Hạnh phúc chỉ thực sự xuất hiện khi bạn chấm dứt việc so sánh mình với người khác.

SUU TÁM

Ai cũng mong muốn được nổi tiếng, nhưng khi mòn mỏi trông đợi một điều gì đó, bạn đã tự đánh mất sự tự do của chính mình.

JIDDU KRISHNAMURTI

MINH HẢI

Cuộc sống ngày càng được nâng cao, các bữa tiệc trong nhà hàng càng trở nên thường xuyên hơn. Nhiều người sẽ lo lắng khi đưa con nhỏ theo. Cách tốt nhất là dạy trẻ cách ăn uống và cư xử.

1. Dạy cách ăn uống và thực hành ở nhà. Trẻ em cần có thời gian thực hành các bài học ứng xử quan trọng ngay trong các bữa ăn tối của gia đình. Việc này có thể mất khá nhiều thời gian và bạn cần kiên nhẫn. Sau đó bạn có thể đưa trẻ đi ăn các bữa ăn bình thường tại nhà hàng chỉ có gia đình bạn mà thôi. Điều này sẽ giúp trẻ học được cách cư xử tốt. Lúc này bạn hoàn toàn có thể tự tin khi đưa trẻ đi tham dự các bữa tiệc tại các nhà hàng sang trọng với bạn bè và người thân.

2. Tích cực dạy trẻ cách cư xử tốt. Dành thời gian dạy trẻ ngồi cùng bàn với bạn, thử ăn ít nhất một miếng trong mỗi món trên bàn và không để trẻ giận dữ khi trẻ không thích món gì đó. Hãy dạy trẻ rằng ngay cả khi trẻ không muốn, vẫn có thể ngồi với bạn, nói chuyện và yêu cầu một cách lịch sự về những món ăn trẻ thích.

Khi đi nhà hàng

3. Nói với trẻ về nơi sắp đến và giải thích những kỳ vọng của bạn trước và cách bạn mong đợi trẻ sẽ cư xử như thế nào là chìa khóa để tạo ra một bữa ăn ngon miệng.

Hãy cho trẻ biết chi tiết những gì bạn mong đợi ở trẻ, bao gồm:

- Ngồi thẳng trên ghế.
- Đặt khăn ăn trong lòng để tránh thức ăn rơi ra quần áo.
- Sử dụng thìa, đũa, nĩa và dao.
- Không cho nhiều đồ ăn vào miệng.
- Khép miệng khi nhai để không phát ra những âm thanh. Nói với trẻ rằng mọi người không thích tiếng ồn lớn tạo ra khi trẻ đang ăn. Chỉ cần làm điều đó một cách nhẹ nhàng và tế nhị.
- Không được vô lễ, thô lỗ với các vị khách và cả người phục vụ.
- Trẻ cần biết cách nói lịch sự "Làm ơn...", "Cảm ơn..."...

Hầu hết các điều này bạn đều đã dạy trẻ thực hành ở nhà, nhưng bạn yêu cầu trẻ thực hiện một cách nghiêm ngặt hơn vì lợi ích của các thực khách khác.

MH - TỔNG HỢP TỪ TIN INTERNET

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Giáo hoàng

Đức Giáo hoàng Phanxicô qua đời hôm 21 tháng Tư vừa qua và Mật viện bầu tân Giáo hoàng đã tiến hành hôm 7 tháng Năm. Bạn có biết những sự kiện liên quan đến Giáo hoàng không? Sau đây là một số:

Giáo hoàng phải biết nhiều ngôn ngữ

Tiếng Latinh là ngôn ngữ chính thức của Giáo hội Công giáo, và Giáo hoàng phải thông thạo ngôn ngữ này để thực hiện các công việc chính thức. (Các thư từ hàng ngày thì được thực hiện bằng các ngôn ngữ hiện đại.) Vì Giáo hoàng cũng là giám mục của Rôma, nên ông bắt buộc phải biết tiếng Ý.

Giáo hoàng cũng phải xưng tội

Dù là “Đức Thánh Cha”, Giáo hoàng cũng không được miễn trừ việc xưng tội. Trên thực tế, các Giáo hoàng thường xưng tội thường xuyên hơn nhiều so với người Công giáo trung bình (về lý thuyết chỉ bắt buộc xưng tội khi phạm tội trọng).

Giáo hoàng là nguyên thủ quốc gia

Ngoài việc là người đứng đầu hơn 1.2 tỷ tín hữu Công giáo trên toàn thế giới, Giáo hoàng còn là nguyên thủ của một quốc gia có chủ quyền - quốc gia thành Vatican - với dân số hơn 700 người.

Giáo hoàng có bệnh viện riêng

Vatican có một Quỹ Hỗ trợ Y tế - nhân viên phải đóng góp 2% lương hàng năm để được tham gia - và có trung tâm y tế riêng với các bác sĩ làm việc toàn thời gian.

Giáo hoàng không sở hữu tài sản

Giáo hoàng không sở hữu bất kỳ tài sản nào, mặc dù Ngài được giao quyền quản lý tài sản của Giáo hội trong thời gian trị vì. Mọi thứ mà Giáo hoàng cần hoặc muốn đều được cung cấp.

Giáo hoàng là một trong 5 người quyền lực nhất thế giới

Trước khi qua đời, Giáo hoàng Phanxicô đứng thứ 5 trong danh sách “Những người quyền lực nhất thế giới” của Forbes, chỉ sau Jeff Bezos, Angela Merkel, Donald Trump, Vladimir Putin và người đứng đầu danh sách - Tập Cận Bình.

Giáo hoàng có tài khoản X (Twitter cũ)

Tài khoản X chính thức của Tòa Thánh, @Pontifex, hiện có hơn 18 triệu người theo dõi. Dòng tweet cuối cùng của Giáo hoàng Phanxicô là vào

Chủ Nhật Phục Sinh, trong đó Ngài viết: “Đức Kitô đã sống lại! Những lời này thể hiện toàn bộ ý nghĩa của sự tồn tại của chúng ta, vì chúng ta không được tạo ra để chết, mà để sống.”

Giáo hoàng cũng gặp khó khăn ngân sách

Việc điều hành trung tâm của Giáo hội Công giáo rất tốn kém, và Vatican đang đối mặt với thâm hụt ngân sách. Vào năm 2023, số liệu cho thấy Vatican bị thiếu hụt 87 triệu USD.

Giáo hoàng phải lo cả ngân hàng riêng

Viện Công trình Tôn giáo (Institute for Religious Works - IOR), còn gọi là Ngân hàng Vatican, là một tổ chức tư nhân thuộc Vatican, chịu trách nhiệm tài trợ cho các hoạt động toàn cầu của Giáo hội. Người đứng đầu ngân hàng do Giáo hoàng bổ nhiệm, báo cáo với một ủy ban Hồng Y và cuối cùng chịu trách nhiệm trước chính Giáo hoàng.

Cái chết của Giáo hoàng được tuyên bố theo cách rất đặc biệt

Một truyền thống ít người

biết đến là Giáo hội phải xác nhận chắc chắn rằng Giáo hoàng đã qua đời bằng cách gõ nhẹ lên trán Ngài bằng một chiếc búa bạc và gọi tên rửa tội của Ngài ba lần. Nghi thức này vẫn còn được thực hiện cho đến cái chết của Giáo hoàng Gioan XXIII (mất năm 1963) nhưng đã bị bãi bỏ khi Giáo hoàng Gioan Phaolô II ban hành quy định mới rằng việc phủ khăn lên mặt sẽ là dấu hiệu chính thức về cái chết của một Giáo hoàng.

Giáo hoàng chỉ “vô ngộ” trong một số trường hợp

Khái niệm “vô ngộ” (không thể sai lầm) của Giáo hoàng thường bị hiểu sai. Bản thân Giáo hoàng không phải lúc nào cũng vô ngộ; Ngài cũng là con người. Ngài chỉ vô ngộ khi đưa ra các tín điều liên quan đến đức tin và luân lý với tư cách là người đứng đầu Giáo hội Công giáo.

HV

Đức Giáo Hoàng Francis vừa về nước Chúa vào tuổi 88. Tiếng chuông buồn thương ngân vang trong các nhà thờ từ quê hương Argentina của Ngài, từ các nẻo đường của Rome và lan truyền ra khắp thế giới.

Thay mặt Giáo hội Công Giáo, hôm 25 Tháng Bảy 2022, Đức Giáo Hoàng Francis đã đọc lời xin lỗi các tộc người bản địa Canada vì vai trò của Giáo hội trong những hành vi lạm dụng, cưỡng bức và tiêu diệt văn hóa bản địa của họ suốt một thế kỷ qua.

ẢNH COLE BURSTON/GETTY IMAGES.

Đức Giáo Hoàng Francis

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Đức Giáo Hoàng Francis, vị Giáo hoàng đầu tiên trong lịch sử mang gốc Mỹ La Tinh, Ngài đã làm mọi người trên thế giới ngưỡng mộ, yêu mến qua phong cách khiêm nhường, giản dị, và quan tâm nhiều đến những người nghèo khó.

Tôi nhớ mãi hình ảnh một Đức Giáo Hoàng uy nghiêm, khiêm tốn và thân thiện đã bước chân

đến xứ Lá Phong vào một ngày hè đẹp trời nhưng lòng đầy u buồn ray rứt...

Ngày 25 tháng 7 năm 2022, Đức Giáo Hoàng Francis đã thân hành đến Canada để nói lên lời xin lỗi người dân bản địa vì những sai lầm của lịch sử. Người dân trên toàn xứ Canada cũng xốn xang, chua xót khi nhắc nhở đến nỗi buồn này, đó là một vết thương lòng sâu đậm mà hơn một thế kỷ qua vẫn chưa người

ngoại...

Thay mặt Giáo hội Công Giáo, hôm 25 Tháng Bảy 2022, Đức Giáo Hoàng Francis đã đọc lời xin lỗi các tộc người bản địa Canada vì vai trò của Giáo hội trong những hành vi lạm dụng, cưỡng bức và tiêu diệt văn hóa bản địa của họ suốt một thế kỷ qua.

Ở British Columbia, tỉnh bang nơi tôi đang sống, người dân đã khám phá ra một “vụ án” ly kỳ: Có

Đức Giáo Hoàng Francis đội chiếc mũ lông chim đại bàng truyền thống mà đại diện của các tộc người bản địa tặng cho Ngài ở Canada hôm thứ Hai 25 tháng 7 năm 2022.

ẢNH COLE BURSTON/GETTY IMAGES.

215 ngôi mộ không bia của những đứa trẻ con, học trường nội trú dành cho “thổ dân da đỏ” ở Kamloops. Những đứa trẻ đáng thương này là nạn nhân của chính sách “Phân biệt và đồng hóa dân tộc” từ hơn một thế kỷ qua. Những đứa trẻ, nhỏ nhất là 3 tuổi, đã bị đưa vào những trường nội trú được chính phủ tài trợ, giao cho những nhà thờ Thiên Chúa Giáo quản lý. Theo thống kê của toàn Canada thì có khoảng 150,000 trẻ em da đỏ, đã bị cưỡng bức đưa vào những trường nội trú từ năm 1830 đến năm 1997. Ở đó, những đứa trẻ học tiếng Anh, học đạo và học cách sống văn minh của người da

trắng để hội nhập vào cuộc sống xã hội Canada. Ý tưởng thì tốt đẹp, nhưng thực hành, quản lý lại có nhiều khiếm khuyết. Khốn khổ thay, hàng trăm ngàn đứa trẻ đáng thương đã bị dứt khỏi vòng tay yêu thương

của gia đình, đưa vào trường nội trú như một “trại tập trung cho trẻ mồ côi”; có đứa bị hành hạ về thể xác, tinh thần, và chết vì thiếu ăn, bệnh tật.

Xấu hổ khi nhìn lại lỗi lầm trong chính sách “Phân biệt và Đồng hóa”

Ngôi trường nội trú ở Kamloops, British Columbia, nơi khám phá 215 hài cốt trẻ em da đỏ. ẢNH: THE GLOBE AND MAIL

người dân da đỏ qua hơn 100 năm, chính phủ Canada đã hối hận, nhận sai lầm và bồi thường cho những người còn sống sót. Vấn nạn này là một bi kịch lịch sử vừa đau thương, vừa nhục nhã cho một đất nước được mệnh danh là “Tự Do, Dân Chủ”. Thủ Tướng Canada đương nhiệm Justin Trudeau, vào tháng 5 năm 2021, đã ra lệnh treo cờ rủ toàn quốc để truy điệu những đứa trẻ đã đau khổ, lặng lẽ ra đi trong giai đoạn lịch sử bi thương này. Khám phá ra những nấm mồ của những trẻ nhỏ tội nghiệp đã đánh lên một tiếng chuông vang vọng, tha thiết kêu gọi sự tìm kiếm hài cốt và điều tra

về chính sách đồng hóa, diệt chủng đối với người dân bản địa trên toàn Canada.

Có ít nhất 215 hài cốt vừa được khám phá là một trong những nỗi kinh hoàng của lịch sử Canada, trong đó người dân bản địa đã từ từ bị đồng hóa, băng hoại và diệt vong. Trong khoảng hơn một trăm năm đó, những trẻ em da đỏ - *Những thế hệ bị đánh cắp* - đã không được hưởng một cuộc sống gia đình đầm ấm có cha mẹ, anh chị em, và nhất là những xóm làng vắng tiếng trẻ thơ chơi đùa. Những đứa trẻ bị hút hăng, hoảng sợ, cô đơn, lớn lên trong những trường nội trú với những người xa lạ, khác màu da, khác tiếng nói. Nỗi đau khổ, buồn phiền dai dẳng qua bao thế hệ đã khiến họ dễ lâm vào cảnh nghiện ngập rượu, ma túy, và những tệ nạn xã hội.

Có những cuộc chống đối nổi lớn, dân chúng đã tức tối phá đổ bức tượng của John A. MacDonald - vị Thủ Tướng đầu tiên của Canada - ở Hamilton

Thú Bông và Giày - tưởng niệm 215 nạn nhân của Trường nội trú Kamloops, British Columbia - ẢNH: VANCOUVER SUN.

thuộc Ontario. Hơn thế nữa, hai ngôi nhà thờ Thiên Chúa Giáo tọa lạc tại khu dân bản địa đã bị đốt cháy rụi ở Okanagan thuộc British Columbia. Và có những cuộc bạo động, xung đột tiếp diễn khi khám phá thêm hàng ngàn mộ phần và hài cốt của những trẻ thơ vô tội

ở những trường nội trú xưa, nằm rải rác khắp Canada. Những biến cố lịch sử này đã khắc ghi nỗi đau thương ngấm ngùi trong lòng người thổ dân da đỏ khi họ bị tước đoạt tự do, nhân quyền, và bị đồng hóa mất cả nền văn hóa dân tộc lẫn tiếng mẹ đẻ. Thật quá

đau buồn với một quá khứ đau thương!

William Faulkner đã viết «Quá khứ không bao giờ chết. Nó vẫn luôn tồn tại». Ôn lại quá khứ chứ không thể nào làm lại hay thay đổi được. Chính phủ Canada đã tìm mọi cách để sửa chữa lỗi lầm và xoa dịu nỗi đau khổ vì bị kỳ thị của dân da màu. Hy vọng sẽ có những biện pháp và luật pháp hữu hiệu để chấm dứt những xung đột trong xã hội. Mong thời gian sẽ làm vơi đi những đau khổ, ty hiềm, ganh ghét hay thù hận; người người sẽ tha thứ cho nhau để sống vui vẻ, an lành, hạnh phúc hơn. Vì quá khứ không thể thay đổi được, chúng ta chỉ ôn lại để học hỏi, cải thiện làm cho hiện tại và tương lai tốt đẹp hơn.

GVV

Một phụ nữ da đỏ ngồi bên bậc thang để những đôi giày tưởng niệm 215 trẻ em.

ẢNH: TWITTER BEN NELMS

Tử tế là sự lựa chọn

MỘC MẠC

Đó là một buổi tối đầu xuân tháng Hai, mưa tuyết lất phất rơi trên xa lộ Oregon. Seine Marne – một doanh nhân trung niên – đang lái chiếc xe Ford từ Portland đến Sheridan để ký một hợp đồng trị giá 3 triệu USD. Hợp đồng này là kết quả của 3 tháng đàm phán căng thẳng, là chiếc phao cứu sinh cho công ty đang bên bờ phá sản. Ông phấn khởi đến mức vừa lái xe vừa ngân nga một giai điệu cũ.

Khi dừng xe tại điểm hẹn, ánh đèn pha rọi xuống mặt đường khiến ông phát hiện vệt máu bất thường gần bánh trước. Sát lại gần, mùi máu tanh nồng khiến ông lạnh sống lưng. “Mình đã tông ai sao?” – ông bàng hoàng. Dù không nhớ có va chạm nào, ông vẫn quay đầu xe. Ông nhìn màn hình điện thoại sáng liên tục. Tin nhắn, cuộc gọi, những lời trách móc, ánh sáng tương lai của công ty đang dần tắt... Nhưng... còn vệt máu kia? Một người đang đau đớn? Một linh hồn có thể đang chờ ai đó cứu?

Gần nửa đường quay lại, ông thấy một cô bé chừng 13 tuổi nằm bất tỉnh bên vệ cỏ, đầu đầy máu. Ông lập tức bế cô đến bệnh viện gần nhất, rồi âm thầm thanh toán toàn bộ chi phí, túc trực 26 ngày liên tiếp bên giường bệnh. Công ty ông vì chậm ký hợp đồng mà bị đối thủ giành mất. Bố mẹ cô bé, trong lúc đau đớn và hiểu lầm, đã lao vào đánh ông – Seine Marne không phản kháng vì nghĩ bản thân đã làm sai... Cảnh sát đưa ông vào diện tình nghi, chờ nạn nhân tỉnh dậy để lấy lời khai vì ở hiện trường tai nạn khuất camera giao thông, khó xác minh.

Ngày thứ 27, cô bé Catherine tỉnh lại. Trong nước mắt, em kể mình bị xe mô-tô đâm trúng, chứ không phải xe hơi. Cảnh sát rà lại camera giao thông, xác nhận lời khai của cô và bắt được kẻ gây tai nạn. Vết máu dính vào xe của Seine Marne hóa ra chỉ là máu tràn ra từ cơ thể em khi nằm trên đường. Seine Marne được minh oan. Câu chuyện của ông lan rộng, gây xúc động mạnh trên truyền thông Mỹ. Dù đã đánh mất hợp đồng quan trọng, ông nhận được hàng loạt lời mời hợp tác từ các đối tác khác – những người tin rằng một doanh nhân sống có lương tâm sẽ đưa họ đến bến bờ đáng tin cậy.

Trong một cuộc phỏng vấn, ông chỉ nói: “Tôi không có quyền chọn giữa lợi ích kinh doanh và mạng sống một con người.”

BẢO HUÂN
MICROSOFT AI

BẢO HUÂN

Người đàn ông ở Cõi Trên

NGUYỄN THẠCH GIANG

Quán cà phê của chú Năm đóng cửa lúc 10 giờ tối, khoảng 8 giờ thì chị Hương đến phụ dọn dẹp lau chùi nhà bếp nhà cầu, phụ ông chủ hốt rác đổ rác. Trong vòng 2 tiếng đồng hồ phải làm cho xong việc trước khi quán đóng cửa, ngày nào cũng làm, một tháng chủ trả 8 trăm. Chị Hương nghĩ bụng rằng chịu khó kiếm thêm chút đỉnh cũng đỡ, chớ ở đây tiền nhà mắc quá, hai vợ chồng đi làm từ sáng tới tối, lãnh lương được bao nhiêu đóng

tiền nhà hết trội.

Hai vợ chồng chị cùng 3 con 2 trai 1 gái đến Mỹ hơn một năm nay. Đến Mỹ lúc kinh tế đang lên nên tìm việc cũng dễ, chồng chị vừa có bằng lái xe là có người giới thiệu vô làm trong hãng tiện. Chị thì đi phụ bếp nhà hàng, làm từ 10 giờ sáng đến 6 giờ chiều. Đứa con gái lớn 16 tuổi, hai thằng con trai đứa 14 đứa 12, trường học gần nhà, tự nó tự đi tự về khỏi cần đưa đón. Buổi sáng chị dậy sớm lo cơm nước để đồ sẵn trước

khi đi cà, cha con có đôi mạnh ai người đó tự lấy ăn.

Hôm nay đi làm mà trong lòng chị không yên, ông chủ nhà vừa cho biết định bán nhà, báo gia đình chị tìm chỗ khác mượn. Căn nhà này vợ chồng chị ở chưa đầy 6 tháng, mới qua Mỹ có một năm mà dọn nhà hai lần! Em chị nói tại lúc này giá nhà lên cao quá, chủ họ bán sợ mai một nhà xuống giá mất lời.

Đang loay hoay lau bàn dọn rác, dọn tàn thuốc lá mấy người khách hút văt

lung tung bữa bãi, chị bỗng giật mình khi nghe người đàn ông ngồi bàn gần bên cất tiếng:

– Chị ơi! Không có nhà này thì có nhà khác, có gì mà chị lo âu dữ vậy.

Chị Huỳnh cười bẽn lễn, “Bộ vẻ mặt tui trông sâu thẳm lắm hả chứ?”.

Người đàn ông cười xoa.

Lúc rửa ly chị Huỳnh chợt nghĩ sao ông này biết mình đang tìm nhà, mà mình đâu có nói với ai chuyện này.

Ngày hôm sau chị lại thấy người đàn ông đó cũng ngồi uống cà phê tại cái bàn ngày hôm qua. Thấy chị ông ta vui vẻ hỏi chị tìm nhà được chưa.

– Nhà bây giờ đâu dễ muốn chú, mà giá cho thuê cao quá! Nhà 3 phòng ngủ nhỏ xíu đòi 3 ngàn, rồi tháng đầu tháng cuối thêm một tháng tiền deposit. Thiệt tình ở đây ăn uống thì rẻ mà sao tiền muốn nhà mắc quá! Tui đang rầu không biết đào đâu ra tiền đây.

– Chị cần tiền sao không thử mua vé số, biết đâu chừng trúng độc đắc lúc đó mua nhà cho thiên hạ muốn lại.

Chị Huỳnh cười xoa. “Chú nói nghe dễ quá hé! Thôi tui không ham đâu, mà tui biết cái số của tui không bao giờ trúng số”.

“Ủa trên đời này cũng có

người mang cái số không bao giờ trúng số nữa sao”. Người đàn ông nói. “Mà chị không thử thời vận sao chị dám chắc”.

Rồi ông ta chỉ chị nhìn lên màn hình trên vách đang xổ số “hot spot”.

– Chị muốn xổ con số nào nói đi, tôi sẽ làm cho nó xổ con đó, chị thử đi, nói đại con số nào đi.

Chị Huỳnh ngập ngừng, “thôi, tui không biết chơi cái này đâu”.

Người đàn ông nói một cách quả quyết:

– Chị thử đi rồi chị sẽ tin tôi là người có phép thuật. Chị nhìn nè nhe, chị coi mấy người ngồi bàn đằng kia đang chơi số hot spot, tôi sẽ làm cho họ trúng.

Mấy người đó đang hào hứng chờ xổ số, một người đang mong chờ con số 5, họ lớn tiếng gọi số 5, số 5. Con số 5 hiện ra. Một người khác chờ số 21, xổ số 21. Cả bọn la ầm lên “trúng rồi trúng rồi”. Hai người trúng lô 450, mua một đồng trúng 450 đồng.

Người đàn ông nhìn chị Huỳnh:

– Thấy chưa, chị tin tôi chưa. Bây giờ chị thử lấy 10 đồng mua tờ vé số cạo, tôi sẽ làm phép cho chị trúng jack pot đủ tiền mua nhà.

Chị Huỳnh móc trong túi lấy tờ bạc 10 đồng, chị lưỡng lự nửa muốn mua nửa sợ thua uống,

chị nhét tờ giấy bạc vào túi trở lại.

– Thôi, để dành 10 đồng này cho thằng con ăn hamburger chắc hơn. Tui biết cái số của mình là cái số ‘Cầu Dừa Đủ Xoài’. Tui lúc nào cũng mong đừng bị nghèo là mừng rồi, đâu dám mong giàu.

Người đàn ông lại cười xoa, chị vui tánh quá hé! Tôi thích người thành thật một cách chơn chất như chị. Hồi nãy thì chị nói chị là người không bao giờ trúng số, rồi bây giờ chị nói chị là người suốt đời “cầu dừa đủ xoài”, sao chị không vụt vô thùng rác cái số phạm mắc dịch đó đi cho rồi.

Người đàn ông móc trong túi áo lấy ra chiếc nhẫn hột xoàn đưa chị Huỳnh.

– Tôi có cái này tặng chị, chị đem bán đủ tiền trả tiền nhà một năm.

Chị Huỳnh cầm chiếc cà rá lên ngắm nghía.

– Cái hột này bự quá vậy, mới thấy lần đầu, cái hột này mấy ly vậy chú.

– Mấy carat.

Chị Huỳnh nhìn người đàn ông:

– Thiệt tình là chú cho tui?

– Thiệt chứ!

Chị Huỳnh về nhà khoe với chồng, bữa nay trong quán cà phê chị gặp một người đàn ông có phép thuật. Ông ta có thể làm cho số xổ theo ý muốn,

hễ ông muốn con số nào thì màn hình xổ con số đó. Ông giúp cho mấy người chơi “hot spot” trong quán trúng 450 đồng.

Chồng chị Huỳnh chu cái miệng: “Vậy à! vậy chắc ông này là Người ở Cõi Trên”.

–oOo–

Sáng nay chị Huỳnh xin phép bà chủ quán ăn nghỉ làm một buổi, chị bận việc nhà. Từ sáng sớm chị đã rạo rức nóng lòng đi bán chiếc cà rá hột xoàn. Chị tới khu “Việt Nam Town” nơi có nhiều tiệm buôn bán vàng và nữ trang của người Việt. Mấy tiệm vàng đèn đuốc sáng trưng, người mua kẻ bán ai cũng ăn mặc sang trọng, đeo nữ trang chiếu lấp lánh.

Chị tần ngần đứng trước cửa tiệm ngó ông chủ rồi lại ngó bà chủ, nhưng sao ngại ngần quá không dám bước vào bèn bỏ đi qua tiệm khác. Chị lại đứng tần ngần trước cửa tiệm, làm bộ ngó nữ trang trưng bày trong lồng kiếng, nhưng rồi cũng e ngại không dám bước vào trong, đứng đó một hồi lại bỏ đi qua tiệm khác. Sau cùng chị bạo dạn bước vào một tiệm nhỏ nằm khuất phía trong.

Ông chủ tiệm cầm chiếc nhẫn lên ngắm nghía. Chị Huỳnh hỏi hột chờ đợi ông nói gì. Ông ta bước đến bàn gần bên

đưa chiếc cà rá vào kính hiển vi coi cho rõ. Ông bỏ lên chiếc cân trở mắt kính ngạc. Ông bước đến chị Hương hỏi nhỏ nhẹ:

– Cô có giấy tờ của chiếc cà rá này không?

– Dạ không, của người ta cho tui.

– Ai cho cô?

– Tui đi làm thêm trong quán cà phê, có ông khách thấy tui đang dọn nhà mà không đủ tiền muốn, ổng tội nghiệp cho tui chiếc cà rá này bán lấy tiền trả.

– Cô có biết giá trị của chiếc cà rá này là bao nhiêu không?

Chị Hương trầm ngâm nghĩ ngợi nói ngập ngừng:

– Hồi nào tới giờ tui đâu có đi mua bán hột xoàn mà biết, tui thấy chiếc cà rá này thiệt là đẹp, mà cái hột thiệt là bụi.

Ông chủ tiệm vàng không nói gì, ông bước đến chiếc kính xem kim cương đưa chiếc cà rá lên ngắm một lần nữa. Chiếc nhẫn kim cương 5 carat thật hoàn hảo không tí vết, chiếu lấp lánh sắc xanh sắc đỏ thật đẹp. Ông mót vết hết tiền trong két cũng không đủ trả cho chiếc cà rá này. Ông nhìn người đàn bà đem chiếc cà rá này đi bán. Điều bộ dáng vẻ cùng lời nói chơn chất xem ra chị ta cũng là người lương thiện. “Của người ta cho tui, tui đi làm trong quán

cà phê người ta thấy tui tội nghiệp, người ta cho tui”. Ông cảm thấy trong cái vụ này hình như có điều gì không được bình thường.

Ông bước vào trong nói chuyện với một người đàn bà, có lẽ là vợ ông ta. Hai người xầm xì to nhỏ vừa nói vừa nhìn chị Hương, chợt có ông làm security trong mall đi ngang, ông chủ tiệm vàng chạy ra kêu ông lại. Ba người đứng nói chuyện thỉnh thoảng ngó chiếc cà rá rồi lại ngó chị Hương. Chị Hương hồi hộp không biết chuyện gì đây, linh tính cho chị biết hình như có điều gì không ổn.

Bà chủ tiệm vàng cầm chiếc cà rá đến kính hiển vi nheo mắt ra nhìn. Bà bỗng bật cười khanh khách, tiếng cười vang lộng cả tiệm. “Kim cương giả”. Ông chủ tiệm vàng nhăn mặt:

– Trời đất! Tôi làm nghề này mấy mươi năm chưa bao giờ lầm đồ giả!

Chị Hương nghe thấy mặt mày tái mét run lập cập. Tình ngay mà lý gian. Hai vợ chồng ông chủ tiệm vàng cùng ông chủ bàn ngồi xuống trước mặt chị Hương nói nhỏ nhẹ:

– Chiếc cà rá này là đồ giả, tôi thấy chị có vẻ là người thành thật, chị thiệt thà quá đi tin lời người ta, mai một nhớ tránh xa có chuyện gì sẽ

gặp rắc rối lắm đó.

Chị Hương cầm chiếc cà rá bước ra ngoài ứa nước mắt, tưởng gặp quới như nhè đầu gặp chuyện “chằng rây”. Đi ngang thùng rác chị mạnh tay ném chiếc cà rá vào trong đó, miệng lầm bầm “Thiệt là xui xẻo”.

Buổi tối vừa bước vào quán cà phê là chị gặp ngay “người đàn ông ở cõi trên” ngồi đó. Gặp ông ta cơn giận của chị nổi lên nhưng chị không nói gì. Chị vốn tánh hiền lành, định bụng gặp mặt ông ta sẽ chửi một trận cho bỏ ghét, nhưng khi ông ta nhìn chị về mặt buồn buồn chị lại thôi, “bỏ qua”. Hình như ông ta cũng biết câu chuyện xảy ra hồi sáng này. Lúc chị đứng gần bên lau chùi bàn ghế ông ta lên tiếng trước:

– Xin lỗi chị cái vụ đó.

– Lỗi phải gì, ông hại tui chút xíu nữa là bị cảnh sát dắt về bót.

– Nếu ông bà chủ tiệm vàng là người có lòng tham, chiếc nhẫn kim cương đó sẽ là đồ thật. Nhưng bởi ông ta đem ra ánh sáng, chị sẽ gặp rắc rối nếu là đồ thật nên nó phải biến thành đồ giả. Tôi thành thật muốn giúp đỡ chị, nhưng tôi đã không lường trước được tình huống đó.

– Chồng của tui nghe kể chuyện, ổng chửi tui lớn đầu mà còn ngu đi tin

lời người ta, trên đời này đâu có ai đem cho không người khác cái gì đâu.

– Rồi có ngày chị sẽ tin là trên đời này, có nhiều người giúp đỡ người khác không vì một lẽ nào cả. Rồi có ngày chị sẽ thấy trên đời này, có nhiều người giúp đỡ người khác mà không bao giờ mong mỗi một sự đền ơn.

Người đàn ông trầm ngâm, đôi môi chợt cười mím, “Chút nữa chị về sẽ nghe tin vui, không còn phải lo lắng dọn nhà”.

Vừa bước vào nhà hai đứa con chạy ra mừng. “Má! Má! Được ở lại đây, khỏi phải dọn nhà”.

Chồng chị Hương lên tiếng:

– Hồi này ông bà chủ nhà có đến nói là cho mình mượn khỏi phải dọn. Hôm trước bà đi khám bệnh, có cục bướu trong vú, sợ bị bệnh ung thư nên lật đặt bán nhà. Giờ khám nghiệm, bướu hiền, không có bệnh, hai ông bà mừng quá bỏ ý định bán nhà qua đây cho mình hay. Hai ông bà còn hứa chắc là trong vòng một năm, không bán mà cũng không lên tiền thuê.

Chị Hương vừa đi thay áo vừa lầm bầm. Có lẽ nào! Có lẽ nào người đàn ông đó là “Người ở Cõi Trên”.

NTG

LỜI GIỚI THIỆU: Trang Bạn Đọc Viết là nơi ghi nhận những thông tin của bạn đọc muốn chia sẻ những kinh nghiệm cho người khác. Có thể là câu chuyện đầy nhân ái, và cũng có thể là những câu chuyện cảnh báo những tệ nạn.

Trẻ xin chân thành cảm ơn sự đóng góp của quý bạn đọc.

Tuần này Trẻ xin giới thiệu bài viết của bạn Lý Thùy Dung, muốn cảnh báo cho mọi người về một hiện tượng "lừa đảo" đang phổ biến hiện nay.

Trẻ mong nhận được những bài viết và phản hồi của các bạn. Nếu bạn có những tin, bài muốn chia sẻ để giúp đồng hương, xin vui lòng gửi về:

bientap@trenews.net

(Bài được chọn đăng Trẻ sẽ gửi biểu tượng nhà tác giả tờ báo Xuân trong năm mới, như một lời cảm ơn chân thành).

Share Phòng hay share Tiền

LÝ THUY DUNG

Nhà tôi có vài căn phòng dư nên đăng báo Trẻ tìm người cho share. Người gọi khá nhiều, tôi "phỏng vấn" lý lịch nhanh chóng và mọi chuyện đều diễn ra êm xuôi. Hầu hết những người share phòng đều là người tốt, hiền lành. Tuy nhiên, có một lần tôi suýt bị dính "chường".

Đó là hôm tôi nhận được tin nhắn của một cô gái Việt. Cô bảo rằng mình bị cầm và điếc, không thể nghe điện thoại được. Cô đang ở Austin, sắp sửa chuyển qua Dallas học thạc sĩ ở UTD, một ngành gì đó liên quan đến phòng thí nghiệm. Câu chuyện của cô khiến tôi vừa thần phục vừa cảm động, tôi nhắn tin gửi hình phòng ốc địa chỉ nhà của tôi. Cô ấy bảo ưng ý lắm, muốn đặt cọc giữ phòng để sẽ đến ở vào tháng sau. Sau vài ngày, tôi nhận được một tấm check, không phải check cá nhân mà check ghi tên một công ty. Cô ấy giải thích đó là công ty của Ba cô. Thấy hợp lý, tôi nghĩ cũng là chuyện bình thường, bèn đồng ý.

Hôm sau, cô nhắn tin nhờ tôi Zelle cho một công ty chuyển xe liên bang. Cô bảo tấm check \$1,200 là cả tiền phòng và tiền chuyển xe. Nhưng bạn rộn, tôi chưa có đi deposit tấm check vào ngân hàng. Trong khi đó, cô cứ nhắc tôi liên tục là Zelle cho hãng xe đang mang xe cô từ Austin qua Dallas cho cô. Cô bảo hãng xe chỉ nhận tiền khi xe gần đến nơi.

Bỗng dưng, tôi có linh tính có điều gì đó không ổn. Cô gái cầm điếc, nhất quyết không động đến điện thoại, rồi thúc giục deposit check và Zelle khi xe được chuyển đến gần Dallas? Băn khoăn, tôi hỏi ý kiến vài người bạn, mọi người giải thích rằng dù tôi có gửi check vào ngân hàng, nếu cô ấy hủy check thì tôi vẫn mất tiền. Có thể số tiền này ngân hàng sẽ thu hồi lại được, nhưng một khi đã Zelle thì một đi không trở lại.

Tôi mới giật mình, thấy mình sao dễ tin người quá và tôi bật cười, vì mấy bữa nay - trước khi phát giác ra cô em "cầm điếc" này có thể là một anh chàng râu ria nào đó - mà tôi thì cứ sốt sắng nhắn tin hỏi thăm cô ấy coi có giúp được gì nữa không, hai người như chị em thân thiết lâu năm vậy.

Cuối cùng thì tôi chưa bị lừa, nhưng suýt nữa cũng vào bẫy. Nếu không nhận biết bằng linh tính mách bảo và tham khảo kịp thời với bạn bè.

Tôi mong báo Trẻ chia sẻ câu chuyện này để những người khác có thêm một bài học cảnh giác.

Trẻ mong nhận được những bài viết và phản hồi của các bạn. Nếu bạn có những kinh nghiệm muốn chia sẻ để giúp đồng hương, xin vui lòng gửi về:

bientap@trenews.net

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

Vài dòng tâm sự của tác giả

Từ trước đến giờ mục đích của Mục Thuế Vụ trên báo Trẻ là để giúp đỡ đồng hương hiểu thêm về luật thuế Mỹ, để mọi người khai thuế và đóng thuế đúng nhất và phù hợp nhất, và đặc biệt là để giúp giải quyết những rắc rối với Sở Thuế IRS.

Từ khi đảm nhiệm chuyên Mục Thuế Vụ này, tôi được nhiều độc giả gần xa quý mến, liên tục theo dõi và “ngóng” các bài viết của tôi hàng tuần. Có người tâm sự là đọc “chuyện thuế” mà hấp dẫn như đọc các mẫu chuyện tiểu thuyết ngắn, vì văn hoa của tôi bình dị, dễ hiểu. Có người nói là tôi đã biến đề tài thuế khô khan thành một đề tài thật thú vị, càng đọc càng thấy bổ ích vì được mở mang kiến thức để sau này có dịp thì giúp gia đình bạn bè, mặc dù cá nhân họ không có gặp vấn đề thuế gì cả. Cũng có người bảo rằng đã sống ở Mỹ mấy chục năm nay mà chưa từng thấy ai giải thích thuế tận tình như tôi. Thậm chí là có một chị bạn trước đây từng là đồng nghiệp trong Sở Thuế, nói rằng đọc các bài thuế của tôi thì chị biết ngay rằng “chỉ có cựu thanh tra Sở Thuế mới có những kiến thức và kinh nghiệm thuế như thế này”.

Tôi rất cảm động trước những lời tâm sự đầm

ấm của độc giả báo Trẻ. Trong cuộc sống hàng ngày đầu tắt mặt tối lo cơm áo gạo tiền mà độc giả vẫn dành thời giờ đón đọc các bài thuế thì thật là một niềm khích lệ lớn cho tôi.

Tôi sẽ cố gắng giúp đồng hương trong khả năng của tôi. Những thắc mắc của quý độc giả và những câu trả lời của tôi đều nhắm vào phục vụ số đông, theo mục đích của Mục Thuế Vụ, và trong khuôn khổ của báo Trẻ. Nhưng trong thời gian gần đây tôi có nhận được một số câu hỏi chỉ dành cho chuyên môn nghề thuế, chẳng hạn như cách thức lấy bằng chuyên môn, bằng nào làm việc nào, học lớp nào v.v.

Tôi xin miễn trả lời những câu hỏi này vì mục đích của Mục Thuế Vụ là để giúp đồng hương làm tròn bốn phận khai thuế. Hơn nữa, khuôn khổ báo có giới hạn cho nên tôi xin mạn phép dành ưu tiên trả lời thắc mắc cho những đồng hương muốn khai thuế hợp pháp và đóng thuế đầy đủ. Những ai muốn hành nghề thuế thì xin vui lòng tìm hiểu thêm trên mạng. “Ông chú Google” là nơi lý tưởng để nghiên cứu, nếu đọc ở đó không hiểu thì có tham khảo với tôi cũng vẫn sẽ không hiểu.

Tôi xin tóm tắt lời của một độc giả chuyên gia

nghe thuế đã gửi cho báo Trẻ: “Cám ơn báo Trẻ và chị Đài Thi đã chia sẻ những kinh nghiệm và kiến thức sâu rộng về thuế. Em đã học được từ chị rất nhiều. Em cũng làm trong nghề thuế nhưng có những đề tài chị viết chưa bao giờ em biết đến. Cho phép em sưu tầm và lưu giữ tất cả các bài viết của chị để tra cứu nghề nghiệp.”

Một lần nữa, cảm ơn sự yêu thương chân thành của tất cả quý độc giả gần xa.

HỎI: Chào chị Đài Thi, có phải là ngay khi mùa khai thuế mới vừa xong thì Sở Thuế bắt đầu kiểm toán thuế không chị? Nếu sau mùa thuế mà họ không gửi thư gì cho mình hết thì khi nào mình yên tâm, xem như là thoát nạn, ăn ngon ngủ yên được? Cám ơn chị.

ĐÁP: Xin thưa, Sở Thuế gửi thư quanh năm suốt tháng chứ không phải chờ mùa khai thuế xong thì mới gửi thư. Bộ phận chuyên lo về giải quyết các giấy tờ thuế thì họ rất bận, nhất là vào mùa khai thuế. Nhưng các bộ

phận lo về kiểm toán, truy thu thuế v.v. thì họ cứ làm việc đều đều quanh năm.

Đa số những lá thư được gửi ra ngay sau khi mùa khai thuế vừa dứt là bởi vì hồ sơ thuế khai sai hay thiếu sót gì đó. Những lá thư này được gửi tự động bằng máy vi tính, tự máy vi tính so sánh giấy thuế của mình với những dữ kiện Sở Thuế đã chứa sẵn trong hệ thống vi tính của họ. Thấy có gì khác biệt là máy tự động in thư ra ngay.

Còn thư kiểm toán thuế hay thư truy thu thuế thì có nhiều giai đoạn. Giai đoạn đầu thì cũng do máy vi tính chọn lựa. Giai đoạn sau thì những hồ sơ thuế này sẽ được giao cho thanh tra giải quyết.

Tùy theo loại thư, cách giải quyết cũng hoàn toàn khác nhau cho nên cần phải biết loại thư nào. Đa số các lá thư có mang số đặc biệt trên cùng góc phải, ngoại trừ thư kiểm toán. Dưới đây là 4 loại thư Sở Thuế thường hay gửi ra:

CP2000 – Thư này gửi cho những ai không khai đầy đủ lợi tức hay thu nhập từ các nguồn mà Sở Thuế đã nhận được, chẳng hạn như mẫu W-2, 1099. Những mẫu này quý vị nhận được thì Sở Thuế cũng nhận y như vậy cho nên không khai thuế thì họ sẽ biết ngay.

Kiểm toán thuế qua thư – Thư này không có số, thường có liên quan đến hồ sơ thuế nào có xin tiền trợ cấp thuế, chẳng hạn như trợ cấp do thu nhập thấp, có con nhỏ, có con học cao học v.v. Sở thuế đề cao cảnh giác các hồ sơ thuế khai gian để lấy tiền thuế về nhiều. Sở thuế đòi mình giấy tờ chứng minh mình hội đủ điều kiện nhận được các khoản tiền trợ cấp này.

Thư truy thu thuế tự động – Thư này có nhiều loại, có số thứ tự, có cho mình thời hạn để trả thuế. Sau một loạt thư gửi ra mà mình vẫn không thanh toán nợ thuế đầy đủ thì Sở Thuế sẽ tiến hành những thủ tục truy thu mạnh tay hơn, chẳng hạn như tịch thu tài sản. Bất cứ lá thư

nào mang số LT11 hay CP504 là xem như nguy cơ bị tịch thu tài sản sắp đến, thư mang số CP508 là thẻ thông hành bị thu hồi. Đến giai đoạn này thì tình hình khá khẩn cấp.

Thư cho những ai trốn khai thuế – Loại thư này cũng có nhiều loại. Bắt đầu từ lá thư mang số CP59 Sở Thuế sẽ nhắc mình khai thuế. Sau một loạt thư nhắc nhở mà mình vẫn không khai thì Sở Thuế sẽ khai cho mình, và họ khai rất bất lợi chẳng hạn như không cho mình khấu trừ thuế bình thường.

Nói tóm lại, thư nào Sở Thuế gửi ra cũng có lý do và cho mình thời hạn để trả lời hoặc giải quyết vấn đề. Họ làm việc rất đúng quy luật. Mình làm lơ thì họ sẽ mạnh tay hơn, lúc đó chẳng những tiền phạt sẽ tiếp tục tăng mà còn có thể sẽ bị nhiều hệ lụy khác. Vì vậy khi nhận thư của Sở Thuế thì đừng làm lơ, hãy tìm gặp người chuyên môn giúp ngay. Giải quyết càng sớm thì càng đỡ tốn kém.

NĐT

 IRS TAX PRO NGUYEN TAX FIRM LLC Đài Thi Jacqueline Nguyen, EA ADMITTED TO PRACTICE BEFORE THE IRS ENROLLED AGENT CỰU THANH TRA Sở Thuế IRS	Chuyên giải quyết mọi vấn đề về thuế liên bang IRS: • Nợ Thuế Trầm Trọng \$10,000 – \$100,000 • Xin Giảm Thuế và Xóa Tiền Phạt • Tài Sản Bị Tịch Thu • Kiểm Toán Thuế • Trốn Khai Thuế Nhiều Năm • Chứng Nhận Đơn Xin IRS ITIN CAA • Và Nhiều Dịch Vụ Khác	VĂN PHÒNG THUẾ TAX CONSULTANT Đại diện cho khách hàng trên khắp 50 tiểu bang 📍 445 Walnut Street, Suite 105 Richardson, TX 75081 ☎ 214-799-1040 ✉ contact@IRSTaxPro.net 🌐 www.IRSTaxPro.net
--	--	--

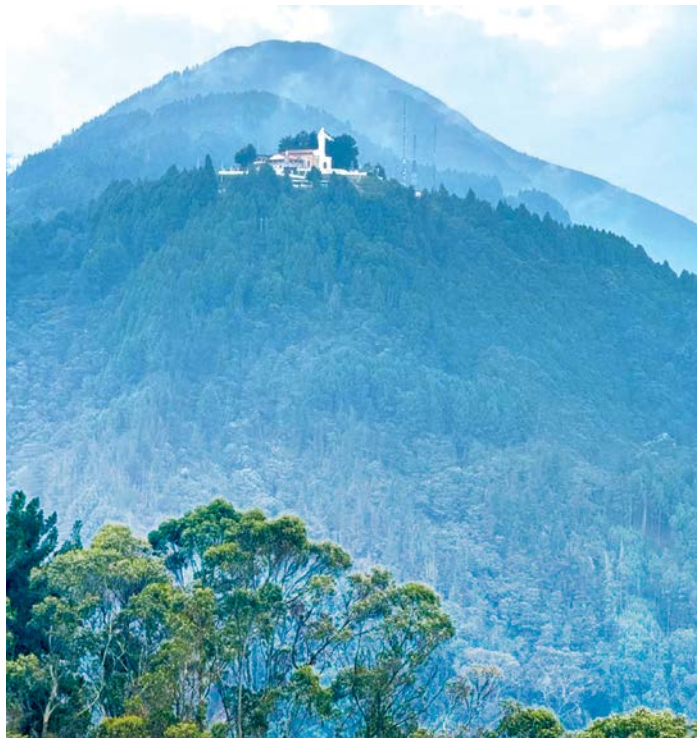

Monserate

IAN BUI
DALLAS, TX

Monserate [mon-xê-rát-tê] là một đỉnh đồi cao khoảng 600m tính từ chân núi, nằm sát thành phố Bogotá về hướng Đông, cao 3,152m so với mặt biển. Trước khi người Tây Ban Nha đến Colombia, vùng đất này có thổ dân Muisca tinh thông thiên văn sinh sống. Họ gọi đỉnh núi này là “Chân Bà” (quijicha caca) vì hàng năm vào ngày Hạ Chí mặt trời mọc lên từ sau mỏm núi. Họ còn lập đền nơi đây để thờ thần mặt trời mà họ gọi là Sué. Ngày nay Monserate là điểm du lịch và hành hương hàng đầu của Colombia. (IANBUI/TRÈ)

Để lên đến đỉnh, du khách có thể leo bộ (hiking), dùng cáp treo (cable car), hoặc ngồi xe “funicular” – một loại xe kéo trên đường ray bằng dây cáp được cân bằng bởi hai toa tàu, một lên một xuống cùng lúc. Từ đỉnh Monserate nhìn về hướng Nam là ngọn đồi tên Guadalupe Hill. Nơi đây cũng có một nhà nguyện và tượng Chúa Giê-Su cao 15m. Thời tiền-Colombia, người Muisca gọi ngọn đồi này là “Chân Ông” (quijicha guexica) vì từ Bogotá nhìn lên sẽ thấy mặt trời mọc tại đây vào đúng ngày Đông Chí. (IANBUI/TRÈ)

Đường bộ lên đỉnh chỉ dài độ 2.4km nhưng khá dốc. Thanh niên trẻ khoẻ có thể leo trong vòng nửa tiếng, người đi chậm có thể mất 2-3 tiếng. Toàn bộ con đường được lát đá, không phải lội bùn hay bùn đất nay rất dễ đi, nhưng do độ cao 3000m nên khó thở hơn bình thường, phải uống nước nhiều để đỡ chóng mặt. (IANBUI/TRẺ)

Một đoạn đường còn được xây mái che hắt hời, có lẽ để làm chỗ trú ẩn vì khí hậu vùng này hay mưa bất tử. Nhưng nhờ vậy cây cối quanh năm xanh tươi. Dân Colombian có tục xỏ mũi và ... vẽ (bảy) lên tường, dĩ dầu cũng gặp. (IANBUI/TRẺ)

Cứ vài trăm thước lại có những hàng quán bán thức ăn, nước uống, trái cây tươi như khóm, thanh long, dưa hấu v.v. Giá cả tuy hơi mắc so với dưới núi, nhưng cũng không đến đâu. Trong ảnh là một quán bên đường bán cam vắt. Chủ nhân có vẻ là dân mê nhạc, biết đàn guitar, và viết bảng quảng cáo bằng tiếng Anh khá tốt. (IANBUI/TRẺ)

Không chỉ dành cho khách du lịch, Monserrate còn là nơi cư dân trong vùng đến để tập thể dục, tổ chức sinh hoạt ngoài trời, điếm hẹn cho những cặp tình nhân... Bức ảnh này được chụp với sự đồng ý của hai anh chị tuổi teen dễ thương. (IANBUI/TRẺ)

Giữa thế kỷ 17 một nhóm giáo dân được phép lập một khu tĩnh tâm trên đỉnh núi. Vài chục năm sau, bức tượng Giê-Su tại đây được gỡ xuống khỏi thánh giá. Người ta bèn gọi nó là “El Señor Caido” (The Fallen Lord, hay Đức Cha Ngã Quy). Nhà thờ trên đỉnh đồi ngày nay vẫn còn mang tên đó. (IANBUI/TRÉ)

Như bao điểm du lịch khác khắp thế giới, Monserrate đây những sạp bán quà lưu niệm với giá cắt cổ. Một chiếc áo dưới phố có 15 USD, trên đây thách gấp đôi. Nghe nói ta phải mặc cả kéo mua hớ, nhưng nếu không biết nói tiếng Spanish thì tốt nhất là tránh Xà. (IANBUI/TRÉ)

Mấy tiệm ăn trên đây cũng chả rẻ gì. Họ bán những món đặc thù của Colombia như Tamales, Chuối chiên, súp ruột bò với lá sách v.v. Chẳng ngon cho lắm, song có món thịt và da heo chiên giòn thì hết sẩy. Sinh tố trái cây cũng tạm được, nhưng \$5/ly thì hơi mắc. (IANBUI/TRÉ)

Bên hông nhà thờ El Señor Caido có một băng ghế đơn sơ với một người đàn ông nằm co ro, áo trùm từ đầu đến chân, không thấy mặt mũi ra sao. Nhìn kỹ thì thấy trên bàn chân có hai lỗ như bị đóng đinh. Có lẽ đây là bức tượng Giê-Su đẹp nhất tôi từng gặp. (IANBUI/TRÉ)

Đồ dùng trong phòng bếp

HOÀNG HƯƠNG

Phòng bếp là trái tim của mỗi căn nhà, đó cũng là lý do khiến đây là nơi dơ nhất. Có những thứ bữa bộn dễ thấy như bát đĩa dơ, sàn nhà dính dầu mỡ hoặc lò nướng rỉ sét. Nhưng những đồ vật và vị trí thường bị bỏ qua dưới đây lại nhiễm khuẩn nhiều nhất:

■ **Tủ lạnh.** Ngay cả ở nhiệt độ thấp, một số loại vi khuẩn có hại vẫn phát triển bên trong tủ lạnh của bạn. Để loại bỏ vi khuẩn và nấm mốc, cần vệ sinh tủ lạnh hàng tháng với chất tẩy nhẹ và nước ấm, sau đó lau khô bằng khăn sạch hoặc khăn giấy. Làm sạch ngay khi có thức ăn vương vãi hoặc vết dơ từ thịt, cá sống.

■ **Tay nắm, bảng điều khiển các thiết bị.** Mỗi thiết bị trong phòng bếp đều có tay nắm hay bảng điều khiển cần chạm vào mỗi lần sử dụng. Cần nhớ vệ sinh các vị trí này bằng dung dịch diệt khuẩn vì chúng thường bị bỏ qua khi chúng ta vệ sinh phòng bếp. Đặc biệt là nếu bạn chạm tay vào chúng khi nấu ăn hoặc sơ chế thực phẩm sống.

■ **Miếng bọt biển, bàn chải và khăn lau bát đĩa.** Đây là những thứ chứa lượng vi khuẩn rất lớn nếu không được vệ sinh và khử trùng đúng cách. Cần rửa sạch các món đồ này bằng nước nóng sau mỗi lần chuẩn bị bữa ăn. Bàn chải cọ bồn rửa hay bàn chải rửa rau củ có thể được làm sạch trong máy rửa chén.

■ **Thớt.** Đặc biệt là thớt gỗ có thể chứa vi khuẩn trong các vết cắt nhỏ xuất hiện ngay cả sau một lần sử dụng. Cần có hai thớt riêng biệt: một để cắt trái cây, rau củ và đồ chín, một để cắt đồ sống. Điều này sẽ giúp giảm thiểu tình trạng lây nhiễm chéo vi khuẩn trong quá trình chế biến bữa ăn. Cần rửa sạch thớt sau mỗi lần sử dụng với xà bông và nước nóng, lau khô hoàn toàn và đặt ở nơi khô ráo.

DALLAS Sự Kiện

WINE FESTIVAL

31/5. Lễ hội rượu vang với 12 hãng rượu vang của Texas. Giá vé bao gồm uống thử 40 loại rượu vang. Có bán thức ăn, biscuit, jams, BBQ. Trình diễn nhạc

Địa điểm: Frontiers of Flight Museum, 6911 Lemmon Ave, Dallas TX 75209. **Giá vé:** \$28-\$48.

TACO FEST

31/5. thưởng thức các món tacos ngon nhất của Texas và trình diễn nhạc. Giá vé bao gồm thử 15 món tacos trong danh sách 50 tacos ngon nhất

Địa điểm: GrandLawn Amphitheater, 2960 Waterwood Dr, Grand Prairie, TX 75052. **Giá vé:** \$20-\$75.

CHOCTAW COVER-TO-COVER MUSIC FESTIVAL

31/5 (1pm tới 7:15). Lễ hội âm nhạc với 8 ban nhạc và nhiều trò chơi theo kiểu sòng bạc Choctaw Casino. Nếm rượu vang miễn phí. Mua sắm Boho Market. Xe bán thức ăn. Có quán bar.

Địa điểm: Klyde Warren Park, 2012 Woodall Rodgers Fwy, Dallas TX 75201. **Giá vé:** \$35, VIP \$125.

Từ “chơi cỏ” tới “chơi đá”

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Tòa nhà thương mại, nơi
phát hiện có phòng thí
nghiệm ma túy trái phép.

“Chơi cỏ,” “xài cỏ,” “trồng cỏ” là những từ ngữ không lạ trong ngôn ngữ Việt. “Thằng đó qua Anh (hoặc Canada, Úc) trồng cỏ mới có vài năm mà nó giàu.” “Cỏ” gì mà mau giàu dữ vậy? Bán bao nhiêu tiền một bó? “Cỏ” không phải là cỏ xanh chúng ta thấy mọc ở sân trước, sân sau, bên lề đường hay công viên, hay cỏ cho trâu bò ăn, mà là tiếng lóng chỉ cây bồ đề (còn gọi là cần sa,) tên khoa học là Cannabis Sativa, thuộc họ dầu gai. Người ta lấy bông và lá cây cần sa xắt nhỏ, phơi khô rồi cuộn lại hút như điếu cigar. Khác với cigar có mùi thơm, mùi bồ đề đốt lên rất hôi, mùi bay theo gió tôi đi ngoài đường biết ngay người hút đang ở đâu gần đó.

Cần sa dễ mua, dễ sử dụng, thậm chí ở Cali có những thành phố cho phép các tiệm bán cần sa công khai cho người tiêu dùng. Có thể hiểu cần sa là một loại ma túy dạng thô và sử dụng kiểu thô, giống như các ông nông dân Nam kỳ thời cuối thế kỷ 20 xài giấy quuyến quán thuốc rê hút vậy. Tác hại của cần sa là gây ảo giác, có thể làm cho người “phê thuốc” nhìn thấy những sự vật, hiện tượng ảo. Ở Việt Nam, có những trường hợp “phê” cần sa rồi tự mình “đăng vân giá vũ” từ trên tòa cao ốc “đáp” xuống mặt đất. Kết quả không cần nói ai cũng hiểu.

Thời nay, xài cần sa chỉ là số thanh thiếu niên tập tành thích khám phá, ăn chơi ở cấp độ “mẫu giáo lớp mầm.” Cấp kế tiếp là nhựa thuốc phiện

(á phiện) mắc tiền hơn nhiều và cũng khó kiếm hơn. Xưa các cụ gọi là “nàng tiên nâu,” vì cục nhựa thuốc phiện dẻo dẻo và có màu nâu. Cũng vào thời ấy ở Hà Nội và các tỉnh lỵ lớn Nam kỳ có rất nhiều tiệm hút thuốc phiện được phép mở công khai cho khách vô hút. Từ ông phu xe, ông thầy thông, thầy ký (làm việc cho chánh phủ) ông phú hộ, giới tao nhân mặc khách văn chương muốn “lên tiên” để tìm thi hứng viết lách.

Phàm hút thuốc phiện phải có bàn đèn (dụng cụ hút) cái đèn dầu đậu phộng (tôi không hiểu tại sao phải là đậu phộng mà không xài được dầu khác) có người giỏi “nghề” biết “tiêm thuốc” cho khách hút. Thuốc phiện thì chủ tiệm cung cấp. Các tiệm thuốc phiện phần nhiều được che chắn cẩn thận (không phải sợ nhà chức trách) chỉ có ánh sáng đèn lò mờ vì nghe “giang hồ đồn” hút thuốc phiện phải ở chỗ kín gió mới giữ được hơi thuốc thơm, phải tối mờ mờ thì người hút mới cảm thấy bầu không khí huyền bí mê hoặc. Trong tiệm hút có kê nhiều sạp nhỏ (giống giường) cho khách nằm hút. Khách nằm nghiêng hút xong điếu thuốc phiện thì “phê” nằm bệt ra sạp luôn, có

khi nằm lì từ sáng tới tối mịt. Những công tử nhà giàu có tiền ăn chơi xả láng, có khi ăn dầm nằm dề ở tiệm hút suốt cả tháng trời, cơm nước, quần áo, tắm rửa có chủ tiệm lo. Nằm nghiêng nhiều quá, dân ghiền hút thuốc phiện có biệt danh là “dân bẹp tai,” khu tiệm hút gọi là “làng bẹp tai.” Các chủ tiệm hút phần nhiều là các chú chệt. Còn các bậc lão làng văn chương thì phú thời ấy như Nhất Linh, Tản Đà, Nguyễn Bính... đều hút thuốc phiện.

Sau đó, thuốc phiện không còn thông dụng vì thế giới đã chiết xuất được chất bột Heroin (bạch phiến) từ nhựa thuốc phiện. Heroin gọn gàng, sạch sẽ, có thể châm và hút chung với thuốc lá, hít sống hoặc chích vô tĩnh mạch dễ “phê” hơn hút á phiện. Heroin không lách cách lĩnh lĩnh bàn đèn, phòng ốc như hút thuốc phiện. Vậy là thuốc phiện đi vào dĩ vãng. Nói cho công bằng, Heroin cũng có lợi cho con người nếu dùng đúng liều lượng nhằm tác dụng giảm đau trong điều trị bệnh.

Thời nay Heroin không còn là “thời thượng” nữa mà đã trở thành “nhà quê.” Người ta phát minh ra nhiều loại ma túy khác, mà tác dụng của nó hơn Heroin gấp trăm, gấp ngàn lần, được sản xuất thành viên nén. Loại viên nén này tiếng

lóng kêu là “đá,” “hàng đá.” Hai, ba, bốn người chia nhau một viên nuốt cũng đủ phê. Quá gọn gàng sạch sẽ, liều mạnh, và tác hại phá hủy hệ thần kinh người sử dụng cũng rất ghê gớm. Nguy hiểm nhất hiện nay là Fentanyl (công thức $C_{22}H_{28}N_2O$) ban đầu được sử dụng như thuốc giảm đau và thuốc gây mê dùng trong y học. Người nghiện ma túy đá một khi gây án cũng tàn khốc hơn, họ dường như biến thành người khác, không nhận thức được hành vi của họ và không ngại gây tổn hại nghiêm trọng cho chính bản thân họ.

Tôi nhớ năm ngoái tôi đã từng viết hai bài cung cấp tới quý độc giả Trẻ về tình hình các vụ cảnh sát bắt được thủ phạm buôn bán Fentanyl trái phép ở khu vực gần Little Sài Gòn (Quận Cam.) Đây là số ma túy mà các nghi phạm lấy từ nơi khác về đây lén lút bán cho người nghiện sử dụng. Một số vụ cảnh sát bắt được có số tang vật là ma túy đá nhiều hơn tại các Quận khác trong tiểu bang Cali.

Theo thông tin công bố từ chính phủ Mỹ, ma túy đá được sản xuất từ Trung cộng, lén lút tuồn qua Canada, Mexico, rồi lén lút đưa vô Mỹ, làm cho không ít thanh niên Mỹ thân tàn ma dại vì nghiện.

Mới đây, Quận Cam vừa xảy ra một vụ phát hiện “nguồn” ma túy hy hữu. Không điều tra, không theo dõi, mà là cảnh sát Westminster đi bắt ăn trộm theo tin báo của dân địa phương, khi cảnh sát tới một tòa nhà gần ngã tư Beach Boulevard - Garden Grove Boulevard thì phát hiện phòng thí nghiệm ma túy bất hợp pháp, đài truyền hình KTLA5 ngày 26 Tháng Tư năm 2025 cho biết.

Các nhân chứng báo cáo rằng họ nhìn thấy một số người cố gắng đột nhập vào tòa nhà thương mại. Khi cảnh sát đến, những nghi phạm đã bỏ trốn, nhưng cảnh sát “quan sát thấy dấu hiệu rõ ràng cho thấy đã xảy ra vụ trộm.” Trong khi khám xét tòa nhà, nhân viên công lực đã tìm thấy các vật liệu và thiết bị cho thấy hoạt động sản xuất ma túy bất hợp pháp. “Do tính chất nguy hiểm tiềm tàng của hiện trường, Đội tháo gỡ bom mìn Quận Cam, Đội HAZMAT của Cơ quan cứu hỏa Quận Cam và các nhân viên công lực liên bang đã được triệu tập để bảo đảm địa điểm được an toàn,” các quan chức cho biết.

Vì thận trọng, một số cơ sở thương mại gần đó đã được di chuyển khi đội chuyên trách về vật liệu nguy hiểm đến bảo vệ địa điểm. Nhà chức trách chưa công bố công

khai về các loại ma túy có khả năng được sản xuất. Cũng chưa nói rõ phòng thí nghiệm này thuộc về ai khi các thám tử đang tìm kiếm manh mối. Tuy nhiên, phòng thí nghiệm lại ở trong tòa nhà thương mại thì việc khoanh vùng tìm người chủ của nó không khó.

Trước đây, đọc tin tức về các vụ án ma túy, tôi vẫn còn nghĩ nó ở đâu đó xa xôi. Nay thì “cái ổ con chuồn chuồn” chỉ cách trung tâm Little Sài Gòn có 14 phút lái xe mà thôi. Thật không thể hình dung được có một ngày ma túy được sản xuất sát bên mình.

Tiểu bang California đã thông qua luật mới, từ năm 2024 luật AB 701 tăng đáng kể hình phạt đối với Fentanyl. Hình phạt tù tăng theo trọng lượng, với mức tối đa là 25 năm tù đối với hành vi buôn bán trọng lượng vượt quá 80 kg, tức tương đương 176 lbs. So với luật hình sự ở Việt Nam, số lượng 80 kg ma túy thì phải có tới ít nhất 200 cái mạng mới đủ “dựa cột,” khi mà chỉ cần vận chuyển, mua bán 300 gram bạch phiến đã coi như xong đời. Có lẽ tiểu bang Cali cần có hình phạt nghiêm khắc hơn đối với hành vi mua bán, vận chuyển ma túy để bảo vệ thanh thiếu niên Hoa Kỳ.

TPT

Xu hướng quần hiện đại

■ **Chất vải mềm mại, ánh nhẹ, quần satin thanh thoát và điệu đà.** Mặc ngày hay tối nhìn đẹp mà không cứng nhắc. Mặc với đồ khoác mỏng, áo blazer, jacket để hài hòa thoải mái và sang. Quần satin màu kem dễ mặc, ngoài ra còn có kiểu dáng quần satin cạp cao ống rộng, quần satin xếp li dáng suông hay quần satin tơ tằm nhiều lựa chọn màu sắc.

■ **Hồng pastel** nhẹ nhàng đang khá thịnh hành, quần hồng nhạt không quá nổi nhưng vẫn tạo điểm nhấn, dễ nhìn trẻ trung mà không bị “sai tuổi”. Mặc hợp nhiều màu như trắng, be, xám ... Có thể quần hồng nhạt dáng suông với áo cùng màu, hay quần hồng chất liệu crepe rủ mềm đẹp dáng, quần hồng có li sắc sảo, gọn gàng.

■ **Jean ống suông rộng palazzo.**

Dáng quần cao ráo, thanh thoát, vừa phóng khoáng vừa thanh lịch. Dễ đẹp với áo ôm hay áo sơ mi. Loại Denim pha lyocell rủ nhiều, mát mẻ. Ngoài màu indigo có thêm các màu khác như trắng ngà, xám ... Dễ phối hợp với giày bệt, giày có gót tùy phong cách.

■ **Quần bloomer ống chun túm** cổ điển, độc đáo và khác biệt. Phồng nhẹ phần đùi, ren hay bèo nhún. Thú vị mặc thường ngày, hợp phong cách boho, nữ tính.

■ **Quần cargo** năm nay tối giản, gọn gàng tinh tế hơn, và bớt bụi bặm. Vẫn túi hộp khỏe khoắn đặc trưng nhưng đường nét tinh tế, dễ mặc nhiều dịp. Quần cargo hiện đại pha vải linen thoáng nhẹ, hợp mùa nóng. Lựa những tông màu mới lạ như xanh ô-liu, be sáng để mới mẻ.

Thơ

Giang Hữu Tuyên

Tưởng niệm 50 năm ngày 30 tháng Tư, xin cùng đọc lại thơ Giang Hữu Tuyên. Để nhớ mùi hương quê cũ, sống lại ngày bỏ nước ra đi. rồi những tháng năm ở xứ người với cuộc mưu sinh nhọc nhằn và những đêm buồn mất ngủ ...

Giang Hữu Tuyên quê quán vùng Bạc Liêu, Cà Mau. Thời trẻ học khoa Báo Chí ở Đại Học Vạn Hạnh. Năm 1969 động viên gia nhập Hải Quân VNCH, tham gia các cuộc hành quân vùng Rạch Giá Hà Tiên. Sang Mỹ năm 1975

Cùng với Nhà báo Ngô Vương Toại và anh Nguyễn Đình Hùng xuất bản tờ báo Việt Chiến, làm tiếng nói đấu tranh đầu tiên trong vùng Hoa Thịnh Đốn.

Đến năm 1982 anh sáng lập tờ báo thương mại Hoa Thịnh Đốn Việt Báo để thay thế cho tờ Việt Chiến.

Ngoài nghề báo, Giang Hữu Tuyên còn được giới Văn học Việt Nam và nhiều người Việt tị nạn biết đến là một Nhà thơ. Năm 1999 tập thơ đầu tay "Trời Mưa Đi Phát Báo" của anh ra đời đã gây được nhiều tiếng vang ở hải ngoại. Anh mất năm 2004. Sinh thời, Giang Hữu Tuyên có những giao tình đậm thắm với bạn bè và được bạn bè quý mến.

Thơ Tuyên trong sáng, đậm tình quê hương với sông nước phù sa, hàng dừa, bông bưởi, với giọng mẹ chờ mong. Thơ viết về cuộc sống tha hương ở Mỹ của Giang Hữu Tuyên gây xúc động cho nhiều người.

SAO KHUÊ

bông bưởi chiều xưa

*Anh đi châu thổ mưa buồn vương vãi
Mấy hàng dừa xanh lả ngọn mong chờ
Em tiễn đưa anh bằng đôi mắt biếc
Của ngày mực tím giấy ngầy thơ*

*Những gốc cam già lặng im không nói
Như lòng anh xếp kín chuyện quay về
Bởi anh biết mai đây đời lửa đạn
Sóng nghìn trùng vỗ vạt cuốn chân đê*

*Từ hiên nhỏ nhìn ra con sông rộng
Dáng núi chiều hùng vĩ chắn chân mây
Thuyền ai thấp thoáng đi về phía ấy
Mà vang rền giọng hát cuối trời Tây*

*Nên em ơi! Tình riêng anh đã quyết
Gửi theo dăm bông bưởi rụng chiều xưa*

bên sông chiều xuống

*Giữa trời ai tạc núi cao
Sân mờ bụi phủ dáng nào như quen
Mưa đời nặng giọt buồn riêng
Hàng cau no nước nghiêng nghiêng mái nhà
Lá trầu vàng đẹp nét na
Bên sông chiều xuống - mẹ gà gọi con
Giọng buồn giọng tủi héo hon
Đục khàn xa tấp dậm mòn về đâu
Mênh mang nước chảy qua cầu
Dấu đời cỏ mọc ủa màu thời gian*

đất gọi người đi

Đất gọi người đi buồn biết mấy
Sông dài chảy xiết một giòng trôi
Từ nay chín cửa mưa mù lối
Sóng nước bông bênh nhánh củi trôi

Đã nhiều năm vắng xa biên biệt
Mưa nắng hai mùa gieo nhớ thương
Mường nước nhỏ chờ bông cải ngọt
Vượt mình trên mảnh đất quê hương

Nhưng chẳng thấy đâu giờ hạnh phúc
Đàn chim bay mãi chưa về đây
Áo cơm lân lữa qua ngày tháng
Mộng ước lui dần xuống kẽ tay

Rừng phong u uẩn nằm im tiếng
Chiều phủ hơi sương lạnh nổi nhà
Việt Diệu Cành Nam ôi cách trở
Ngựa Hồ còn hí Bắc Phong xa

Mai này trong chuyến tàu thiên cổ
Nếu có người thương tiếc tiễn đưa
Xin hãy rắc thêm vào huyết mộ
Chút tình hệ lụy núi sông xưa.

mùa xuân gửi ngọn bạc hà

Rau răm trụi hết lá già
Mùa xuân gửi ngọn bạc hà xa xăm
Chiều nghiêng dáng núi đêm rằm
Lòng trắng cũng giục ý thầm nhớ quê
Nao nao tiếng cuộc bờ tre
Trên ao bèo giặt gió về mang mang
Bữa đi bông cải nở vàng
Sông chia nhánh chảy tóc ngàn dặm bay
Lu không nước đã bao ngày
Mà người thệ hải vẫn hoài ngóng trông

mưa arlington, nhớ mưa quê nhà

Lá vàng rụng hết đêm qua
Chiều xô cửa ngõ mong ra mưa buồn
Mưa dầm ngọn cỏ đan sương
Mưa nghiêng kỷ niệm mưa buồn tóc bay
Hồn bình nguyên rộng trên tay
Căng đầy nỗi nhớ sông đầy phù sa
Ơi miền Nam, ơi quê nhà
Dưới ao sen nở mẹ già vo cơm
Vo nồi gạo mới Nàng Hương
Của đồng tháng chạp của lòng đất thiêng
Mưa phù gió phát qua hiên
Em gom củi đước đốt lên nỗi niềm
Chị ngồi vá chút buồn riêng
Anh đi như thể là thiên thu rồi

trời mưa đi phát báo

Chiều ngã năm đường năm bảy ngã
Ngã nào cũng ướt giọt mưa rơi
Bao mùa mưa đã im giông bão
Sao nước trường giang vẫn khứ hồi

Mười mấy năm làm tên phát báo
Lòng buồn theo thành quách xa xưa
Những trang tin dội từ quá khứ
Rớt ngập ngừng cùng những hạt mưa

Mưa lớt ngớt đời loi ngoi mãi
Sáng chưa đi, chiều lại mưa về
Mưa ngã năm từ năm bảy ngã
Ngã nào cũng mưa và mưa thôi

Xấp báo trên tay vừa ướt hết
Vậy mà cứ đứng dưới mưa bay
Hình như những mùa mưa thuở trước
Đang về làm ướt trái tim ai.

NGỌC DIỆP
AUSTIN, TX

Sơn hào hải vị không bằng mùi vị quê hương

Lắm lúc, trong cuộc sống xa quê, có những mùi vị đặc thù của tuổi thơ tự nhiên ập về, đi kèm với bóng dáng của những người thân làm ra món ấy, thí dụ như khoai lang lùi tro, bánh ít ngọt nhưn đậu, bánh ít lá dứa nhưn dừa, bánh tét nhưn ngọt, nôi thịt kho tàu, xôi vỏ chỉ có Ngoại; Bánh bèo, bánh bò hấp, bánh da lợn ăn với nước cốt, bánh ít trần, bánh bèo mặn ăn với nước mắm hay món giò heo giả cầy thì chỉ có Nội-Bà Bảy. Ôi xá lý Florida cũng không thơm ngon bằng vườn ổi Bà Cô. Còn nữa, món cháo lòng của bác Tư Nhỏ cũng làm tôi nhớ đời, tất cả những mùi vị của tuổi thơ luôn tồn đọng trong ký ức.

Bỗng dưng, tôi sực nhớ mùi ngọt lịm của khoai lang tím lùi thửa nào. Tiềm thức trỗi dậy, thôi thúc tôi xách xe chạy đi H-mart, mua khoai lang! Lựa khoai xong, thấy có một xe đẩy ghi “Roasted Sweet Potatoes” - Khoai lang nướng, khẩu giác tôi làm việc tối đa:

- Ôi! Cái mùi gì hủi quen

quen trong không khí vậy ta, quen lắm?

Vừa mở cửa lò ra thì đúng là khá giống mùi khoai lang lùi của tuổi thơ. Khoái chí tử, tôi chụp ngay một bịch đem về cho bé Việt Khuê ăn thử, em ấy ăn thấy ngon. Mẹ kể cho em ấy nghe đây là mùi khá quen thuộc của tuổi thơ của Mẹ, hôm nay nó chột sống dậy!

- Mà hình như không hẳn là mùi của tuổi thơ

của Mẹ con ơi, tuy nó giống lắm, rất giống!

Mẻ khoai lang tím tôi mua hôm nay sẽ chia làm hai: Một nửa hấp và nửa còn lại sẽ nướng - trong lò chiên không dầu (air fryer) - để tìm lại mùi khoai lang lùi tro...

Cũng không phải! Không thơm bằng mùi vị của tuổi thơ tôi! Hơi thiếu cái vị khen khét. Ăn “đỡ ghiền” thì được! Phải chăng mùi thơm của rơm, được bàn tay của

người nông dân Việt Nam cần cù, khắc khổ chăm chút, đã góp phần làm nên mùi vị đặc trưng của khoai lang lùi tro?

Rồi tôi lại kể cho các con nghe:

- Các con biết không, hồi nhỏ, bà Cố sai Mẹ nấu cơm bằng rơm, Mẹ bỏ củ khoai vô bếp rơm lùi rồi khi khoai chín, lấy ra, lột vỏ, vừa thổi vừa ăn. Ôi ngon ơi là ngon! Lúc người ta đói ăn cái thứ gì cũng thấy ngon cả. Có câu “một miếng khi đói bằng một gói khi no”!

Việt Khải (con trai thứ của tôi) trở mặt hỏi:

- Mẹ vừa nói gì? Rơm ngựa ăn đó hả?

- Đúng đó con. Thời những năm 80, người Việt Nam chúng ta dùng rơm đốt thành lửa để nấu cơm.

- Sao có thể được chớ? Không thể tin được. Việt Khuê bồi thêm.

- Chuyện có thật 100% đó con. Mẹ phân bua.

Đứa nào cũng xoe tròn hai con mắt! Chắc chúng cũng tin vì Mẹ ít khi đùa giỡn trong những chuyện kể về quê hương.

Ngoài khoai lang, lúc đi chợ tôi còn mua bánh bèo, bánh ít, bánh da lợn,

Ngoại tôi đang gói bánh tét

lắm lúc ổi, để các con biết các loại bánh mà Nội tôi làm bán để nuôi Ba và các cô tôi (vì ông Nội mất sớm khi cô Út được vài tháng tuổi), cũng để nhớ mùi vị quê hương. Gọi là ăn đồ thêm thì đúng hơn nhưng không bao giờ tôi tìm lại được mùi bánh của Nội và mùi ổi thơm lừng trong ký ức từ vườn ổi Bà Cô. Ổi xá lý ở Mỹ lớn trái, ổi họ bán trong Costco thì thơm lắm nhưng không ngọt bằng ổi sủ trong vườn Bà Cô. Lần nào cũng như lần nào, hễ thấy ổi là vườn ổi thơm lừng trong ký ức cứ dồn dập, đổ xô về như một thước phim quay chậm...

Bà Cô là chị em chú bác ruột của ông Nội tôi. Nhà bà ở chênh vênh nhà tôi, cách cái mương đào và một con lộ. Gần 40 năm, vườn ổi có tiếng chim kêu ríu rít thường xuyên xuất hiện trong giấc mơ của tôi!

Nhà Bà trồng đủ loại ổi: Ổi xá lý, ổi sủ, ruột trắng có, ruột đỏ có, cơ man là ổi. Ổi sạch cả! Bà trồng cả ở sân trước và sân sau. Những cây ổi lâu năm, người leo lên được, những cây nhỏ thì phải có cây thọc hái. Cây thọc bằng trúc chẻ ở một đầu, độn hai miếng sắt tròn cho nó rộng ra thành cái rổ, cắt chỗ hở lớn bằng trái ổi rồi đưa lên cuống vặn, trái ổi xá lý rút vô gọn lỏn trong đó.

Bà Cô hay nhờ Hiếu hoặc tôi hái ổi với Bà rồi cân bán cho những người tới nhà mua, hoặc đem lên xóm chợ cân cho cô Ba Mạnh bán. Tôi và Hiếu được bà cho tiền. Bà Cô hay xách rổ, tôi thì cầm cây để hai bà cháu hái ổi. Bà luôn mặc áo bà ba trắng phếu, với đầu tóc bạc phơ cùng một búi tóc nhỏ tí ti đằng sau, gương mặt có thật nhiều đồi mồi vì đã cao tuổi. Nhiều lúc thêm quá, tôi xin “bà Cô cho con ăn một trái nha”, có đôi lúc Bà cho ăn trước khi tôi xin. Hái xong, bỏ ổi vô rổ rồi cân bán.

Mùa ổi chín thơm lừng cũng thu hút muôn loài chim về ăn rồi kéo nhau ríu rít làm ổ. Tôi nhớ có lần thấy chúng xây ổ ở mái trên của mặt tiền nhà. Những trái ổi trên cây phía ven bờ hoặc ổi ruột đỏ chim ăn lỗ đổ, rớt xuống mương, nổi lênh bênh. Lâu lâu có mấy con cá cũng, cá lóc trồi lên mặt nước đớp mồi nghe một cái “tốc”.

Khi Ba tôi đi tù cải tạo về, tôi bị hội chứng xa lạ với Ba (stranger anxiety) vì cả đời không gần gũi hay sao ấy. Tôi không hề tới gần và chỉ kêu “Bò-a” thay vì kêu “Ba”. Thế là Bà Cô cho Ba những trái đu đủ, trái ổi mang về để lấy lòng con gái. Từ đó tôi mới gần gũi với Ba hơn. Con nít dễ bị dụ hay chính phụ tử tình thâm lâu ngày, khởi đầu bằng

những trái ổi của Bà Cô, hay cả hai, đã kéo tôi lại gần Ba hơn?

Ngoài sau nhà Bà Cô còn có cỏ mực, tôi được kể lại là mỗi lần tôi bị cảm sốt, Bà Nội qua nhà Bà Cô hái về, đâm nát ra và pha nước cho uống vì thời đó ở Việt Nam không có đủ thuốc.

Món kế tiếp của quê hương là cháo lòng. Nói về cháo lòng ở Mỹ, ăn cũng đỡ thêm thôi nhưng không qua mùi cháo lòng của bác Tư Nhỏ ở chợ Thâm Nhiên của tuổi thơ tôi. Có lẽ mùi cháo của Bác Tư ngon đặc trưng và thơm mùi đặc biệt trong ký ức mà sau này tôi không bao giờ tìm lại được. Quây cháo lòng bác Tư Nhỏ ở phía trên, kế Lộ Đất. Tô cháo lòng của bác Tư chỉ đơn sơ, lỏng lẻo, chỉ vài cục huyết, dồi trường, vài lát ba rọi, thêm miếng chanh xanh, vài lát ớt đỏ đỏ, đĩa giá trắng trắng, vàng vàng nhưng đó là những tô cháo ngon nhất đời của bọn trẻ quê tôi.

Tuổi thơ tôi rất thiếu thốn về vật chất nhưng đầy ắp tình thương, tình người. Giờ đây, với cuộc sống của người xa xứ, lại thiếu một vùng trời quê hương, xa vắng cả những người thân. Xa quá! Nhớ quá! Những người xưa lần lượt đã thành người thiên cổ: Nội, Ngoại, rồi dì Hai, cậu Năm... Thương lắm!

Những câu chuyện về quê hương vẫn râm ran trong bữa cơm gia đình cho thế hệ kế tiếp; tôi sẽ truyền lại con cháu tôi, thế hệ thứ ba và sau nữa: Ngày xưa, ngày xưa... Ký ức về quê hương Việt Nam sẽ không bao giờ bị quên lãng.

Tôi cũng được đi nhiều nơi, thưởng thức nhiều thức ăn, đôi khi cao lương mỹ vị cũng có, nhưng sao lại không nhớ, không thêm một cách mãnh liệt như những món ăn trong tiềm thức? Phải chăng “chốn quê hương đẹp hơn cả”, như một bài tập đọc trong sách Quốc Văn Giáo Khoa Thư của ông Trần Trọng Kim mà có lần tôi đã đọc trên channel của mình, Tiếng Việt Sử Việt?

Những mùi vị thân thương của quê hương này không biết các con tôi có ngửi và cảm nhận được như tôi? Có phải nỗi nhớ quê hương này thế hệ Ba Mẹ tôi cảm nhận được nhưng khắc khoải hơn, quay quắt hơn, da diết hơn gấp bội phần? Thế hệ của họ và cả của chúng tôi sẽ nằm lại trên quê hương thứ hai, nơi chốn tạm dung này. Hương hồn của họ và của cả thế hệ chúng tôi, khi mất, sẽ được quay về thăm lại cố hương, nơi chôn nhau cắt rốn?

Mong lắm thay!

ND

Nghề phỏ nháy

một thời vang bóng

Thực ra, chuyện tiếc nuối thời vang bóng của nghề này cũng không phải là hợp lý lắm, nếu không muốn nói đó là đi ngược xu thế thời đại, đi ngược văn minh nhân loại. Thế nhưng không riêng gì các ông phỏ nháy mà cả những người chưa bao giờ cầm máy ảnh, họa hoàn hảo mới được chụp một bức ảnh trong dịp lễ Tết hay dịp trọng đại nào đó...

UYỄN CA
QUẢNG NAM - VN

Thời vàng son

Tôi nhớ những năm 2000, khi đó tôi còn là một cô bé học sinh trung học phổ thông, vốn quê mùa mà lại thích môn Toán, nên lại càng khô khốc hơn. Bạn bè hay rủ nhau đi chơi, chụp ảnh. Còn tôi thì cứ đến Tết, Ba Mẹ mới nhờ một ông phỏ nháy trong làng tới chụp cho cả nhà một bức, cho chị em tôi một bức. Thế là có Tết, thế là có vài tấm ảnh kỷ niệm theo từng năm. Vài tấm

ảnh kỷ niệm ấy phải mất hơn bao lúa khô bán ra mới có được. Bây giờ nhìn lại, tôi thâm cảm ơn Ba.

Chuyện những tấm hình cũ thời mà nghề chụp ảnh còn đang độ vàng son thực sự đi vào quên lãng, đến khi tình cờ, ông xã trò chuyện với mấy người bạn (vốn dân chụp ảnh dạo, trước đây ông xã tôi cũng từng có nghề tay trái là thợ ảnh).

Thời Đà Nẵng mới tách khỏi tỉnh Quảng Nam - Đà Nẵng, lên thành phố

trực thuộc trung ương thì thành phố Đà Nẵng chỉ có 4 cây cầu: cầu Đỏ, cầu Cẩm Lệ, cầu Trần Thị Lý và cầu Nguyễn Văn Trỗi. Trong đó cầu Trần Thị Lý mới xây dựng, cầu Nguyễn Văn Trỗi vốn là cầu De Lattre (tên của tướng Jean Joseph Marie Gabriel de Lattre de Tassigny), nghe ông xã tôi kể rằng có một thời gian cầu mang tên Trình Minh Thế, cái tên mà nhiều người viết là Trịnh Minh Thế, thực ra, Trình Minh Thế là một

vị tướng thuộc giáo phái Phật Giáo Cao Đài, người bị ám sát dưới thời ông Ngô Đình Diệm làm Thủ tướng Việt Nam Cộng Hòa, đến khi ông Ngô Đình Diệm làm Tổng Thống thì cây cầu được mang tên Trình Minh Thế. Khi ông Nguyễn Bá Thanh làm Chủ tịch thành phố Đà Nẵng thì cho xây cầu Sông Hàn, một cây cầu quay, thay thế bến phà An Hải. Khi cây cầu đi vào hoạt động, nó trở thành điểm thăm viếng nổi tiếng của thành phố Đà Nẵng, hằng đêm, có ít nhất cũng hai chục phó nháy đứng hai bên cầu chào mời khách chụp hình.

Thời đó, cây cầu Sông Hàn còn mệnh danh là cái mỏ vàng của thợ ảnh.

Năm 2006, lúc vào Đà Nẵng để học đại học, tôi cũng có một tấm ảnh kỷ niệm ở cây cầu này.

Tôi có người cậu sống ở quận Sơn Trà, ông kể với tôi là mỗi tối, nếu chịu khó chạy xe mang máy ảnh sang đứng trên cầu Sông Hàn tới 10 giờ đêm thì cách gì cũng kiếm được trên một trăm ngàn đồng, thời đó vàng 250 ngàn đồng một chỉ, như vậy tương đương 5 phân vàng, cứ chụp hết một cuộn phim, chụp khéo là kiếm được 5 phân vàng. Thường thì một cuộn phim có 40 lần bấm máy, tức 40 tấm phim âm bản (nếu không để hỏng tấm nào) nhưng hầu hết người ta chỉ có thể chụp

Nhiều bạn cứ hỏi mình : ảnh in từ điện thoại ra có nét không?
Các bạn yên tâm! Mình đảm bảo nét nhé.
Ib zalo 0794581224 nếu bạn thật sự có nhu cầu!

Sản phẩm của những phó nháy trẻ

Các bạn có nhu cầu ib zalo 0794581224 của Minh nhé!
Nhiều mẫu khung đẹp mắt, chất lượng.
Với giá hạt dẻ luôn cả nhà.

được từ 36 đến 37 tấm vì 2 tấm đầu tiên bị “cháy”. Với dân chuyên nghiệp thì người ta sẽ trùm mền hoặc vào phòng tối để bỏ phim nên dùng được ít nhất là 39 tấm.

Thời đó mỗi tấm hình màu 8x12 có giá từ 5 ngàn đồng đến 10 ngàn đồng, sở dĩ có giá không đồng đều như vậy là tùy thuộc vào giờ chụp và tốc độ giao hình. Hình lấy liền có giá 10 ngàn đồng, hình hẹn lấy sau có giá năm 5 đồng, hình chụp lúc khuya có giá cao hơn 5 ngàn đồng, lấy liền thì vẫn 10 ngàn đồng... Một cuộn phim Kodak mua có giá 12 ngàn đồng nếu mua lẻ, một cuộn Fuji có giá 9 hoặc 10 ngàn đồng, phim Konica có giá 10 ngàn đồng. Giấy in ảnh có giá vài trăm đồng mỗi tấm. Như vậy, nếu một đêm chụp và in tại chỗ hết một cuộn phim thì kiếm được một chỉ vàng. Thời đó, người trong quê ra thăm phố, cách gì cũng dồn tiền chụp cho được đôi ba tấm ảnh cầu Sông Hàn, cũng giống như tới Huế thì phải chụp cầu Tràng Tiền hoặc Cấm Cung vậy.

Rồi máy ảnh kỹ thuật số (digital) xuất hiện cùng với internet những năm cuối thập niên 1990 thế kỷ trước đã tạo ra một cuộc cách mạng chụp hình.

Sau cơn bùng nổ internet và máy kỹ thuật số là các loại điện thoại thông minh có tính năng chụp

ảnh, quay phim phẩm chất cao ra đời, như vậy, nghề phỏ nháy chuyển từ máy cơ sang máy kỹ thuật số vẫn không thể tồn tại trong thời đại điện thoại thông minh chiếm lĩnh thị trường, các phỏ nháy đành bỏ nghề, các lab in ảnh nổi tiếng và thu nhập cao ngất một thời như Trường Sơn, Luận ở Đà Nẵng âm thầm đóng cửa.

Những thợ ảnh cuối cùng

Thời bây giờ, khi đến những điểm check-in như Hồ Gươm - Hà Nội, cầu Tràng Tiền, Thành Nội - Huế, cầu Sông Hàn, công viên bờ sông Hàn - Đà Nẵng, Tháp Trầm - Nha Trang... nếu bạn bắt gặp một thợ ảnh mời chào khách, thì chắc chắn rằng thợ ảnh ấy phải là người khá già.

Bởi nếu còn trẻ, còn năng động, người thợ ảnh ấy sẽ chọn đi phượt và săn ảnh nghệ thuật. Người đi chụp ảnh dạo thì hoặc là điều kiện sức khỏe không

cho phép, điều kiện kinh tế khó khăn, hoặc nhớ nghề cũ, phải làm để có cái gì đó mà “sống”.

Ông Văn, một thợ ảnh già đứng điểm ở cầu Sông

Hàn, tâm sự:

- Tôi thì thoảng vẫn ra đó đứng chụp hình, có đêm kiếm cũng được đôi ba trăm ngàn đồng, tuy không ăn thua gì so với ngày xưa nhưng vẫn sống được.

- So với thời xưa, việc chụp ảnh dạo bây giờ khác như thế nào vậy chú?

- So với xưa thì thu nhập bây giờ chỉ bằng một góc, vấn đề thứ hai là tốc độ, bây giờ thứ gì cũng tốc độ. Bây giờ không dễ gì tìm ra một bức ảnh nghệ thuật như ngày xưa. Đó là cái thấy được rất rõ, còn nhiều thứ khác, cái hồn của một bức ảnh, cho dù là ảnh cưới hay ảnh chụp lưu niệm, thời bây giờ cũng rất nhạt.

- Cái gọi là cái hồn của

Những ông phỏ nháy ở Đại Nội, Huế

Những khu du lịch hoặc điểm check in thiên nhiên mọc lên ngày càng nhiều, phỏ nháy cũng vài người tìm tới nhưng chủ yếu du khách tự chụp bằng di động

ảnh cưới và ảnh lưu niệm là gì chú?

- Thời xưa, ảnh chụp đám cưới vui lắm, không có tiểu xảo nhiều như nay, có nhiều tấm hình dùng tiểu xảo ghép ngay trên máy lúc chụp, tức tôi cho cô dâu đứng đằng xa, ở một vị trí hơi cao, còn chú rể ngồi gần máy, ở tư thế ngồi trên gót chẳng hạn, chú rể chỉ ngửa bàn tay, còn cô dâu thì ôm bó hoa nhìn xuống, tôi canh

ống kính ở góc mà cô dâu đang đứng trên bàn tay chú rể rồi bấm máy, có ngay một tấm hình ghép. Thời đó vui, vui không phải vì kiếm được nhiều tiền mà vui vì mỗi khi chụp đám cưới mình vui lây khi thấy một tổ ấm đã hình thành. Sau này, chụp bằng máy số, tốc độ tăng, tôi mới phát hiện là mình không còn cái ấm áp khi chụp hình đám cưới nữa, vì dịch vụ cưới rình rang và tốn

kém, vậy mà cứ bỏ nhau lia lịa...

- Như vậy, theo chú, xã hội đang tiến hay đang lùi?

- Về kinh tế thì chưa đầy 3 thập niên, phải nói là phát triển rất nhanh. Nhưng về tinh thần, về sự tiến bộ thì có vẻ như đang thụt lùi, vì thế giới tâm hồn con người trở nên nghèo nàn hơn...

Thế giới tinh thần trở nên nghèo nàn hơn rất

nhiều, trong khi đó kinh phí cho Hội Nhà văn, Hội Báo chí, Hội Nhiếp ảnh và các hội nhằm khai mở thế giới tinh thần lại chiếm con số khủng mỗi năm. Phải chăng một xã hội định hình, định giá bởi đồng tiền đã đè bẹp thế giới tinh thần của các hội này nói riêng và xã hội nói chung thêm lần nữa.

Bài và hình UC

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Vào tháng Hai năm 2025, Văn phòng Báo chí Tòa Thánh Vatican công bố rằng Đức Giáo Hoàng Phanxicô nhập viện tại Rome vì chứng viêm phế quản. Tin tức này khiến hàng triệu tín hữu Công giáo trên khắp thế giới bàng hoàng, cùng hiệp thông cầu nguyện cho Ngài trong những giờ phút mong manh. Dù có lúc sức khỏe tạm cải thiện, nhưng tình trạng lâm sàng vẫn đáng lo ngại. Sáng ngày 21 tháng Tư, Vatican chính thức loan báo: Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã được Chúa gọi về lúc 7 giờ 35 tại bệnh viện Gemelli, hưởng thọ 88 tuổi.

Ngài ra đi trong bình an, sau hơn một thập niên lèo lái con thuyền Giáo hội bằng đức khiêm nhường và tình yêu thương không biên giới.

Đức Hồng Y Kevin Farrell

nghe nói: “Ngài đã dạy chúng ta sống Tin Mừng bằng lòng trung tín, sự can đảm và tình yêu phổ quát. Chúng ta trao phó linh hồn Ngài cho lòng thương xót vô biên của Thiên Chúa.”

Tin Đức Giáo Hoàng qua đời lan khắp các châu lục. Từ những đại thánh đường đến mái nhà nghèo nàn, chuông tang ngân vang cùng lời kinh cầu tiến biệt một vị lãnh đạo tinh thần, người chọn sống trọn đời cho người nghèo và bị lãng quên.

Jorge Mario Bergoglio, sinh năm 1936 tại Buenos Aires (Argentina), là con của một gia đình nhập cư gốc Ý sống thanh bạch. Tuổi trẻ của Ngài trải qua nhiều công việc: lao công, kỹ thuật viên, dạy học... Những tháng ngày ấy vun đắp nơi Ngài một trái tim

khiêm nhường, gần gũi và đầy cảm thông với những nỗi nhọc nhằn của kiếp người.

Năm 2013, khi được chọn làm Giáo hoàng, Ngài từ chối những nghi lễ hào nhoáng. Không giày đỏ, không thánh giá vàng, không sống trong dinh Tông Tòa. Ngài chọn một chiếc thánh giá sắt mộc mạc, ở tại Nhà Thánh Marta và vẫn đi lại như bao người. Trong mắt thế gian, ngôi vị Giáo hoàng là tột đỉnh quyền lực; nhưng với Ngài, đó là sứ vụ khiêm hạ. Ngài từng nói: “Chúng ta không được chọn để làm vua, mà để rửa chân cho anh em mình.” Lời ấy như một chiếc gương lật ngược mọi khái niệm về quyền lực, soi sáng một lý tưởng phục vụ đích thực.

Chính Chúa Giêsu, trong đêm bị nộp, đã cúi xuống rửa chân cho các môn đệ. Hành vi ấy đã trở thành nguồn cảm hứng bất tận cho Đức Phanxicô. Từ các nhà tù ở Ý đến những trại tị nạn tại Trung Đông, Ngài rửa chân cho những con người vô danh, bị lãng quên. Ngài trao truyền một thông điệp sống động của Phúc Âm: yêu thương là cúi xuống, chứ không phải vươn lên để thống trị.

Ngài không xây tường quyền lực, mà mở rộng cửa lòng. Ngài không giữ gìn phẩm phục, mà giữ gìn lòng trắc ẩn. Mức lương

Đức Hồng Y Jorge Mario Bergoglio (Đức Giáo Hoàng Phanxicô) rửa và hôn chân các bệnh nhân tại trung tâm Hogar de Cristo dành cho người sử dụng ma túy vào ngày 20 tháng 3 năm 2008. (ENRIQUE GARCIA MEDINA/REUTERS)

của Ngài là 0 đô la – mọi chi phí do Vatican đài thọ – và đến lúc từ già cõi đời, tài sản của Ngài chỉ còn khoảng 100 đô la Mỹ. Trong một thế giới vật chất lên ngôi, sự thanh thoát ấy là một lời chất vấn âm thầm nhưng sâu sắc.

Đức Phanxicô không ngần ngại lên tiếng cho công lý – dù điều đó khiến nhiều thế lực khó chịu. Ngài mạnh mẽ phê phán chủ nghĩa tiêu thụ, sự thờ ơ với người tị nạn, và những cuộc chiến vô nghĩa. Trong những chuyến đi đến vùng đất khổ đau – từ Trung Phi, Iraq, đến Myanmar – Ngài mang theo một sứ điệp hòa bình, không bằng quyền uy hay vũ khí, mà bằng trái tim biết cảm thông.

Tình thương của Ngài không ranh giới, không kỳ thị. Ngài đón nhận mọi người: người Hồi giáo, Phật tử, người vô thần, người đồng tính, trẻ mồ côi, người khuyết tật... Với Ngài, phẩm giá con người là bất khả xâm phạm. Giáo hội, theo Ngài, không phải là pháo đài, mà là bệnh viện dã chiến – nơi những con người bị thương tích bởi đời sống được đón nhận và chữa lành.

Triều đại của Đức Phanxicô đánh dấu một nỗ lực không ngừng nghỉ cho đối thoại liên tôn giáo và bảo vệ môi trường. Ngài gọi biến đổi khí hậu là “tội lỗi tập thể”, và mời gọi nhân loại cùng sám hối. Không rao giảng ồn ào, Ngài thuyết phục

bằng tinh lặng và cầu nguyện. Có lần, khi được hỏi bí quyết sống đạo, Ngài chỉ mỉm cười: “Xin đừng quên mỉm cười với Chúa và với người bên cạnh.”

Nụ cười ấy – dịu dàng, bao dung – là món quà Ngài để lại. Không ban phát quyền lực, Ngài ban phát hy vọng. Nhiều người gọi Ngài là “Giáo hoàng của người nghèo”, “vị thánh sống giữa đời thường.” Trong tiếng Việt, chúng ta có một danh xưng đầy nghĩa sâu xa: bậc chân tu – không chỉ tu hành, mà giữ được tâm hồn thanh sạch và lòng từ bi giữa cõi trần. Trong tiếng Anh, người ta gọi Ngài là a humble shepherd, a true servant of God, a holy and selfless leader. Dù bằng ngôn ngữ nào, mọi lời đều dẫn về một điều: Đức Phanxicô là hiện thân sống động của Tin Mừng – yêu thương, tha thứ, phục vụ và hy sinh.

Con là Lương, không có đạo. Nhưng trong những ngày tháng cuối cùng của Ngài, lòng con lại trĩu nặng. Xin được cúi đầu trước một con người đã sống Tin Mừng bằng trái tim nhân loại. Từ góc phố Tân Định của Sài Gòn ngày xưa ấy, băng qua đại dương, cùng Nguyễn Văn Triệu, ca đoàn trưởng nhà thờ Tân Định, đến nhà thờ Thánh Vinh Sơn Liêm (Vincent Liem de la

Paz – linh mục Dòng Đa Minh tử đạo vào thế kỷ 18) ở số 95 Mt Alexander Rd, Flemington VIC 3031, Australia. Con xin gửi đến Đức Giáo Hoàng: “Con không có đạo, nhưng nếu đạo là lòng nhân ái, xin được làm người theo sau bước chân Ngài.”

Con không hiểu hết Kinh Thánh, nhưng con hiểu ánh mắt Ngài khi nhìn người nghèo, hiểu cái siết tay của Ngài với một đứa bé mồ côi. Và chính điều đó khiến con – một kẻ đứng ngoài cánh cổng giáo đường – nguyện được đứng yên bên thêm, chờ một ánh mắt nhân từ.

Lặng thầm như áng mây trời.

Chở bao nhân ái giữa đời nổi trôi.

Dịu hiền như hạt nắng rơi.

Sưởi bao tâm khổ, sáng ngời niềm tin.

Không ngại vàng, chẳng áo gấm.

Ngài đi như gió qua thêm trần gian.

Chết không mang một bạc vàng.

Chỉ mang nhân đức vẹn toàn theo chân.

Lời yêu chưa kịp dứt ngân.

Ngài thành giọt nắng cuối xuân dịu dàng.

Thế gian còn những tro tàn.

May còn một ánh thiên đàng: Phanxicô.

Lạy Chúa, con là người ngoại đạo. Nhưng tin có Chúa ở trên cao!

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

- Đây là một trong những tuyên truyền của CSVN trong dịp 30-4-2025. Người đàn ông trong hình nhìn chưa đến 50, hoặc cao lắm thì 50 tuổi. Chẳng lẽ ông ta đi tù VNCH khi còn là... bào thai? Còn nếu ông ta bị tra tấn thì lúc đó chỉ có CS tra tấn, nên thấy cờ đỏ là sợ quá phải ăn thôi...

(NGUỒN: NGUYEN MINH QUANG)

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

O-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Băng keo cá nhân

Năm 1921, mỗi ngày trong căn bếp tại New Jersey, tay Josephine Dickson liên tục thể hiện tình cảm với... dao khi nấu ăn. chồng bà, Earle Dickson, một nhân viên kiểm soát phẩm chất bông gòn của Johnson & Johnson, không chịu nổi cảnh vợ lóng ngóng với băng gạc và keo dính. Thế là, với chút sáng tạo và rất nhiều tình thương, và có lẽ vài câu cầu nhàu, ông nảy ra một ý tưởng: gắn miếng gạc cotton nhỏ lên băng dính phẫu thuật, phủ thêm lớp vải crinoline để chống bụi. Sản phẩm này, được đặt tên Band-Aid, một dụng cụ băng bó đơn giản, sạch sẽ, chỉ cần cắt, gỡ, dán - dùng một tay cũng được.

Trước Band-Aid, băng bó một vết thương nhỏ là cả một “nghĩ lễ” phiền phức: cắt gạc, dán keo, khâu khâu, dùng thuốc. Dickson đã biến quá trình này thành một cú dán thần tốc, mang lại sự tiện lợi và vệ sinh. Khi Johnson & Johnson thương mại hóa ý tưởng vào năm 1921, Band-Aid ban đầu bị người tiêu dùng thờ ơ - ai lại tin một miếng dán tí hon có thể thay thế cả bộ dụng cụ y tế?

Nhưng với chiêu tiếp thị khôn ngoan, như phát miễn phí cho hướng đạo sinh và các bà nội trợ, Band-Aid dần trở thành vật bất ly thân trong mọi ngăn kéo gia đình. Ban đầu, Band-Aid dài tới 45 cm để người dùng tự cắt theo nhu cầu. Đến năm 1924, sản xuất

hàng loạt bắt đầu, chiều dài Band-Aid cũng ngắn dần cho tiện lợi. Năm 1939, sản phẩm được tiết trùng. Những năm 1950, Band-Aid ra mắt phiên bản băng dính nhựa và băng chống thấm nước...

Tác động kinh tế của Band-Aid thật đáng kể. Hàng ngàn tỷ miếng băng keo cá nhân được bán ra đã biến nó thành cỗ máy in tiền cho Johnson & Johnson, giúp công ty mở rộng danh mục sản phẩm và xây dựng mạng lưới phân phối toàn cầu. Band-Aid còn tạo ra một phân khúc thị trường mới - chăm sóc vết thương tại nhà - thúc đẩy ngành công nghiệp y tế và tạo hàng ngàn việc làm. Về y tế, Band-Aid giảm nguy cơ nhiễm trùng, giúp người dân từ thành thị đến nông thôn dễ dàng tự lo vết thương, giảm tải cho bệnh viện. Xã hội cũng không nằm ngoài vòng xoay: Band-Aid trở thành biểu tượng văn hóa, với cụm từ “Band-Aid solution” lọt vào từ điển ngôn ngữ, ám chỉ những giải pháp tạm bợ.

Sản phẩm này vẫn luôn tiếp tục được cải tiến với các phiên bản dành cho trẻ em (có hình hoạt hình), băng trong suốt, hoặc băng chuyên dụng cho các loại vết thương khác nhau.

Earle Dickson, không chỉ cứu đôi tay ngọc ngà của phu nhân còn gói cả sự tiến bộ y tế trong một miếng dán nhỏ... Bởi vậy, quý ông nào muốn làm điều lớn lao cho nhân loại, hãy... lấy vợ hậu đậu một chút.

Chú Hỏa (Hui Bon Hoa, 1845-1901)

Chú Hỏa (Hui Bon Hoa, 1845-1901) tên theo tiếng Việt là Huỳnh Văn Hoa, người Phước-Kiến di cư sang Việt-Nam năm 1863, sau ngày Sài-Gòn và miền Nam trở thành xứ bảo hộ của chính quyền Pháp quốc. Người ta truyền tai nhau khá nhiều câu chuyện đồn đãi về gia sản của ông nhưng hàm ý đều muốn nói lên ý chí làm việc siêng năng để trở thành giàu có chỉ sau một thời gian ngắn trên xứ lạ. Thuở đó, ông nghèo xơ xác phải kiếm sống bằng nhiều nghề khác nhau mà gánh vè chai là một trong những công việc cực khổ ban đầu. Ngày nọ, ông may mắn tìm thấy được mớ tài sản kèch sù trong đồng “chai, nhôm, dép dút” hỗn độn kia và cuộc đời người “khách trú” đã được đổi thay từ đó. Với số của cải Trời cho, ông bước vào lĩnh vực kinh doanh tiệm cầm đồ, tiệm hút (thuốc phiện), mua bán bất động sản, tạo dựng nên một sự nghiệp lừng lẫy và trở thành một trong vài tay “đại phú” có máu mặt ở đất Sài-Gòn.

Chú Hỏa

& dòng họ

Hui Bon Hoa

TẦM VẠN
ĐỨC QUỐC

Công ty Hui Bon Hoa

Theo lời kể của ông Fernand Hui Bon Hoa đang sinh sống ở Paris, là cháu cố 4 đời của chú Hỏa, thì chú Hỏa bước đầu đến Sài-Gòn không phải sinh sống với nghề mua bán vè chai mà làm công cho công ty cầm đồ Antonio Ogliastro. Chú Hỏa có 3 người con trai và dòng họ Hui Bon Hoa không có người nào mang bệnh

phong cùi. Riêng một cô cháu nội mắc bệnh tâm thần và qua đời từ nhỏ.

Công việc làm ăn phát đạt dẫn dắt chú Hỏa bước sang lãnh vực mua bán đất đai và xây cất nhiều khu phố sầm uất tại Sài-Gòn và Chợ-Lớn. Rất nhiều công trình xây dựng như chung cư, cơ sở kinh doanh, nhà hàng, khách sạn đã đóng góp một vai trò quan trọng trong việc hình thành đô thị Sài-Gòn những năm cuối thế

kỷ 19. Văn phòng công ty Hui Bon Hoa hiện là viện bảo tàng Mỹ Thuật. Dây phố thương mại đầu đường Trần Hưng Đạo nằm đối diện chợ Bến Thành, khách sạn Majestic, bệnh viện Sài-Gòn trên đường Lê Lợi, chùa Phụng Sơn trên đường Nguyễn Công Trứ v.v. thuộc về tài sản của gia đình Hui Bon Hoa. Nhà bảo sanh Từ Dũ cũng được xây dựng trên hai mẫu đất do dòng họ Hui Bon Hoa hiến tặng.

Khuôn viên nhà Chú Hỏa, văn phòng công ty Hui Bon Hoa tầng trệt và nhà ở trên lầu, nay là viện bảo tàng mỹ thuật ở Sài-Gòn

Năm 1955, chính quyền Việt-Nam Cộng Hòa đổi tên đường Hui Bon Hoa thành đường Lý Thái Tổ, con đường này kéo

dài từ ngã 6 Cộng Hòa đến bùng binh ngã 7.

Ngược dòng thời gian, chú Hỏa về Phước-Kiến an hưởng tuổi già và qua

3 người con trai của chú Hỏa

đời năm 1901. Ba người con trai là Huỳnh Trọng Tấn, Huỳnh Trọng Huân và Huỳnh Trọng Bình thừa kế gia sản và lập nên công ty gia đình Hui Bon Hoa chuyên ngành xây dựng ở Sài-Gòn.

Ảnh hưởng nền kinh tế thế giới thoái trào kể từ năm 1928 đến 1931 và lan tràn đến Sài-Gòn, các công ty xây dựng bị thua lỗ nên họ bán đồ, bán tháo để vớt vát lại chút vốn liếng. Dịp này cũng là cơ hội thuận lợi cho anh em nhà Hui Bon Hoa xuất vốn mua lại. Đời thứ 3 của dòng họ tiếp tục sự nghiệp của gia đình, quản lý và phát triển công ty Hui Bon Hoa theo quy củ đã có từ trước. Từ năm 1951, các thành viên trong gia đình cùng con cái của

dòng họ Hui Bon Hoa kể trước, người sau lần lượt chuyển sang định cư ở ngoại quốc. Còn lại thế hệ thứ 4 kế thừa công việc làm ăn của công ty Hui Bon Hoa cho đến ngày 30 tháng 4 năm 1975. Những thành viên sau cùng của gia tộc Hui Bon Hoa cũng bỏ lại tài sản, đất đai và di tản ra nước ngoài từ dạo đó.

Huyền thoại “con ma nhà họ Hứa”

Năm 1972, cuốn phim “Con ma nhà họ Hứa” của Dạ Lý Hương Films (hãng phim của ông bầu

Nghệ sĩ Bạch Tuyết trong phim “Con ma nhà họ Hứa”, 1972

Xuân Diệp Nam Thắng) được phóng tác từ giai thoại “Oan hồn Hứa thị” tồn tại lâu đời ở Chợ Lớn và kịch phẩm “Con tinh xuất hiện giữa thủ đô” của soạn giả Nguyễn Thành Châu. Do bệnh phong cùi phát tán và không có thuốc chữa trị nên người con gái út của chú Hỏa bị sống biệt lập cho đến ngày lìa bỏ cõi đời. Cái chết vào giờ trùng nên tang lễ chỉ tổ chức một cách sơ sài, kín đáo khiến cho oan hồn cô gái trẻ đêm từng đêm hiện về như tiệc nuôi sự ra đi quá sớm. Tuy không phải là tác phẩm xuất sắc nhưng cuốn phim quy tụ nhiều nghệ sĩ hữu danh như Bạch Tuyết, Thanh Tú, bà Năm Sa-Đéc, Ba Vân, Tùng Lâm, Khả Năng, v.v. đã lôi cuốn đông đảo khán giả đến rạp giữa khi chiến cuộc ngày một dâng cao.

Đông đảo khán giả đến xem phim “Con ma nhà họ Hứa”

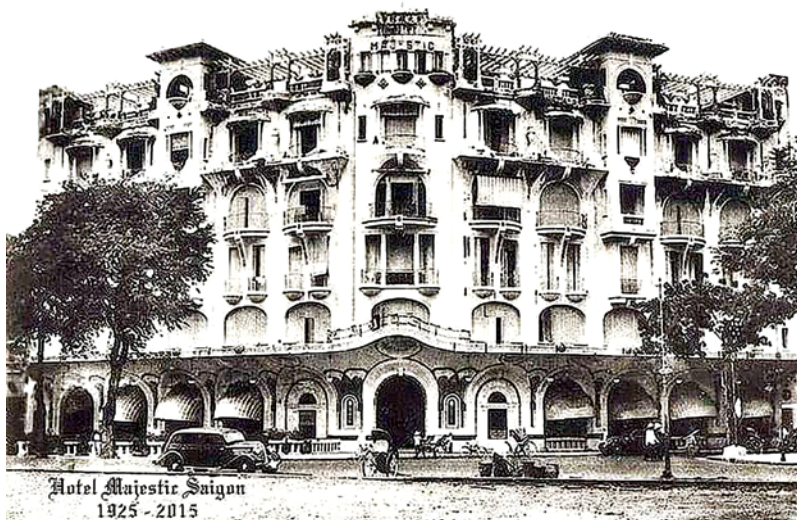

Nhà bảo sanh Từ Dũ được xây trên hai mẫu đất do gia đình Hui Bon Hoa hiến tặng

Câu chuyện này cũng được soạn giả Nguyễn Phương dàn dựng thành vở tuồng cải lương “Hồn ma trinh nữ” trên sân khấu đoàn Dạ Lý Hương năm 1973 với sự góp mặt của nam nữ nghệ sĩ nổi tiếng như Thanh Nga, Dũng Thanh Lâm, Thanh Tú, Phương Quang, Kiều Mai Lý, v.v.

Dù chỉ là “khách trú” đi tìm đất lành để sinh tồn, chú Hỏa cùng các thế hệ con cháu đã dừng chân ở phương Nam và chí thú làm ăn để mong hòa nhập vào cuộc sống của người dân bản xứ. Dòng họ Hui Bon Hoa tuy đã đổ mồ hôi làm giàu cho gia tộc nhưng cũng đóng góp ít nhiều công sức cho sự mở mang và phát triển nền kinh tế ở miền Nam Việt-Nam qua nhiều giai đoạn.

Bài và hình TV

Khách sạn Majestic, một trong nhiều cơ sở thương mại của gia đình Hui Bon Hoa

Dãy phố thương mại đầu đường Trần Hưng Đạo, đối diện chợ Bến Thành của gia đình Hui Bon Hoa

Nếu bạn đã được chẩn đoán hoặc nghi ngờ bị cao huyết áp (hypertension) hoặc đang dùng thuốc điều trị tăng huyết áp, máy đo tại nhà có thể giúp bạn theo dõi chỉ số huyết áp hàng ngày. Dưới đây là các thông tin cần biết từ các chuyên gia của Consumer Reports (CR) và Hiệp hội Tim mạch Hoa Kỳ (American Heart Association - AHA).

Sử dụng máy đo huyết áp

1

KHI MUA MÁY

Hãy chọn máy đã được xác minh về độ chính xác theo tiêu chí của Hiệp hội Y khoa Hoa Kỳ (American Medical Association). (Có thể tìm các sản phẩm này tại validatebp.org). CR cũng xếp hạng các máy đo huyết áp tại nhà - bao gồm độ chính xác, độ tiện lợi và thoải mái khi sử dụng.

2

VÒNG BÍT PHẢI PHÙ HỢP

Nên dùng máy có vòng bít (cuff) đo quanh bắp tay trên vì thường chính xác hơn các loại khác. Nếu không tìm được loại này, bạn có thể chọn loại đo cổ tay (wrist monitor), nhớ đo cổ tay trước để đảm bảo vừa vặn. Cần chú ý nhiều hơn khi dùng loại cổ tay vì khó định vị chính xác để có kết quả đúng.

6

LẶP LẠI VÀO THỜI ĐIỂM PHÙ HỢP

Mỗi lần đo nên thực hiện ít nhất 2 lần, cách nhau 1 phút và ghi lại kết quả. Nên đo vào cùng thời điểm mỗi ngày vì huyết áp thay đổi trong ngày. AHA khuyến nghị đo vào buổi sáng trước khi uống thuốc và buổi tối trước khi đi ngủ.

3

VIỆC NÊN TRÁNH TRƯỚC KHI ĐO

Không uống cà phê, hút thuốc, hoặc tập thể dục ít nhất 30 phút trước khi đo vì sẽ làm sai lệch kết quả.

4

CHUẨN BỊ ĐÚNG CÁCH

Đi vệ sinh, sau đó ngồi yên lặng 5 phút ở nơi yên tĩnh, không nói chuyện hay nhắn tin, rồi mới bắt đầu đo.

5

CHÚ Ý KỸ THUẬT ĐO

Khi đo, tốt nhất là mặc áo ngắn tay vì vòng bít cần tiếp xúc trực tiếp với da. Ngồi trên ghế tựa chắc chắn, tay đặt trên bàn ngang với tim, và hai bàn chân đặt phẳng trên sàn.

MÁY ĐƯỢC CR XẾP HẠNG CAO

Omron Platinum BP5450

(Amazon) **\$84**

A&D Medical UA767F \$45

Những lối đi có mái vòm của Paris

Salut từ Paris! Bạn đã từng nghe về những passages couverts – lối đi có mái vòm ở Paris chưa? Đây là những hành lang mua sắm sang trọng được xây dựng vào thế kỷ 19, mang phong cách kiến trúc cổ kính và đầy mê hoặc.

Hiện nay, Paris vẫn còn khoảng 20 lối đi có vòm mái như vậy, ẩn mình giữa những con phố nhộn nhịp. Dạo bước trong những hành lang này, bạn sẽ được chiêm ngưỡng những mái kính tuyệt đẹp, sàn lát đá hoa văn tinh xảo, cùng những quán cà phê, hiệu sách cổ, cửa hàng nghệ thuật mà ít du khách biết đến.

Đây là một thể nghiệm không thể bỏ lỡ nếu bạn yêu thích khám phá một góc Paris hoài cổ và lãng mạn!

"Hẻm có mái che" không đơn thuần phục vụ việc đi lại của người dân Paris, mà thực chất là kết quả của quy hoạch đô thị, hướng tới sự bùng nổ của các cửa hàng, cửa hiệu xa hoa phục vụ giới thượng lưu, cũng như đáp

Thư viện Jousseume, Phòng trưng bày Vivienne. KENT.AC.UK/PARIS

ứng nhu cầu đi dạo chơi và giao du ngày càng tăng của giới tư sản công nghiệp mới nổi thời đó.

Bắt đầu từ đây, theo quy hoạch của Paris, dọc các hẻm có mái che là các cửa hàng bán đồ cao cấp, xa xỉ, cửa hiệu thời trang, quán cà phê, nhà hàng, phòng đọc sách, thậm chí là cả nhà hát... đủ để các nhà tư sản, quý tộc thư giãn trong

cả một ngày trời. Trong cuốn sách chỉ dẫn về Paris bằng hình ảnh minh họa "Guide illustré de Paris", xuất bản năm 1852 dưới thời hoàng đế Napoléon III, các con hẻm có mái che ở Paris được ví như "một thành phố, một thế giới thu nhỏ, nơi các khách hàng quen thuộc có thể tìm thấy mọi thứ họ cần."

Ở thời kỳ đầu, mái che của các con hẻm làm bằng khung gỗ, trần và tường bên trong lát thạch cao. Sau này, khi công nghiệp phát triển hơn, mái che của các hẻm Le Grand-Cerf, Jouffroy và Verdeau mới được làm bằng kim loại. Người ta trở vùi ô trên mái hẻm để lấy ánh sáng. Bước ngoặt trong kiến trúc của các con hẻm có mái che là vào năm 1808, hẻm Delorme, nối từ phố Rivoli sang phố Saint-Honoré, được lợp kính. Đây là con hẻm có mái che bằng kính đầu tiên tại Paris.

Hẻm Le Grand-Cerf, Jouffroy và Verdeau - KENT.AC.UK/PARIS

DH - THEO TIN INTERNET

Lừa đảo thuế

BẢO SƠN

Lừa đảo không có mùa, nhưng kẻ lừa đảo biết rõ những ngày trước kết thúc khai thuế 15/4 là thời gian tốt nhất để tung ra những bẫy lừa đảo thuế. Mỗi năm, Sở Thuế Quốc Gia (IRS) đều có nêu danh sách những kiểu lừa đảo phổ biến nhất mà cư dân cần biết. Người không hiểu rõ về thuế hoặc lo lắng về tiền hoàn thuế dễ dàng sập bẫy.

16. Phải làm gì nếu bạn bị lừa đảo thuế. Nếu bạn nghĩ rằng mình đã bị lừa đảo thuế, hãy làm những điều quan trọng sau đây:

- Nếu có một hồ sơ khai thuế đã được nộp với tên của bạn, hãy lập tức điền mẫu khai 14039 (Form 14039) có tên là Identity Theft Affidavit. Bạn có thể vào website <irs.gov> rồi gõ vào mục tìm kiếm "form 14039". In mẫu này ra, điền vào và gửi kèm theo bản khai thuế của bạn. Ngoài ra, bạn cũng có quyền yêu cầu sở thuế gửi cho bạn bản khai thuế gian lận bằng cách điền và gửi cho họ Form 4506-F.

- Nếu có người nói rằng bạn còn thiếu thuế, thì trước tiên bạn phải xác định bạn có thiếu hay không bằng cách vào IRS account của bạn để xem. Nếu con số này khác với số mà người gọi thông báo cho bạn, thì đó là kẻ giả danh. Bạn nên ngắt điện thoại. Nếu bạn nhận được hồ sơ hay tài liệu giả mạo, nên giữ và thông báo với sở thuế.

- Nếu bạn đã gửi check cho kẻ lừa đảo, hãy lập tức gọi cho ngân hàng xóa bỏ ngay việc chuyển tiền nếu có thể. Nếu bạn đã đưa số tài

khoản hay số thẻ credit card, hãy gọi cho bộ phận chống lừa đảo của ngân hàng hay cơ quan phát hành credit card và yêu cầu họ ngưng ngay mọi giao dịch trên tài khoản của bạn (freeze).

17. Phải làm gì nếu có vấn đề về thuế. Nếu bạn nghi ngờ rằng mình còn thiếu thuế chính phủ, bạn có thể tự mình kiểm tra bằng cách truy cập tài khoản của bạn ở website IRS.gov. Nếu bạn thực sự thiếu thuế, bạn có thể gọi điện thoại trực tiếp cho sở thuế để thảo luận cách giải quyết. Bạn có thể trả hết tiền nợ một lần, hoặc có thể yêu cầu trả thành nhiều lần.

18. Kết luận. Có rất nhiều cách thức lừa đảo thuế, nhưng nếu bạn cảnh giác, bạn có thể biết được kẻ nào là kẻ giả danh để lừa đảo. Để tự bảo vệ mình và ngăn ngừa thông tin cá nhân bị mất, nên khai thuế sớm. Như vậy kẻ gian sẽ khó dùng tên bạn để khai thuế gian lận. Nếu phải thuê người khai thuế dùm, bạn nên kiểm tra xem người đó có đáng tin cậy và có ghi danh với sở thuế không, và nên tránh người nói rằng họ biết cách khai để bạn lấy được tiền hoàn thuế cao.

KATY PERRY IN CONCERT

21/5. Trình diễn của nữ ca nhạc sĩ nổi tiếng Katy Perry, người đã được 36 giải thưởng âm nhạc và 109 đề cử khác. Trong số đó có 5 American Music Awards, 5 Billboard Music Awards, 5 MTV Video Music Awards, 14 People Choice Awards

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. **Giá vé:** \$59-\$299.

UNIVERSE OF LIGHT

23/5 tới 1/9. Trưng bày mẫu hình của 40 siêu anh hùng và siêu ác nhân trong các truyện tranh. Trên 1000 mẫu hình đèn lồng cao 24 feet, từ thành phố Gotham của Batman tới Metropolis của Superman. Có chụp ảnh cho người hâm mộ

Địa điểm: Gaylord Texan Resort & Convention Center, 1501 Gaylord Trail, Grapevine TX 76051. **Giá vé:** \$25.

CITY OF GRAPEVINE FEST

16/5 tới 18/5. Lễ hội ngoài trời với nhạc sống, beer thủ công, rượu vang, ẩm thực và mua sắm. Có khu giải trí dành cho trẻ em và carnival. Nhiều tiết mục giải trí theo phong cách Texas

Địa điểm: Historic Downtown Grapevine, 530 S Main St, Grapevine TX 75061. **Giá vé:** \$5-\$20.

Lăn tăn...

Chợ nổi Cái Răng!

Gần 20 năm trước, tôi từng háo hức đi xem Chợ nổi Cái Răng. Chợ nhóm trên sông Cần Thơ, chuyên bán các loại rau củ, trái cây, cách trung tâm thành phố khoảng 7 km. Tàu hẹn 4 giờ sáng nhưng phải thức dậy từ lúc 3 giờ. Trở lại Cần Thơ đôi ba lần. Phải đến giữa tháng Tư này mới đi Chợ nổi Cái Răng, xem có còn buôn bán nhộn nhịp, sôi nổi như trước...

LÊ KUNG DIỄM
ĐÀ NẴNG, VN

Nghe có mỗi Chợ nổi Cái Răng

Đi trên đường Hai Bà Trưng, dọc bến Ninh Kiều, thấy có nhiều quầy bán vé thăm thú Chợ nổi Cái Răng, Cồn Sơn, Cù lao Mây; bán vé tàu cao tốc Phú Quốc - Côn Đảo... Nhưng chỉ nghe mời chào đi Chợ nổi Cái Răng! Các chị, các cô thấy có người dừng chân là í ới vẫy tay chào mời (quen gọi là cò) đi tour chợ. Ở đây có 3 du thuyền là Cần Thơ, Ninh Kiều và Ánh Dương. Không kể các khách sạn, nhà nghỉ đều liên kết với các công ty du lịch, chủ tàu, giới thiệu và tổ chức đưa khách đi thăm chợ.

Nam nhân viên bán vé cho

một tàu du lịch tư vấn: “Nếu đi chợ nổi, 5 khách sẽ bớt 1 vé còn 400 nghìn, 7 khách bớt 2 vé. Trẻ em miễn vé và được ngồi ghế. Có xe máy rước từ khách sạn đến bến tàu (2 hoặc 4 khách). Tàu có người dắt khách đến tận ghế ngồi, đến nơi dẫn lên bờ rất an toàn. Đi chợ và về mất 3 tiếng. Hành trình của tour sẽ ghé 4 điểm, không quy định giờ, không hỏi khách, có người hướng dẫn. Nếu đi ghép thì phải xuống tàu đúng giờ. Nếu bao luôn tàu có hợp đồng thì tùy khách, đi lúc nào tùy ý. Tàu có máy hát karaoke, nhà vệ sinh...”. Tàu còn có dịch vụ chở dạo mát 1 tiếng trên sông vào mỗi chiều. Giá 1 người 200 nghìn, nếu 2 người bao luôn tàu thì 300 nghìn. Tàu to

chở 20 khách trở lên đến 48 khách thì giá khác...

Còn nói trước với khách lẻ hoặc khách cặp đôi là sẽ ghép đoàn, đi tàu to vài chục ghế, vé 100,000 đồng/khách. Nếu ít người có thể chọn đi thuyền nhỏ hoặc ca nô chở từ 4 – 6 khách hoặc 10 khách. Giá có thể mềm hơn. T., một chủ tàu, vui vẻ tiếp thị: “Tàu nhỏ chở 4 người. Thăm chợ tầm 3 đến 4 tiếng. Nếu 2 người đi, bao luôn là 400,000 đồng. Năm giờ rưỡi sáng chở đến chợ. Ăn sáng, uống cà phê, giải khát...trên sông, thăm làng nghề, vườn sinh thái... Từ bến đến chợ đã mất 40 phút. Thời gian thăm chơi thoải mái, có lúc chờ đến 10 giờ, dù chợ đã tan. Tàu con 10 chỗ, động cơ lớn, có hộp số... Hai cô chú là

500 nghìn đồng. Con đi có chuyến một à, trừ tiền dầu, đóng tiền xuất bến rồi, còn kiếm 300 nghìn chứ mấy! Cô chú có đi thì điện cho con!”.

Chiều 15/4, cò Th. đưa tôi đến gặp bà L., chủ đồ du lịch chợ nổi và vườn trái cây. Quây vé đặt trước lối vào Bến tàu khách và Du lịch. Tại đây có du thuyền Ánh Dương neo đậu. Th. giới thiệu về thời gian, lịch trình: “*Mình đi chợ, thăm làng nghề đặc sản và vườn trái cây trong vòng 3 tiếng. Năm giờ đi, tám giờ về. Nếu cô chú ở khách sạn, bốn rưỡi sáng, cháu sẽ gọi điện nhắc*”.

Đến Chợ nổi thời

Sáng 16/4, chúng tôi có mặt và được đưa lên tàu 46 ghé. Lần lượt 18 khách lên tàu, chưa đến một nửa số ghé!

Gần đến nơi, tàu giảm tốc độ. Anh tài công giới thiệu cảnh mua bán trên sông. Cây sào (cây bẹo) trên thuyền treo thứ gì bán thứ đó. Nhiều ghe nhỏ bán trái cây, bán cà phê, sữa đậu nành chạy kẹp theo mạn tàu chào mời khách. Có vài khách mua sầu riêng, vú sữa, xoài, ổi, cà phê, sữa đậu nành.

Không thấy ghe bán bún bò, bún riêu, hủ tiếu... với nổi nước như đun củi bốc hơi như...mời gọi thực khách. Không nghe tiếng mời chào của những người bán trái cây, bán cà phê, vé số... từ các ghe

Mua bán trên sông

Bán sỉ, bán lẻ các loại trái cây, treo gì bán nấy.

tam bản và cả âm thanh của ghe máy ồn ã, vang động cả một vùng sông. Tàu to mang bảng số các tỉnh Cà Mau, Hậu Giang, Sóc Trăng... bán hàng sỉ, sà lan chở cát, nhả khói, chạy chậm chậm. Không khí sao trầm lắng đến lạ! Lúc này vừa 6 giờ 10 phút. Chợ làm gì tan sớm vậy?

Anh tài công thông báo sẽ dành 20 phút cho cô chú, anh chị ăn sáng. Tàu cập vào một quán ăn nổi trên sông, mang tên Ph. Cùng cà phê, nước giải khát thì thức ăn có bún riêu cua đồng, hủ tiếu xương, bánh canh đồng giá 45,000 đồng/tô. Tôi chợt liên tưởng đến cảnh đi xe khách đường dài. Xe ghé vào các quán ăn “ruột”. Lái xe, phụ xe được đãi ăn ngon. Trước khi rời đi, tiếp tục hành trình còn được quán gửi kèm cà phê, thuốc lá. Tất

nhiên là ăn uống miễn phí. Còn cơm đĩa, hủ tiếu, phở, bún... khách chịu phiên phải...trả giá gấp đôi. Xem như lái xe và quán ăn... liên minh... ép khách vậy!

Trở lại với ly sữa đậu nành trong quán Ph. giá 20,000 đồng, gấp đôi giá bán của các ghe nhỏ. Tô bún riêu cua đồng chỉ vài cọng bún, giá, chuối xắt, 3 miếng huyết heo, 2 lát chả cá mỏng, 2, 3 cục bột có vài hạt tiêu... điểm xuyết được gọi là gạch cua! Trên dãy bàn có 5 người ăn thì 3 người bỏ bữa! Anh nọ bỏ đĩa giữa chừng, than bằng giọng Bắc: “Thế này mà cũng nói bún riêu cua đồng! Con lạy mấy bô!”. Một chị giọng Nam nói: “Sao anh không ăn bánh canh? Bánh canh ăn được lắm!”. Tôi gọi cậu nhân viên đang thu tiền lại gần và chỉ 3 tô bún bỏ bữa trên bàn: “Nhìn

Tác giả tại Chợ nổi Cái Răng

đây là thấy không ổn về phẩm chất rồi. Như chú sẽ không bao ăn giò ăn lần thứ hai nữa nếu trở lại chợ!”. Cậu ta chỉ biết lí nhí dạ. Chuyện ăn trên sông xem như...thất bại!

Khách lục tục kéo xuống thuyền đến thăm nơi làm

hủ tiếu, cốm nổ, bán cá khô, kẹo mút đặc sản trên sông. Rồi vào tiếp Cơ sở Sản xuất bánh kẹo, mật ong Hai Nương trên bờ. Ai mua kẹo dừa sầu riêng không đường, mật ong, rượu Nữ nhi hồng, rượu để làm quà thì xin mời!

Điểm cuối cùng là thăm Vườn Du lịch sinh thái Ba Láng (phường Ba Láng, quận Cái Răng). Vài khách thăm thì mùa này làm gì có nhiều trái cây mà đến. Anh tài công nghe lén được bèn...trưng cầu ý khách: “Cô chú, anh chị nào đồng ý đi tiếp vườn trái cây, mua vé vào cửa 30,000 đồng, sẽ được mời một đĩa trái cây thì giờ tay lên!”. Không cần nghe anh lái hỏi cô chú, anh chị nghe tôi nói rõ không? Hơn 10 cánh tay giờ lên! Xem như quá bán.

Tàu trực chỉ vườn sinh thái! Thiệt, vườn cây mênh mông nhưng không thấy cây nào trĩu quả, trừ những cây bí đao hình hồ lô, mướp đầy trái và dưới kênh là bông súng, vịt bơi... Điểm thu hút khách là nơi có Đờn ca tài tử - Cải lương. Poster hình 5 nghệ sĩ đờn (2) và ca (3 nữ). Nghệ sĩ

Nghe đờn ca tài tử

xinh gái Tuyết Lê ca 2 bài tân cổ. Thời gian còn lại dành cho khách ăn trái cây và giao lưu... hát bolero! Tôi cũng tiếc cho hoạt động Đồn ca tài tử - Cải lương tại đây. Xong 1 tiếng, rút hết xuống thuyền về lại thành phố. Đúng 9 giờ 15 phút, đến bến Ninh Kiều, đường ai nấy đi!

Chợ nổi nhiều thay đổi

Miền Tây sông nước Nam Bộ có nhiều chợ nổi trên sông. Chợ nổi Cái Bè (Tiền Giang), Chợ nổi Ngã Năm (Sóc Trăng), Chợ nổi Ngã Bảy (còn gọi là Chợ nổi Phụng Hiệp, Hậu Giang) v.v. Nhưng Chợ nổi Cái Răng là... nổi

tiếng, là nhộn nhịp nhất miền Tây Nam Bộ!

Năm 2016, Chợ nổi Cái Răng được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận Di sản Văn hóa phi vật thể quốc gia. Chợ nổi Cái Răng đã không còn sôi động, náo nhiệt! Chẳng lẽ danh hiệu này ngày càng bớt thiêng? Khách quan mà nói, gần đây, hệ thống giao thông đường bộ phát triển, cầu đường mở thêm. Giao thông đường thủy không còn độc quyền... chiếm lĩnh thị trường. Chợ búa, cửa hàng buôn bán trên bờ ngày càng phong phú nên chợ nổi tụ tập mua bán trên sông như xưa dần dần thu hẹp. Khách thương hồ với cuộc sống

rày đây mai đó, lênh đênh sông nước cũng ít đi. Họ có thể chạy xe máy, mô tô thay vì ca nô, ghe máy... chỗ hàng nông sản thu hoạch được bỏ mỗi chỗ này hoặc bán lẻ chỗ kia. Khá khá thì dùng xe ba bánh, xe tải chở hàng cứ là rẹt rẹt. Vẫn còn suy nghĩ trong rất đông du khách nếu đến Cần Thơ mà không đi Chợ nổi Cái Răng là xem như chưa đến Tây đô! Đến nơi mới biết chợ nổi bây giờ... đổi thay thấy uống! Chợ chìm rồi chứ nổi chỉ!

Sao không quy hoạch, sắp xếp lại chợ thành một điểm du lịch? Người tham gia mua bán tại chợ nổi sẽ có thêm thu nhập từ hoạt động du lịch.

Chẳng hạn như một số làng nghề ở miền Trung, điển hình là Làng gốm Thanh Hà, Hội An. Mỗi tháng, những người sản xuất đồ gốm sẽ được địa phương hỗ trợ vài triệu đồng một tháng, trích từ tiền bán vé cho du khách đến làng thăm chơi, thể nghiệm chuốt gốm, nặn tượng, mua sản phẩm du lịch làm kỷ niệm. Những người quản lý ngành du lịch Cần Thơ hẳn có nhiều cách làm để Di sản Văn hóa phi vật thể quốc gia không mai một...vượt thời gian.

Chợ nổi Cái Răng bây giờ vậy thôi, khách miền Trung còn lăn tăn gì nữa!

Bài & ảnh LKD

NHẬN IN SÁCH

IN ẤN | THIẾT KẾ | MINH HỌA
CÁC LOẠI SÁCH
VỚI SỐ LƯỢNG THEO YÊU CẦU

TỪ 50 CUỐN TRỞ LÊN
BÌA CỨNG HAY MỀM

MUỐN BIẾT CHI TIẾT, XIN ĐIỆN THOẠI
972.675.4383
 Email: info@trenews.net

Cây mau có trái

Một số giống cây ăn trái dưới đây không chỉ dễ trồng mà còn rất nhanh cho trái. Những giống cây này cũng có thể được trồng trong chậu, thích hợp với sân vườn nhỏ. Khi mua, bạn nên tìm những cây tự thụ phấn (self pollinated), là những giống cây không cần thụ phấn chéo từ cây khác để ra trái.

■ **Cây họ cam, chanh** (Citrus trees). Các giống cây như cam, quýt, chanh, tắc có thể được trồng ở các vùng từ Zone 8 đến 11. Thời gian để cây ra trái là từ 3 đến 6 năm với những giống cây lớn, trồng dưới đất. Các giống lùn trồng trong chậu chỉ cần 2 đến 3 năm là có trái. NGUỒN: HOUZZ.

■ **Cây Loquat.** Cây loquat còn được gọi là Eriobotrya japonica, có trái màu cam. Lá cây có thể dùng để làm trà. Cây trưởng thành có chiều cao từ 5 đến 6 feet (những giống cây lớn có thể cao tới 35 feet). Cây loquat ghép hoặc giâm cành cho trái sau 1 đến 2 năm trồng.

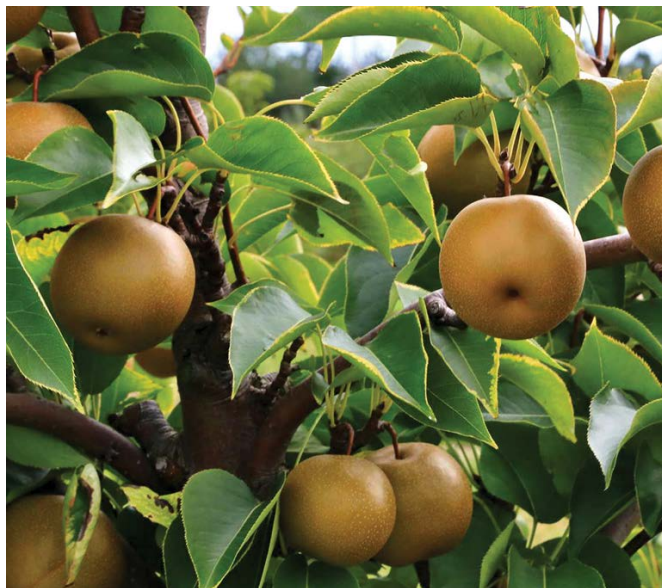
NGUỒN: GARDENING KNOW HOW.

■ **Cây đào.** Không chỉ trở bông đẹp vào mùa Xuân, nhiều giống đào còn cho trái ngon ngọt chỉ sau 2 năm trồng. Cây đào chịu lạnh tốt hơn nhiều giống cây ăn trái khác (sống được ở các vùng từ Zone 4 đến 10). Cây trưởng thành cao từ 5 đến 25 feet.

NGUỒN: PINTEREST.

■ **Cây lê Châu Á.** Giống như đào, lê Châu Á chịu cả khí hậu lạnh và nóng ở các vùng từ Zone 5 đến 9. Cây bắt đầu cho trái sau khi trồng từ 2 đến 5 năm. Lê Châu Á cần trồng gần một giống lê khác hoặc trồng cây ghép nhiều giống để cho năng suất trái tốt nhất. NGUỒN: SOUTHERN LIVING.

■ **Cây bơ (Avocado).** Là giống cây ưa nhiều ánh nắng và nước, cây bơ ghép sẽ đậu trái trong vòng từ 1 đến 2 năm. Cây bơ trưởng thành cao từ 15 đến 20 feet. Một số giống bơ trồng trong chậu chỉ cao từ 6 đến 10 feet. NGUỒN: TREES OF STANFORD.

■ **Anh đào Barbados (Barbados Cherry).** Là giống cây rất dễ trồng. Cây phát triển tốt cả ở đất vườn và trong chậu. Trái anh đào Barbados nổi tiếng vì có hàm lượng vitamin C cao, trồng được ở nhiều loại đất khác nhau. Anh đào Barbados cho trái sau khi trồng từ 2 đến 3 năm. NGUỒN: PORT ST LUCIE BOTANICAL GARDENS.

Máy thu âm trang bị trí tuệ nhân tạo

HiDock P1 là thiết bị ghi âm thông minh sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) được thiết kế cho người thường tham gia các cuộc họp qua điện thoại hoặc cần bản dịch phẩm chất cao của cuộc họp đó. Khác với máy thu âm truyền thống, P1 thu âm trực tiếp từ tai nghe Bluetooth vì vậy giúp cải thiện phẩm chất âm thanh. Thiết bị này có khả năng loại trừ tiếng ồn hai chiều, có nút tắt vật lý và mặt sau từ tính để dễ dàng gắn vào bề mặt kim loại.

P1 có thể ghi âm liên tục 4 tiếng nhờ bộ nhớ 65GB, và lưu trữ được trên 1,000 giờ âm thanh. Sau khi ghi âm nó tự động chuyển bản ghi lên dịch vụ trực tuyến và được ghi thành văn bản nhờ mô hình AI như Claude, DeepSeek hoặc Open AI, đồng thời có thể dịch qua 75 ngôn ngữ khác. Người dùng có thể mua thêm dịch vụ khác với giá \$199/năm gồm xác định người nói, tích hợp Google Docs và dịch trực tiếp.

Một phiên bản P1 Mini có thể gắn trực tiếp vào điện thoại để ghi âm. Cả 2 phiên bản sẽ được bán vào tháng 8 năm nay với giá \$169 và giá \$110 cho P1 Mini.

Robot làm hamburger

Người ta đang lo rằng robot rồi sẽ chiếm lấy việc làm của con người. Chúng không cần ngày nghỉ, không đi vệ sinh, hoàn toàn sạch sẽ, không đòi tăng lương.

Một cửa hàng bán hamburger trong khu giàu có Los Gatos (California) do cô Elizabeth Truong, một phụ nữ Mỹ gốc Việt mới thành lập, có mô hình hoàn toàn mới và đầu tiên ở Hoa Kỳ với trang bị robot trong dây chuyền làm bánh. Robot đặt thịt chiên vào bánh, cho thêm nước sốt, cà chua hay cải, đặt vào hộp và cho vào băng chuyền đưa ra ngoài. Robot hoàn tất một bánh hamburger chỉ trong vòng 27 giây. Chi tiết bánh được lưu trữ trong QR code in trên hộp và robot sẽ căn cứ vào thông tin đó để làm ra bánh theo yêu cầu.

Điều bất ngờ là không nhân viên nào bị sa thải. Robot đảm nhiệm những việc làm buồn tẻ, lặp đi lặp lại là làm bánh, còn toàn bộ nhân viên được chuyển sang phục vụ khách hàng, giúp khách hàng có một bữa ăn ngon miệng và đáng nhớ để có thể quay lại.

Chưa biết trong lâu dài nhà hàng sẽ thành công hay không, nhưng hiện nay tiệm rất đông khách và tất cả khách hàng đều hài lòng.

Tình mẹ duyên con

Một chú rể tương lai tại Ấn Độ đã bỏ trốn trước ngày cưới khoảng 10 ngày, mang theo tiền bạc, nữ trang mà nhà gái đã ứng trước cho chàng trai. Nhưng điều làm nhà gái tức giận là chú rể (hạt) này đã mang theo cả... mẹ cô dâu cùng bỏ trốn. Phía nhà gái chỉ yêu cầu trả lại tiền bạc, nữ trang còn người mẹ thì... biếu luôn.

Cái hại của thân thiện

Trong thời gian hành nghề phát thư, Katelyne Dye quen biết rất nhiều chủ nhà, và một trong số đó khá thân thiện. Một hôm Katelyne đã được ưu ái" bởi một gia chủ đang có tiệc, đậu xe thư bên ngoài và hăng hái... cụng ly. Do sự hăng hái quá mức, Katelyne đi vào đường một chiều. Cảnh sát chặn lại, nghe mùi men nồng nặc và qua câu chuyện kể, cảnh sát tỏ ra rất đồng tình với việc Katelyne xã giao với thân chủ, nhưng vẫn ghi giấy phạt DUI.

Tắm hai lần trên một dòng sông

Một người đàn ông tại Việt Nam đã bị một nơi bán hàng giả mạo trên mạng lừa 200 triệu đồng mà không gởi hàng. Ông than phiền trên facebook và đã được một hãng luật sư liên lạc, họ hứa giúp ông lấy lại toàn bộ số tiền đã trả với lệ phí 25%. Ông mừng hóm, hãng luật yêu cầu ứng trước 10 triệu để tiến hành thủ tục giấy tờ. Sau khi nộp tiền, chờ mòn mỏi, công ty luật nọ biến mất tăm. Có thể đây là bạn của bọn bán hàng giả kia, hay cùng băng lừa đảo trên mạng, hoặc có thể là một "công ty" độc lập, thừa nước đục thả câu.

Độc ‘Mưa trên cây sầu đông’ của Nhã Ca

NGUYỄN CÁT PHƯƠNG

(tiếp theo)

Trong khi đó, một bầu không khí nặng nề đang bao trùm lên gia đình cô: bà ngoại cô yếu dần, mẹ cô ít về nhà hơn, và tin đồn về mối quan hệ giữa mẹ cô và ông Bồ Đào đang lan ra.

Một buổi trưa, bà Phúc Lợi lại muốn Đông Nghi ra trông cửa hàng. Đông Nghi vì đang giận mẹ nên đã bỏ qua nhà Trà, bạn cùng lớp với cô và cũng là em bà con cô cậu với Vinh. Gặp Vinh ở nhà Trà, Đông Nghi đã định về, nhưng vì bạn nài nỉ, cô đã ở lại trò chuyện với hai người. Khi Đông Nghi ra về, Vinh đề nghị được đưa cô về và rồi rủ cô đi ăn bánh bèo trên núi Ngự. Đông Nghi đồng ý với hy vọng sẽ bắt gặp mẹ và ông Bồ Đào trên núi. Trong lúc đi chơi với Vinh, Đông Nghi thỉnh thoảng nghĩ đến Tuấn và thầm so sánh hai người. Sau khi hai người leo lên đến đỉnh núi, Đông Nghi bỗng cảm thấy bất an về việc đi chơi với Vinh ở một nơi vắng vẻ. Cô cho là mình đã hành động quá liều lĩnh nên đòi về.

Sau khi về nhà, Đông Nghi nghe tin bà ngoại cô trở ốm nặng và đã được mẹ và ông Bồ Đào đưa vào bệnh viện. Mùa đông năm ấy vừa đến thì bà ngoại cô qua đời. Đông Nghi rất đau buồn và chỉ còn biết bày tỏ hết nỗi lòng mình với Tuấn qua những lá thư. Cô kể với Tuấn

về nỗi cô đơn của mình khi không còn bà bên cạnh và khi mẹ cô càng ít ở nhà hơn trước. Cô tâm sự với anh về sự tù túng, khổ sở của mình khi phải sống với một người mẹ lạnh lùng như bà Phúc Lợi và trong một thành phố Huế cay nghiệt. Tuấn cũng viết thư cho Đông Nghi đều và dài hơn trước, chủ yếu là an ủi cô và khuyên cô sống mạnh mẽ hơn. Cũng trong khoảng thời gian khủng hoảng tinh thần này của Đông Nghi, ông Bồ Đào tỏ ra quan tâm đến cô nhiều hơn. Ông mua tặng cô áo mưa, và đích thân đi đón cô từ trường về nhà vào một ngày mưa. Ông tỏ ý muốn được xem cô như con ruột của mình, một lời đề nghị làm Đông Nghi vừa thương hại vừa khó chịu. Đêm hôm ấy, Đông Nghi đọc thư Tuấn gửi và rất hân hoan vì Tuấn báo tin anh sẽ về thăm cô trong mùa đông.

Cuối mùa đông năm ấy, Tuấn về thăm Đông Nghi mà không hề báo trước. Dù rất vui mừng được gặp Tuấn, Đông Nghi không tránh khỏi cảm giác lo sợ về phản ứng của bà Phúc Lợi khi bà biết chuyện hai người. Cô phải nói dối thằng Rọm, người làm trong nhà, để thuyết phục hắn không kể lại với mẹ cô về sự xuất hiện của Tuấn và để cô có thể đến với những cuộc hẹn của hai người. Những buổi gặp gỡ đầu tiên còn chứa đầy sự ngượng ngập và lo sợ về phía Đông Nghi, trong khi

Tuấn thì tỏ ra rất điềm tĩnh và tự nhiên. Niềm hạnh phúc, sự mê đắm trong tình yêu dần dần làm cho Đông Nghi đủ can đảm vượt qua những trở ngại ban đầu. Tuấn bắt đầu đưa đón Đông Nghi đi học và hai người rủ nhau đi chơi xa để tránh những cặp mắt tò mò, soi mói. Tuấn nhiều lần đề nghị để anh gặp mẹ Đông Nghi thưa chuyện hai người nhưng Đông Nghi đều ngăn cản. Hai người cũng bàn tính đến chuyện tương lai là Tuấn sẽ cưới Đông Nghi và mang cô ra khỏi thành phố Huế này để cô có cuộc sống dễ chịu, thoải mái hơn.

Đông Nghi và Tuấn trải qua được gần một tuần hạnh phúc bên nhau thì bà Phúc Lợi biết chuyện và nổi cơn thịnh nộ. Bà đánh đập Đông Nghi tàn nhẫn. Ông Bồ Đào sang thăm và tỏ ra rất lo lắng cho tình trạng của Đông Nghi. Cô bị giam lỏng trong nhà, không được đi gặp Tuấn. Đông Nghi có cảm giác sự chịu đựng của cô đã bị vượt quá giới hạn cho phép và cô có ý định từ bỏ tất cả để trốn theo Tuấn. Trong khoảng thời gian này, mẹ Đông Nghi và ông Bồ Đào còn có vẻ thân mật hơn trước. Điều này càng làm Đông Nghi có động cơ để ra đi.

Như đã hẹn, Đông Nghi trốn mọi người ra ga gặp Tuấn để đi theo anh. Tuấn, dù rất yêu Đông Nghi, vẫn khuyên cô suy nghĩ kỹ vì đi theo anh, cô cũng sẽ phải chịu

nhiều đau khổ. Đến giờ tàu gần chạy thì bà Phúc Lợi, ông Bồ Đào và thằng Rọm đã tìm được Đông Nghi trên tàu. Sau những giằng co ban đầu, Đông Nghi bật lên khóc nức nở. Bà Phúc Lợi lời kéo Đông Nghi về phía mình và cũng khóc. Tuần lúc đầu còn giữ chặt Đông Nghi, sau cũng đành buông cô ra và để gia đình dẫn cô về nhà. Lòng chất chứa bao nhiêu thù hận, oán hờn đối với mẹ cô, Đông Nghi buông lời xúc phạm mẹ và chửi rửa ông Bồ Đào. Trước tình cảnh này, bà Phúc Lợi mới tiết lộ cho Đông Nghi biết ông Bồ Đào chính là cha cô.

Kết thúc truyện

Mùa xuân đến, chiều theo ý của mẹ, Đông Nghi quyết định nghỉ học và làm đám cưới với Khanh, chàng sinh viên học hán ngữ ở nhà đối diện.

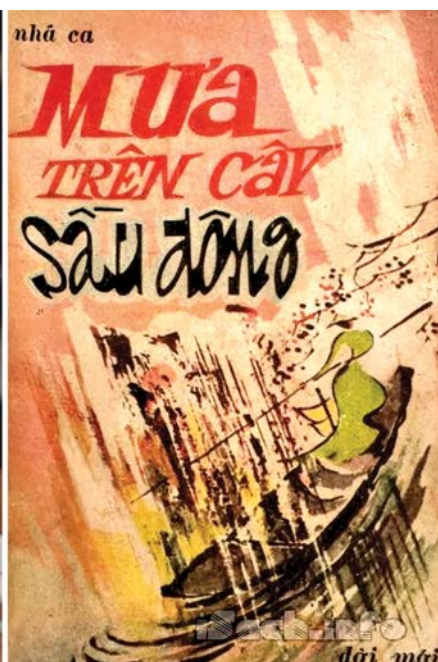
Cây sầu đông là hình ảnh tượng trưng cho cuộc tình giữa Đông Nghi và Tuấn. Chuyện tình ấy xảy ra trong một thời gian ngắn ngủi, với đỉnh cao là 1 tuần lễ cuối mùa đông khi Tuấn về phép thăm

Đông Nghi. Như tên gọi, loại cây này “sầu” vào mùa “đông”, vì đây là thời điểm cây trở nên “khô trơ trụi với những chùm hạt khô vật vã đập nhau” (tr. 142). Cuộc tình giữa hai người, dù đánh dấu bằng nhiều kỷ niệm đẹp trong vòng một tuần lễ cuối đông ấy, nhìn chung chỉ đem lại nỗi sầu khổ cho cả hai vì cuối cùng hai người cũng không vượt qua được hàng rào định kiến của xã hội để đến với nhau. Trước khi về thăm Đông Nghi, Tuấn có nói trong thư là anh yêu cô “tối muốn bật khóc”, và anh muốn “gửi những giọt nước mắt đó làm mưa rơi trên cây sầu đông..” (tr. 166). Nhiệm vụ của một người lính đòi hỏi anh phải đi nhiều nơi, nên có lẽ Tuấn muốn gửi một phần hồn của mình lại với cây sầu đông để có thể ở gần Đông Nghi. Mưa rơi trên cây, đối với Đông Nghi, là những giọt nước mắt của Tuấn nhỏ xuống cho cuộc tình buồn của hai người. Khi mùa xuân tới, cây sầu đông không còn mang cái vẻ sầu thảm của mùa đông, cũng như cuộc tình của hai người đã chấm dứt và không ai phải nhớ lại vì nó nữa.

Những giọt nước mắt đã chảy ngược vào trong, vì một nỗi đau vẫn âm ỉ trong lòng Đông Nghi.

Mặt khác, cây sầu đông, như nhà văn có nói trong lời đề tựa, là một loại cây đặc biệt ở Huế, nên có lẽ đối với Nhã Ca, đây là một biểu tượng của Huế. Thời điểm Nhã Ca viết truyện này có thể là khoảng năm 1968, năm của cuộc Tổng tiến công Tết Mậu Thân dữ dội và ác liệt, hình ảnh “mưa trên cây sầu đông” có lẽ được tác giả dùng để ám chỉ một thành phố Huế tang thương, thảm hại sau cuộc chiến?

Bối cảnh câu chuyện này là ở thành phố Huế, thời gian không được xác định cụ thể. Nhưng theo lời đề tựa của tác giả thì câu chuyện xảy ra trước năm 1968, khi thành phố Huế vẫn còn “êm đềm thơ mộng”. Dưới con mắt của Đông Nghi, Huế là một thành phố chật hẹp, cổ kính và đầy thành kiến. Trong cái xã hội cô đang sống, chuyện ở lại ăn cơm ở nhà bạn được xem là ăn cơm chục (tr.32), chuyện đi với bạn trai ở ngoài phố cũng có thể là chuyện động trời. Một trong những nạn nhân của cái xã hội lạnh lùng, áp đặt đó chính là bà Phúc Lợi, mẹ Đông Nghi. Bà không thể cho con nhận cha vì sợ bị người ta chê cười. Sự cố gắng gìn giữ danh giá cho bản thân và gia đình mình biến bà thành một con người cay nghiệt. Bà không đem đến một tình mẫu tử dịu dàng, triu mến mà Đông Nghi mong đợi. Cái bà dành cho cô là thái độ nghiêm khắc, cái nhìn lạnh lùng, và cả những trận đòn thừa sống thiếu chết. Đông Nghi bị điểm xấu kỷ luật thì bà không thêm “ngó ngang đến cô” trong cả tháng trời (tr. 32, 33). Bà không muốn mua xe đạp cho Đông Nghi vì nghĩ cô sẽ có nhiều tự do hơn.

Sự phân tích trên nhằm mục đích cho thấy phần nào sự khắc nghiệt đến mức khó tin của thực trạng xã hội thời điểm Đông Nghi đang sống. Các nhân vật trong truyện hầu như không hề nhắc đến chiến tranh, cũng như họ rất mơ hồ về cuộc sống người lính. Bằng chứng là khi Tỷ Muội hỏi: “Hành quân chi hành quân hoài rứa?”, Đông Nghi chỉ biết trả lời: “Tao biết mô” (tr. 180). Tuy nhiên, chiến tranh đang lấn quất và đè nặng lên tinh thần những người dân của một thành phố Huế tưởng như rất thanh bình. Có nhiều chi tiết trong truyện ám chỉ một tình trạng thiếu tự do, bị giam lỏng hay bị gò bó dưới một khuôn khổ nhất định, ví dụ như “Thành phố với những đôi mắt xoắn chặt vào nhau làm người ta có cảm tưởng chính chiếc bóng đằng sau lưng mình cũng rình mò mình nữa” (tr.124), hoặc “Thành phố này không dung dưỡng những người hiền lành, không dung dưỡng cả những người dám lựa chọn đời sống khác sự sắp xếp chung” (tr. 122). Tác động của nền nếp đạo đức, lễ giáo lên cuộc sống con người là không thể phủ nhận, nhưng liệu có đến mức sâu sắc như những gì Đông Nghi và những người khác đang phải hứng chịu nếu như không có chiến tranh? Từ đầu đến gần cuối quyển sách, thái độ bất mãn, muốn nổi loạn, muốn làm nổ tung Huế của Đông Nghi được thể hiện với mật độ dày đặc. Điều này dường như không bình thường với một cô gái vốn bản tính hiền lành và có điều kiện sống khá đầy đủ như Đông Nghi. Có lẽ nếu đó là một xã hội thời bình, Đông Nghi sẽ không cảm thấy ngột ngạt đến khó thở như vậy. Chiến tranh không tác động trực tiếp lên cuộc sống thành thị, nhưng ta cảm nhận được sự bất an, nỗi lo sợ lẫn khuất trong tâm

hồn họ. Họ mong chờ một sự thay đổi nhưng lại hoàn toàn bất lực.

Không khí chiến tranh được phản ánh rõ ràng hơn qua hình ảnh của Tuấn, một người lính pháo binh phục vụ trong miền Nam. Anh tự giới thiệu về anh trong lời nhắn tìm bạn: “xa nhà, cô đơn, thích âm nhạc, thi văn...” Trong thư gửi Đông Nghi, anh không kể nhiều về đời lính của anh, ngoài chuyện anh thường thấy cô đơn, buồn tẻ. Sự dữ dội của chiến tranh cũng phần nào được phản ánh qua lời tâm sự của Tuấn là anh phải “kề cận với cái chết quá nhiều, nhìn thấy xác chết như nhìn thấy bữa cơm hàng ngày” (tr. 138). Dù vậy, cuộc chiến trong khoảng thời gian này có lẽ vẫn chưa đến mức độ ác liệt nhất vì Tuấn vẫn sắp xếp được thời gian viết thư cho Đông Nghi cũng như thu xếp về thăm cô vào mùa đông như đã hẹn. Ta không biết Tuấn là người như thế nào trước khi gia nhập quân ngũ, nhưng qua Tuấn, hình ảnh người lính hiện lên thật đẹp đẽ. Những hành động của Tuấn toát lên vẻ từng trải, sự tự tin mà những anh chàng sinh viên như Vinh, như Khanh không hề có được. Ngoài ra, họ là những con người rất lãng mạn, thể hiện rõ qua những dòng thư Tuấn viết cho Đông Nghi. Họ cũng rất giàu tình thương. Bằng chứng là Tuấn vẫn thường khuyên Đông Nghi “chịu khó nghe lời mẹ và thương yêu hết mọi người” (tr. 144).

Tình yêu giữa Tuấn và Đông Nghi mang ý nghĩa tượng trưng về vai trò của người lính trong chiến tranh. Đông Nghi tìm đến Tuấn như một chỗ dựa tinh thần cũng như những người hậu phương trông mong vào người lính, người đấu tranh cho hòa bình. Anh là người Đông Nghi hy vọng có thể mang cô ra khỏi thành phố đầy

thành kiến này để hai người có thể sống hạnh phúc với nhau. Điều này cũng tương đồng với việc Tuấn, với tư cách một người lính, góp phần chấm dứt chiến tranh, mang đến cuộc sống thanh bình cho mọi người trên cả vật chất lẫn tinh thần.

Tình yêu của Tuấn và Đông Nghi nhen nhóm tia hy vọng về một nền hòa bình có thể đem đến cho con người cuộc sống tự do hơn, không còn bị gò bó như trước. Tình yêu đôi lứa từ đó cũng có cơ hội được vun đắp trọn vẹn hơn, được bày tỏ một cách tự nhiên hơn. Tuy nhiên, kết thúc của truyện lại như cơn gió làm tắt ngấm tia hy vọng ấy. Đông Nghi cuối cùng quay trở lại làm một cô con gái ngoan hiền, cam chịu dù trước kia cô đã từng phản ứng dữ dội đến mức nào. Tuấn cũng không đủ quyết tâm giành cô lại vì anh mặc cảm về cuộc đời người lính nghèo, nay đây mai đó, không có điều kiện đem lại hạnh phúc cho cô. Xây dựng một kết thúc như vậy, Nhã Ca thể hiện một sự bi quan về kết quả cuộc chiến. Dưới sự nhìn nhận của nhà văn, có lẽ chiến tranh sẽ vẫn còn kéo dài và một khi đã như vậy, những mối tình như mối tình giữa Tuấn và Đông Nghi khó có một kết thúc tốt đẹp. Hơn nữa, như đã nói ở trên, nhà văn có thể viết truyện này vào năm 1968; giữa không khí chiến tranh ác liệt của trận chiến Tết Mậu Thân, độc giả có thể hiểu được cái nhìn bi quan và một giọng văn ẩn chứa sự đau thương, nỗi sâu khổ, và bất mãn thể hiện qua câu chuyện. Bối cảnh của câu chuyện có thể là nhiều năm trước khi trận chiến xảy ra, cuộc sống của người dân thành phố Huế dù chưa bị ảnh hưởng, nhưng đã có sự xáo trộn.

NCP - © 2008 TALAWAS

Necro-branding

Khi người nổi tiếng vẫn “kiếm tiền” sau khi qua đời

■ Necro-branding là thuật ngữ dùng để chỉ việc hình ảnh của người nổi tiếng - như ca sĩ, diễn viên, hay nhân vật lịch sử - được sử dụng và quảng cáo rộng rãi ngay cả sau khi họ đã qua đời. Những sản phẩm liên quan đến họ như áo thun, bưu thiếp, nhạc, phim... thường được xem như “bùa hộ mệnh”, giúp người hâm mộ lưu giữ kỷ ức và kết nối với một thời đại đã qua.

■ Hiện tượng này không chỉ phổ biến mà còn trở thành một ngành công nghiệp hàng tỷ đôla. Ví dụ điển hình nhất chính là Elvis Presley - ông vua nhạc Rock & Roll. Sau khi ông mất vào năm 1977, giá trị thương hiệu của ông không những không giảm mà còn tăng mạnh. Từ các buổi biểu diễn của người đóng giả Elvis đến các sản phẩm lưu niệm, hình ảnh của ông được tái sử dụng khắp nơi. Elvis thậm chí còn xuất hiện trên tem thư của nhiều quốc gia như Mỹ, Congo, Rwanda hay Burundi. Khi mất, tài sản của Elvis ước tính khoảng 5 triệu USD, nhưng đến năm 2022, giá trị thương hiệu của ông đã tăng lên 400-500 triệu USD.

■ Không chỉ nhắm đến người hâm mộ lớn tuổi, necro-branding còn tiếp cận giới trẻ. Chẳng hạn, bản remix “A Little Less Conversation” của DJ Junkie XL từng trở thành hit toàn cầu, hay nhạc của Elvis xuất hiện trong phim hoạt họa Disney nổi tiếng Lilo and Stitch.

■ Ngoài Elvis, nhiều ngôi sao khác như Michael Jackson, David Bowie, John Lennon, Johnny Cash hay Marilyn Monroe cũng trở thành biểu tượng của necro-branding. Sau khi mất, giá trị thương hiệu của họ tăng vọt nhờ sự gắn bó cảm xúc mạnh mẽ từ người hâm mộ. Một số nghiên cứu còn cho thấy người hâm mộ tưởng niệm họ như cách tôn giáo tôn vinh thần thánh.

■ Một nhân tố đang làm thay đổi mạnh mẽ necro-branding là trí tuệ nhân tạo (AI). Nhờ AI, các bản ghi âm, video cũ có thể được “nâng cấp” và tái hiện chân thực hơn. Trong tương lai, AI hoàn toàn có thể tạo ra một “Taylor Swift ảo” biểu diễn những bài hát mới cho thế hệ sau, dù cô không còn sống.

■ Giọng hát của người đã khuất cũng có thể được dùng để trình bày những bài hát mà họ chưa từng thể hiện. Ví dụ, AI từng tạo ra phiên bản bài hát Barbie Girl do “Johnny Cash” hát - dù ngoài đời, ông chưa từng trình bày ca khúc này. Những công nghệ như vậy đang xóa mờ ranh giới giữa thực và ảo, tạo ra một kỷ nguyên hoàn toàn mới cho ngành quảng cáo và giải trí.

Dù chưa từng nghe đến từ necro-branding, nhưng nếu bạn từng nghe lại nhạc của nghệ sĩ quá cố hay mua sản phẩm có hình ảnh họ, bạn đã là một phần của thị trường này.

Những ngày phá phách tôi rủ Mai Ninh viết chung một truyện ngắn. Tôi đặt tựa, chọn bối cảnh, thiết kế cốt truyện rồi nhờ Mai Ninh đảm trách nhân vật nữ. Trưa Nắng Hàm Ninh là mối tình tay 3 giữa 3 kẻ cách biệt tuổi tác trên nền cát hoang dã của một Phú Quốc chưa nhiều du khách.

[TRẦN VŨ]

TRẦN VŨ - MAI NINH

3

Minh đón chú Dĩnh ở sân bay tối nhà đã quá trưa. Nắng chang chang trên sân lúc Minh dựng chiếc xe máy mượn của thím Hỏa. Chế Minh có hai bầu vú nhỏ hơi vểnh lên dưới áo cánh. Ngày đầu tiên gặp Minh tôi đã để ý đến hai đầu ngực nhon sẵn luôn luôn nhú cao bất tất cả mọi đàn ông phải chú ý. Hàm Ninh đang vào vụ mắm, giữa những tất bật của vừa cá, tôi vẫn bắt gặp dáng dấp tươi mát thành thị của Minh. Tôi muốn chạy ra đón chú Dĩnh, nhưng mấy hôm nước ròng cá về nhiều thuyền câu cất vó suốt đêm khiến công việc bê bộn. Thím Hỏa đang xả nước, phải canh mực nước cho thật chuẩn, dư vài lít cũng tiêu. Vụ trước chỉ đạt 35 độ đậm. Vụ mắm này Minh quyết định ở lại vừa học chưng cất cho được thứ nước mắm đã mất hẳn trên đảo từ sau 30 tháng 4. Minh có mặt ở đây làm tôi hăng hái. Chính tôi cũng không biết tự bao giờ mình nảy ra cái ý định tìm lại muống nước mắm đã

Trưa Nắng Hàm Ninh

3 KỲ - KỲ 2

uống trong chuồng Cọp. Chỉ một muống nước mắm nguyên chất thôi đã nuôi tôi sống sót bấy nhiêu năm tù. Thêm Minh, tôi quyết chí tới cùng tìm lại muống nước mắm này. Bây giờ nước mắm đang là nước muối, nhưng tôi phải trả lại cho mảnh đất tuy giam giữ mình nhưng cũng đã nuôi tôi gần trọn đời người. Không nói ra nhưng tôi biết Minh hiểu. Người đàn bà này có khí lực dồn ẩn trong da thịt mà lần gặp đầu tiên tôi đã biết chỉ một phụ nữ mạnh mẽ thể xác mới gom được vào trong mình tất cả thiên nhiên của hải đảo.

Căn chời của chế Minh theo yêu cầu của chế tôi cho cất sau chòi của chú Dĩnh dù chế đã có căn buồng riêng trong nhà. Chẳng hiểu vì sao Minh cứ khăng khăng cho gọi chú Dĩnh ra Phú Quốc. Cái thứ trai ăn chơi học đòi như Dĩnh thì đất

nước này đâu thiếu. Ban đầu tôi cố ý cản, nhưng dần dần hiểu ra giữa chế Minh và chú Dĩnh có mối quan hệ sâu đậm hơn tình chị em kết nghĩa. Đến mức nào thì tôi chưa rõ. Dĩnh đeo theo Minh như hình với bóng. Cặp môi đầy của chú ưa cười nhạo báng, đôi khi ra vẻ bất cần, chỉ là hình thức bề ngoài của lũ trai thành phố. Tôi đã quá cái tuổi bông bột để hiểu Dĩnh mê Minh, nhưng những năm tháng tù đầy thiếu tiếp xúc với đàn bà khiến tôi chưa hiểu vì sao Minh không ngăn cản mà còn tỏ vẻ khuyến khích.

Hai tuần sau khi chú Dĩnh tới vừa, Chủ Nhật đầu tháng chúng tôi lấy xuồng đi An Thới. Tôi vẫn biết Minh ưa dạo bãi sớm, hóng thứ nắng không quá gay gắt nhưng trong lành của biển cả. Tôi muốn chỉ cho Minh xem những khúc biển hồng tươi vì lúc nhúc tép. Cái đất này

Mai Ninh

là đất tiên, đất bạc, chỉ cần thả vó là có thể cất lên từng tấn cá, tấn mực với tôm, thậm chí bào ngư cũng không thiếu, vậy mà dân đảo nghèo xơ xác. Tôi muốn nói với Minh, cái thời tôi nằm tù, biệt giam một ngày một muống nước mắm vậy mà tôi cũng trông thấy qua chấn song sắt sự trù phú của cư dân. Còn bây giờ... Phải chăng ngư dân đã đánh mất cái muống nước mắm huyền diệu ấy và trôi theo cùng với nó tất cả trù mật lúc trước?

“Nước mắm nhĩ Phú Quốc khi xưa có tiếng, bây giờ cạnh tranh không lại nước mắm Phan Thiết, Hải Hậu”.

“Vì sao hả pá?”.

“Vì trên chai ghi 55 độ đậm nhưng thật ra là độ muối, độ đường, có phải là độ nước mắm đâu.

Muốn làm nước mắm ngon phải chưng cất tỉ mỉ rồi đóng thùng gỗ vàng tâm, thứ gỗ đóng quan tài lúc xưa, để đúng 19 tháng mới bắt đầu dùng được. Đó là nước mắm thường, chưa nói loại ngon, bây giờ chúng đóng chai bán gấp từ 6 đến 7 tháng đã bán, làm vụ nào hốt vụ đó chẳng còn nghĩ gì đến truyền thống với danh tiếng. Trách sao cho bằng nước mắm Thái Lan. Rồi thì suốt ngày lo pha chế xuất c, giống như cha mẹ đem con ra đánh bóng cái mẽ ngoài để gả chồng cho sớm”.

“Sao họ không đợi đúng 19 tháng?”.

“Đợi sao nổi, lũ chúng bây giờ háu bạc quá mà. Vay tiền nhà băng, giá cả thị trường thì trời sụt, luật lệ bất nhất, đợi 19 tháng trả lãi sao cho xuể. Có hai loại người làm nước mắm, loại làm gian, làm nhiều bán liền, hốt sao cho nhiều tiền hết vụ này sang vụ khác bán một triệu chai nước mắm mặn như nước muối vẫn hời hơn bán một trăm ngàn chai ử đàng hoàng”.

“Còn loại hai?”.

Tôi sẽ muốn chế Minh quay lại hỏi tôi như lúc trước, cho tôi trông thấy gương mặt chế sáng láng dưới nắng còn tươi. Tôi muốn tiếp tục câu chuyện bỏ dở từ khi chú Dĩnh tới Hàm Ninh. Những bận trước đi bãi, tôi với chế bàn nhau tới lui cách nào chưng cất cho thành nước

mắm thật sự, thứ nước mắm nhĩ có một không hai trên cõi đời này. Về ý nghĩa của nước mắm đối với ngư dân, vì sao lại đánh mất, làm sao tìm lại? Tôi chỉ là tay ngang nhưng tôi tin tình yêu của Minh sẽ giúp mình mãn nguyện. Những lần trước tôi cùng với Minh rong xuồng trong sự đồng điệu của hai tâm hồn gần gũi, lần này trong im lặng. Ban sáng tôi đã để ý thấy chú Dĩnh không muốn đi, nhưng Minh nài Dĩnh bằng được. Rồi suốt quãng biển động xuồng gỏi sóng, chú Dĩnh ỏi mấy trận, đến khi nước yên chú mới nằm được một lúc, với trông mắt đầy bực bội.

Chú Dĩnh này giờ không động đậy, lên tiếng đòi coi san hô. Tôi quành cho xuồng vô mạn giếng Vua. Tiếng máy xuồng kêu đi dạch giống tiếng kêu của cá chình. Xuồng nhấp nhô một lúc rồi vào khoảng biển trong, những lượn nước tắm tấp dập dềnh. Giá không có cái đầu của chú Dĩnh, tôi đã có thể ngắm chiếc lưng nhỏ của Minh. Cái lưng thắt như lưng cá ở khúc đuôi, phẳng, láng và đỏ râm những khi Minh phơi nắng. Tôi vẫn hay ngắm hai đầu vú Minh khi ngủ. Bầu vú Minh nhon, bầu bình như trái mận. Tôi chặc lưỡi. Chú Dĩnh hình như nghe thấy, nhổ toẹt bãi nước miếng xuống biển:

“Tấp vô chỗ này nè”.

“Chú muốn coi san hô thì lặn xuống đi”.

Tôi trả lời. Không muốn gây hấn làm gì.

Không đợi tắt máy, chú Dĩnh đã cởi áo ngoài lao thẳng, bắn tước nước lên mặt mũi, tóc tai Minh. Chân chú Dĩnh loi ngoi hai giây rồi mất biệt. Nắng rơm trên mặt nước, quãng này thường có sứa. Tôi nói, biết Minh đang nhìn mình. Tôi làm bộ tìm bầy sứa nhưng vẫn liếc thấy Minh đang chau mắt. Minh có nét mềm mại của loài cá. Tôi vẫn nghĩ thân thể Minh săn như cá nục nhưng cũng mềm như cá bống. Nhiều lần Minh tắm xong nằm phơi dưới nắng, da đỏ au lấm lấm cát, tôi không dùng được quẹt ngón tay một đường dài dọc bắp đùi Minh. Đưa ngón tay vào miệng cũng mằn mằn chẳng khác lớp muối tôi thường rải lên mình cá. Minh không biết Minh trông ngon lành hấp dẫn y một chú cá đã lớn vừa kịp cho một vụ nước mắm. Ở Minh đẹp nhất ngoài đầu vú là gáy cổ lộ ra tươi nức, sáng hồng như con bông diều dưới nước. Chỉ nội hình ảnh này đủ làm tôi không ăn hận, chịu đựng cái nhìn trách cứ của Minh. Buổi tối hôm chú Dĩnh mới tới Hàm Ninh, Minh ngồi chiên cá, tôi đi lựa muối ở chợ về bắt thần ngó vô ai ngờ bắt gặp thằng Dĩnh đang âu yếm vén từng lọn tóc của Minh,

mắt nó xoáy vào cần cổ ấy thiếu điều muốn cắn đứt. Buổi tối khi nó đã bỏ lên căn chòi, và Minh say ngủ, tôi cầm kéo bước tới bên giường Minh cắt xoén những sợi tóc mà lâu nay tôi sẵn sàng đợi từng gáo bồ kết cho Minh gội. Minh hờn, mấy đêm không ngủ trong nhà, lên ở miệt trên đồi.

Tự dưng tôi muốn tắt máy cho xuồng trôi luôn ra ngoài biển, chỉ với Minh và một mình tôi trong khoang. Chế Minh chưa biết, cái loại người làm nước mắm thứ hai là loại chi li trong ý nghĩ, loại có thể ngậm ngậm nước mắm đặc trong miệng cả ngày trời không phun ra không nuốt vào cho tới lúc chất cá tự động ngấm vào nướu răng, vào thực quản. Và tôi cần một người đàn bà yêu chất cá ấy, nhưng không thể nói với Minh khi trong nhà còn có Dĩnh, khi Minh tỏ ra nuông chiều và đáp ứng những trò chơi của Dĩnh. Buổi tối chú Dĩnh hay gạ gẫm Minh lên chòi nghe chú đàn hát. Tôi không hiểu Minh làm gì trên đó, chỉ nghe tiếng đàn chú Dĩnh vọng hăng giờ rồi im bật và đến tảng sáng Minh mới trở xuống chòi của mình.

4

Năm giờ chiều pá Hổi sửa soạn đèn khí, dao, cả nước uống. Dĩnh tỏ ra thông thạo, chỉ lên nền

trời đã có một con trăng vàng tươi, nói với tôi là pá tính đi câu mực đêm. Tôi lắc đầu:

“Dĩnh lắm, pá cần gì mực.”

Chỉ có tôi hiểu pá. Chú Hoả thuyền chài chuyên cung cấp cá cho nhà thùng Tân Hưng Thành sáng sớm đã qua báo tin, đêm nay thuyền sẽ ra đến tận đất Miên may ra mới lưới được loại cá bông diêu chỉ trôi lên mặt biển lúc mùa trăng. Pá Hối nghe tin nao nức hoạch định chuyển đi, Pá đội chờ cơ hội từ nhiều bữa. Cá cơm, cá mực, cá mú, pá đã thử hết nhưng vẫn chưa hài lòng. Những giọt nước mắm pá rút ra từ bao lớp cá vẫn chưa đủ vị ngọt thơm, chưa ủ được cái chất sống của hồn đảo đã chứa chấp gia phả pá, nơi pá đã lớn lên, lặn ngụp rồi tù đầy. Tàu, Miên, Việt không cần biết, quê hương phải chính là ở nơi cho mình cái chất sống đang mang trong người. Nghe pá Hối giảng giải tôi vừa ngạc nhiên vừa thích thú, vì pá nói nước mắm thì phải là nước mắm Việt Nam, còn cái hồn Việt Nam thì phải là nước mắm. Lần này pá Hối muốn cất nước mắm với cá bông diêu sẵn chắc, chưa nhà thùng nào ở đây dám thử vì vốn quá cao và thịt cá diêu lâu rã. Tôi định cùng theo thuyền đi lưới, xem bầy cá bơi lội buổi tối, xem cách ném vó giữa khuya và ngắm

mặt biển rập rình những đôi mắt. Trời ơi thời nhỏ tôi đã sớm mê những con mắt biển lấp lánh như trên châu tận đáy sâu, tôi tin tình tú mọc dưới biển hay là biển cũng có mắt, mãi sau này tôi mới hiểu chỉ là ánh sao khuya chớp muện màng rồi tan biến. Lớn rồi tôi cũng khám phá không chỉ có ánh mắt mê hoặc mình mà còn những thứ khác phàm tục hơn nữa.

Dĩnh là cái thứ ấy. Suốt trưa trải chiếu nằm trên những rễ rừng Dĩnh hôn tôi suốt gáy không chừa một chân tóc. Dĩnh khen tôi ngoan biết cắt tóc ngắn cho nó cần lổ tai. Nghe Dĩnh tán tỉnh, tôi lại nhớ đến buổi tối pá Hối xén tóc mình, càng nghĩ càng giận. Giận pá nên tôi đưa mình cho Dĩnh làm gì tôi cũng ứng. Dĩnh còn trẻ ham lau lách, mà thanh niên có khác không bao giờ thấy đủ, suốt buổi quần nhau

vậy mà còn kỳ kèo rủ rê đi bãi đêm.

“Tắm biển đêm, thênh thang mát mà không ai ngó.”

Dĩnh đưa hàm răng trắng rợn cười. Miệng nói “tắm” mà rõ ràng là mắt nó nghĩ tới chuyện khác. Ở rừng xuống, hai bầu ngực tôi còn phùng lửa nên khi nghe pá Hối gọi đi lưới bên Miên, tôi chần chờ. Nửa ham theo mà nửa muốn chạy đuổi ngã sấp với Dĩnh trên bãi cát khuya. Thật ra, nếu pá Hối nài nỉ chắc tôi cũng sẽ xuống thuyền. Tính tôi dễ xiêu lòng trước mặt đàn ông. Hình như pá cũng nhận ra lúc đó tôi không mấy bình thường nên chẳng o ép. Pá lẳng lẳng lạnh lùng kêu chú Hoả nhổ neo, rồi thuyền rời khỏi con kênh đào mất tích. Pá Hối đi rồi tôi mới chưng hửng khám phá vết răng Dĩnh còn in ở bắp tay mình, đỏ bầm.

Pá Hối đi lưới hai ngày. Suốt hai ngày chị Minh lui cui trước bồn nước mắm. Tôi không biết chị nhìn gì dưới đáy bồn mà cúi sừng trên vầng nước mắm vàng ong. Có khi chị đứng từ trưa đến xế chiều, dưới nắng loá. Làm như chị Minh đang kiếm vật gì dưới đáy sâu đầy xác cá. Pá Hối thiệt kỳ lạ, miệng nói gìn giữ bản sắc mà trong thực tế pá làm ăn y hệt mọi người, cũng sản xuất đại trà, chẳng phải vậy mà nhà Tân Hưng Thành giàu lên trông thấy?

“Cần yêu nghề, yêu người tiêu dùng và kẻ tiêu dùng cũng phải yêu giọt nước mắm khổ hạnh người khác làm ra thì mới xuất hiện trở lại nước mắm đích thực của Hàm Ninh.”

Tôi muốn nhỏ toẹt bãi nước miếng xuống bồn xi-măng đang sủi tăm lẫn lẫn như bầy cá hầy còn quẫy, còn bơi lội bên dưới. Những điều pá Hối thường xuyên thuyết giảng với chị Minh chỉ là câu chuyện lấy lòng một người đàn bà. Tình yêu nước mắm? Tôi đã trông thấy ánh mắt pá ngó trăng tráo hai bầu vú chị Minh để hờ buổi trưa ngoài giếng Vua. Để rồi xem pá có làm ra thứ nước mắm thật của Hàm Ninh hay không, hay chỉ để tìm cách giữ chị Minh ở lại đảo? Mà dù cho pá có tìm ra tôi cũng sẽ trút muối vô bồn cho mặn chát cái thứ tình yêu vụ

lợi của một lão Tàu.

Chị Minh có cái eo nhỏ, nhìn muốn ôm. Tôi đến đứng sau lưng dợm quơ tay rờ mông chị nhưng mùi cá khắm xông lên đến chóng mặt. Tôi định bụng sẽ lại rủ chị đi tắm khuya như hôm qua, nhưng không hiểu có phải vì tôi nghĩ ngợi miên man đến cảnh đuổi bắt thân thể huyền diệu của chị trong sóng nước hay sao mà từ dưới đáy bồn bỗng vọng lên tiếng cười rúc rích. Hình ảnh hai chị em đùa nhau đi bãi Sao loang loáng trên mặt nước. Tôi thấy lại chiếc xe chày dầu nhem nhẹp của pá Hối, mỗi lần nhảy dựng lao xuống hố cát là chị Minh lại dúi ngực vào lưng tôi kêu:

“Từ từ! Dĩnh!”

“Từ từ! Dĩnh!” Cảm giác êm ái sống trở lại. Tôi mê ngực chị Minh một, mê cái giọng thẳng nước đường của chị gấp đôi. Nhất là mấy lúc tôi thúc chị liên tục, chị đưa tay chống lồng ngực tôi đổ ập xuống:

“Từ từ! Dĩnh!”

“Từ từ! Dĩnh!” Tôi khoan khoái thích thú nằm ngửa ra bãi rau lang tím mọc xen kẽ trên cát. Trăng khuya phết ánh xanh thạch nhũ biêng biếc giống trong chuyện cổ tích. Tôi chợt muốn cưới chị Minh làm vợ, nhốt trong căn nhà ba má tôi mới xây 4 tấm. Ông bà có cửa hiệu điện lạnh và một tiệm Karaoke

cao cấp, thế nào tôi cũng hưởng một trong hai thứ. Tôi còn sức trai, đủ sức thoả mãn chị Minh hai chục năm nữa.

“Dĩnh nghĩ gì vậy?”

“Dĩnh yêu chị bằng cái biển này. Chừng nào chị cho cưới?”

Tôi trở xuống mặt biển ánh thạch, đánh bạo hỏi điều mình mơ ước. Chị Minh cười khúc khích, ngật nghẻo. Rồi chị cười rũ rượi đến chảy nước mắt. Hai má chị râm rập. Tôi lóng ngóng.

“Chị yêu Dĩnh không?”

Chị Minh vụt im bật. Gương mặt chị tự dưng bất động phủ một cái gì xa xôi khác hẳn mọi lần sau ân ái chị hay lấy tay vuốt má tát yêu tôi vài cái. Gió khuya đang làm làn lụa phẩy lên da thịt chị Minh lênh thênh cũng chết lặng. Tôi đâm hoảng:

“Chị đang nghĩ gì? Có Dĩnh trong đầu chị không?”

“Có cá Dĩnh!”

Chị Minh chụp tay làm tôi giật mình. Trăng trên bãi tắt ngấm, tan rớt vào trong vầng nước thâm xít. Mùi mắm lại bốc lên hôi thối nồng nặc làm tôi lợm giọng. Trên mặt bồn bọt bong bóng nổi lên cùng khắp. Tôi cố kềm chị Minh đương mất bình tĩnh:

“Xác cá ốc-xy hoá đó.”

“Không phải! Cá còn sống chị mới trông thấy!”

Chị Minh bấu cứng lấy cánh tay tôi muốn bắt máu, bắt lợi xuống. Tôi không ưa chút nào song để chị yên tâm tôi cúi nhìn sát mặt vầng. Dưới tận đáy bồn âm u loáng nhoáng những con mắt cá chết đuối lơ lờ.

Dường như trên hải đảo này chỉ có hai mùa: mùa nắng và mùa cá. Nắng phủ trên những sọt cá và mùi nước mắm trùn lên nắng, rút cục còn lại có một mùa. Mùa cá. Mùa cá đối với tôi cũng là mùa tình. Khi tôi trở về vừa trời chưa tỏ sáng, còn chéch sau ngọn đồi con trăng quá rằm thả ánh vàng lạt lên đám mái tôn nghiêng xuôi của xóm chài. Vào tối sâu, tôi đựng ngay mảnh màn xanh phát phơ. Chế Minh thích để cửa sổ mở tung trong đêm tối, ban ngày kỳ lạ chế luôn đóng chặt. Tôi đứng lặng một lúc dưới chân gốc xoài, óp bụng phình ngực hít thật sâu, tìm sự ngầy ngật như đứa trai mới quen mùi đàn bà. Không còn hơi khắm mặn, không còn cả mùi tanh cá biển, không có gì át được hương lài đang toát ra từ sau tấm màn xanh. Tôi chẳng thể nào bình thản. Hẳn nhiên Minh đang nằm trên tấm nệm mỏng trải lớp sa-tanh màu hồng ngọc tôi đã kỳ công đặt mua từ đất liền. Hẳn nhiên Minh để thân trần, bao giờ cũng chỉ cái quần lót nhỏ xíu không che đủ mông. Hẳn

nhiên tôi cũng biết mình có thể nhẹ nhàng mở cửa, đi vào, đặt tay lên làn da vừa ấm vừa mát. Bàn tay tôi sẽ nằm im không động đậy hay sẽ bôi một chút dầu vào lưng Minh rồi nhẹ nhàng xoa nắn, lần từ cần cổ xuống sợi dây kim manh quần lót. Minh nằm im vờ say ngủ rồi sẽ vờ trở mình, lật ngửa, không một lời, không mở mắt, tìm nắm ngón tay tôi dụi vào lõm bụng. Rồi lại như mọi lần, tôi run rẩy mà tê liệt, ngón tay cầm sào ở đó chẳng chuyển dịch, không cựa quậy để yên cho Minh điều khiển. Minh sẽ thả năm ngón tay tôi như thả một bọm lưỡi câu vào cuống họng của loài cá chình. Miệng cá sẽ nuốt lấy cổ tay tôi rồi chế sẽ gác lên mấy tiếng thở ngắn. Và tôi sẽ cầm đầu ra khỏi căn buồng, leo vọi các nấc thang treo lên đầu thùng mắm chúc mặt vào đó chìm tất cả nỗi bất lực vào chất nước mặn oan nghiệt. Hai con mắt tôi sẽ không trốn thoát nổi hình ảnh dưới đáy thùng, Minh nằm sáng rực trên lớp muối, vẩy bạc thật nhuyễn, hai bàn chân xoè cong lên tươi rói. Tôi sẽ chúc mặt vào đó cho đến khi cơ thể báo hiệu có những di chứng của chuồng Cọp mà đàn ông không sao phục hồi, hoài công vô ích.

(còn tiếp 1 kỳ)

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

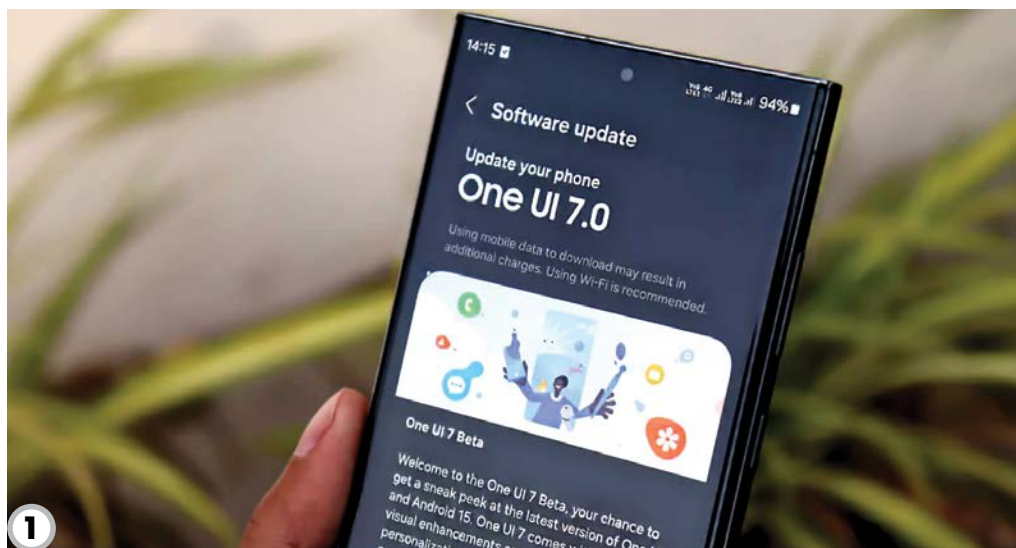
Điện thoại Samsung với One UI 7 sẽ có các tính năng chụp hình mới

Cuối cùng Samsung đã mang bản cập nhật One UI 7 đến các điện thoại cũ hơn trong tuần này và đây là bản cập nhật lớn so với các phiên bản phần mềm trước đó. Hiện tại, Samsung đã phác thảo tất cả các tính năng chụp hình của One UI 7 sẽ có trên điện thoại và máy tính bảng Galaxy cũ hơn [H1].

Một đại diện của Samsung trên diễn đàn Cộng đồng tiếng Hàn của công ty đã tiết lộ tất cả các tính năng camera mới mà bạn nên mong đợi trên thiết bị cũ của mình. Bạn có thể xem danh sách bên dưới cho tiện.

- Giao diện ứng dụng camera mới: Dòng Galaxy S22, dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy S23FE, Galaxy S24FE, Galaxy Z Flip 4, Galaxy Z Flip 5, Galaxy Z Flip 6, Galaxy Z Fold 4, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, dòng Galaxy Tab S8, dòng Galaxy Tab S9, dòng Galaxy Tab S10.

- Bộ lọc tùy chỉnh: Dòng Galaxy S22, dòng Galaxy

S23, dòng Galaxy S24, Galaxy S23FE, Galaxy S24FE, Galaxy Z Flip 4, Galaxy Z Flip 5, Galaxy Z Flip 6, Galaxy Z Fold 4, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE.

- Màn hình theo dõi độ phơi sáng: Dòng Galaxy S24

- Ảnh chuyển động: Dòng Galaxy S24, Galaxy S24 FE, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6

- Mặt trước đẹp nhất: Dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy S24FE, Galaxy Z Flip 5, Galaxy Z Flip 6, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, dòng Galaxy Tab S9, dòng Galaxy Tab S10.

- Chuyển động chậm qua camera góc siêu rộng và tele: Dòng Galaxy S24, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6

- Thêm nhiều điểm mạnh của bộ lọc ND trong Expert RAW: Dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6

- Xóa âm thanh: Dòng Galaxy S24, Galaxy S24 FE, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6, dòng Galaxy Tab S10

Tự động cắt: Dòng Galaxy S24, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6, dòng Galaxy Tab S10

- Chỉnh sửa tạo sản phẩm được cải tiến:

Dòng Galaxy S22, dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy S23FE, Galaxy S24FE, Galaxy Z Flip 4, Galaxy Z Flip 5, Galaxy Z Flip 6, Galaxy Z Fold 4, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, dòng Galaxy Tab S8, dòng Galaxy Tab S9, dòng Galaxy Tab S10.

- Kết quả dịch từ hình ảnh tự nhiên hơn: Dòng Galaxy S22, dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy S23FE, Galaxy S24FE, Galaxy Z Flip 4, Galaxy Z Flip 5, Galaxy Z Flip 6, Galaxy Z Fold 4, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, dòng Galaxy Tab S8, dòng Galaxy Tab S9, dòng Galaxy Tab S10.

- Nâng cấp chỉnh sửa ảnh RAW: Dòng Galaxy S22, dòng Galaxy S23, dòng Galaxy S24, Galaxy Z Fold 4, Galaxy Z Fold 5, Galaxy Z Fold 6/SE, Galaxy Z Flip 6. [H2]

Có lẽ bổ sung nổi bật nhất là giao diện người dùng được đại tu cho ứng dụng camera (như hình ảnh trên). Giao diện mới này chuyển nhiều chức năng từ đầu ứng dụng xuống cuối để dễ dàng truy cập bằng một tay. Tin tốt là giao diện người dùng mới này sẽ có trên các thiết bị hàng đầu năm 2022 và mới hơn, bao gồm cả máy tính bảng.

- Các tính năng nổi bật của S25 sẽ có trên các thiết bị cũ hơn

Các điện thoại hàng đầu năm 2022 và các mẫu mới hơn cũng sẽ có tính năng bộ lọc tùy chỉnh của dòng S25. Các bộ lọc tùy chỉnh này là nhiều

bộ lọc cài sẵn có thể được tinh chỉnh cho phù hợp, nhưng ứng dụng máy ảnh của Samsung cũng có thể tạo bộ lọc dựa trên hình ảnh của riêng bạn. Vì vậy, đây có thể là một bổ sung hữu ích nếu bạn muốn cái gì đó tương tự như Photographic Styles của Apple. Trong khi đó, tính năng quay video Log của Galaxy S25 chỉ có trên dòng S24.

Một tính năng đáng chú ý khác của dòng Galaxy S25 là Audio Eraser, giúp loại bỏ hoặc giảm âm thanh gây mất tập trung trong các clip video. Công cụ tiện lợi này sẽ có trên các thiết bị hàng đầu của năm ngoái, bao gồm dòng S24 FE và Galaxy Tab S10.

Các điện thoại hàng đầu năm 2025 của Samsung cũng hỗ trợ Motion Photos, quay video 1.5 giây trước và sau khi chụp ảnh. Tính năng

này sẽ có trên các thiết bị hàng đầu năm 2024, bao gồm S24 FE. Những điện thoại này, ngoại trừ S24 FE, cũng có khả năng quay video chuyển động chậm thông qua camera góc siêu rộng hoặc tele.

- Các tính năng camera khác của One UI 7

Chỉnh sửa AI tạo sinh cũng đang được nâng cấp trên các thiết bị cũ hơn. Đầu tiên, bóng của vật thể hiện đã bị xóa khi xóa chính vật thể đó, trong khi Sketch to Image hiện cho phép bạn tạo nhiều bản phác thảo trong cùng một bức ảnh. Samsung cho biết tính năng Portrait Studio cũng đã được nâng cấp. Tất cả những cải tiến này sẽ có trên các thiết bị hàng đầu năm 2022 và mới hơn của công ty.

Samsung cũng mang tính năng Tự động cắt video đến các điện thoại và máy tính bảng cao

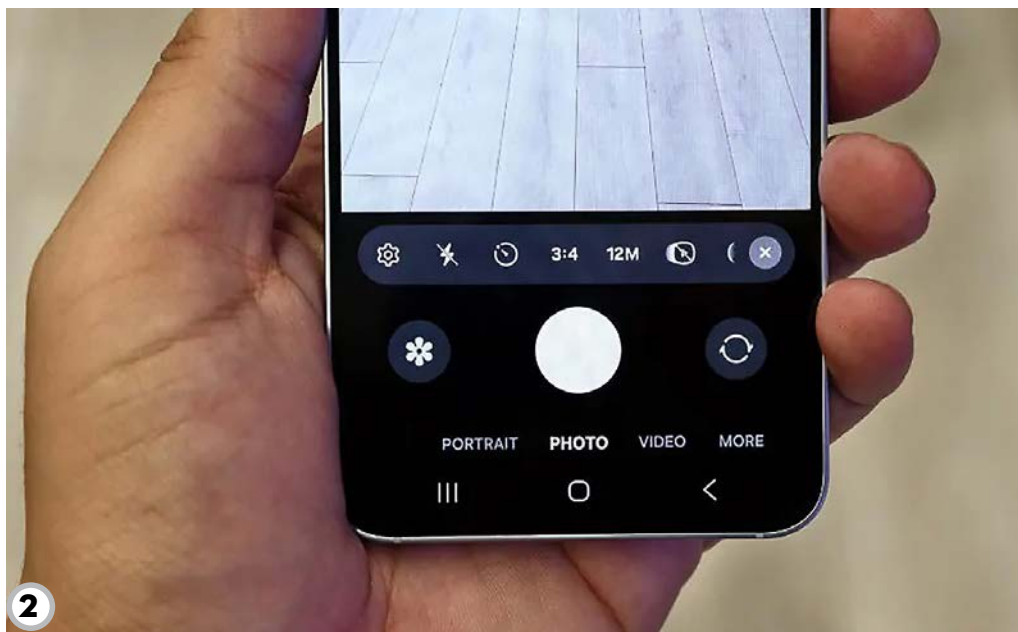
cấp của năm ngoái. Tính năng này có thể truy cập thông qua ứng dụng Samsung Studio.

Về mặt kỹ thuật, đây không phải là tính năng của hệ thống One UI 7, nhưng ứng dụng Expert RAW sẽ có thêm hai điểm mạnh của Bộ lọc ND kỹ thuật số để cải thiện ảnh phơi sáng lâu trong ngày. Các tùy chọn này sẽ có trên điện thoại hàng đầu năm 2023 của Samsung và các điện thoại mới hơn, ngoại trừ các mẫu FE.

Samsung cho biết họ cũng sẽ mang lại kết quả dịch từ hình ảnh được cải thiện cho các thiết bị hàng đầu năm 2022 và mới hơn (bao gồm các mẫu FE và máy tính bảng). Cụ thể hơn, nhà sản xuất Galaxy cho biết bản dịch chồng lên nhau sẽ duy trì văn bản và nền tốt hơn.

Cuối cùng, thương hiệu Hàn Quốc cho biết khả năng chỉnh sửa ảnh RAW được cải thiện sẽ có. Công ty này cho biết cụ thể rằng hiện tại họ cung cấp sau tùy chọn chỉnh sửa mới. Các tùy chọn mới này bao gồm phơi sáng, độ tương phản, độ bão hòa, và loại bỏ nhiễu. Bộ chỉnh sửa RAW được cải thiện sẽ có trên dòng Galaxy S22 trở lên, Galaxy Z Fold 4 trở lên và Galaxy Z Flip 6.

AN

Tacoma

viên ngọc của

Washington State

THẠCH THẢO
HOUSTON, TX.

Công viên và Biển,
Chambers Bay. ẢNH: TT

Hình ảnh hoa Tulip tại Mount Vernon ẢNH: TT

Tacoma, thành phố cảng xinh đẹp thuộc tiểu bang Washington, nằm cách Seattle chỉ 35 miles về phía nam, nổi tiếng với khí hậu ôn hòa gần như quanh năm và cảnh quan thiên nhiên tuyệt mỹ, từ núi rừng, biển cả, cho đến những cánh đồng tulip rực rỡ. Với những đặc trưng độc đáo của vùng Tây Bắc Thái Bình Dương, Tacoma thu hút du khách bởi vẻ đẹp thơ mộng và nghệ thuật thủy tinh nổi tiếng thế giới. Vào mùa xuân, trung tâm đô thị Tacoma trở thành bức tranh sống động với những cánh đồng tulip đa sắc màu, mang đến cho hàng ngàn du khách cơ hội thưởng lãm mà không cần phải đến Hòa Lan.

Là thành phố lớn thứ hai trong khu vực Puget Sound và là thành phố đông dân thứ ba của tiểu bang, Tacoma khiến nhiều du khách phải thốt lên “WOW” khi đặt chân đến. Với dân số gần 250,000 người, nơi đây được bao quanh bởi những dãy núi hùng vĩ, những con dốc uốn lượn, cùng biển xanh và những tàu thuyền ra vào cảng. Cảnh quan này, hòa quyện với kiến trúc sáng tạo, đã tạo nên nét độc đáo cho Tacoma.

Khi ghé thăm viện bảo tàng xe, bạn sẽ khám phá tình yêu đặc biệt của thành phố đối với những chiếc xe cổ. Bảo tàng độc đáo này có tên là LeMay - LeMay - America's Car Museum (LeMay Bảo tàng Xe hơi Hoa Kỳ), nằm cạnh Tacoma Dome, khai trương ngày 2 tháng 6 năm 2012 do gia đình Harold LeMay tặng cho thành

Chiếc cầu uốn quanh ở Chambers Bay. Ảnh: TT

Niềm vui của du khách trước America's Car Museum (Tacoma, Washington) Ảnh: TT

phố. Gia đình Harold LeMay sở hữu công ty rác thải Harold LeMay Enterprises và lập bộ sưu tập ô tô tư nhân lớn nhất thế giới. Sau khi ông qua đời, thành phố Tacoma đã dùng 10 mẫu đất bên cạnh Tacoma Dome làm nơi triển lãm sưu tập xe hơi này. Nếu bạn yêu thích xe cổ bảo tàng LeMay là một nơi đáng đến để chiêm ngưỡng 350 chiếc xe cổ Anh, Pháp, Đức đủ dạng đủ kiểu như BMWs,

Bên trong bảo tàng xe - America's Car Museum (Tacoma, Washington)

Duesenbergs, Cadillacs Mercedes-Benz, Packard, Lamborghini, Ferrari, Shelby, Maserati... Chúng trông như còn mới tinh với nước sơn và kiếng bóng loáng.

Đạo quanh thành phố, bạn sẽ cảm nhận được niềm hạnh phúc khi đặt chân đến những nhà hàng sôi động và các địa điểm âm nhạc trên những đường phố nhộn nhịp. Tacoma không chỉ phong phú thiên nhiên, với cảng biển, cây xanh, cảnh đẹp mang đến vẻ đẹp nghệ thuật mà còn là nơi lý tưởng để sống. Quả vậy Tacoma được xem là một nơi cân bằng giữa tiện nghi đô thị và hoạt động giải trí thiên nhiên với sông hồ, biển và những dãy núi, núi Olympic, Rainier và Puget Sound. Chi phí sinh hoạt phải chăng hơn những thành phố

Tacoma Dom, một trong những công trình mái vòm bằng gỗ lớn nhất thế giới. Ảnh: TT

khác ở tiểu bang Washington. Nơi đây còn tập trung nhiều địa điểm văn hóa, công viên, cùng với nền ẩm thực ngày càng phát triển.

Nếu bạn có con nhỏ, thì Tacoma có nhiều trường học được đánh giá cao, là dân di cư như người Việt, bạn sẽ dễ dàng nhận thấy không khí

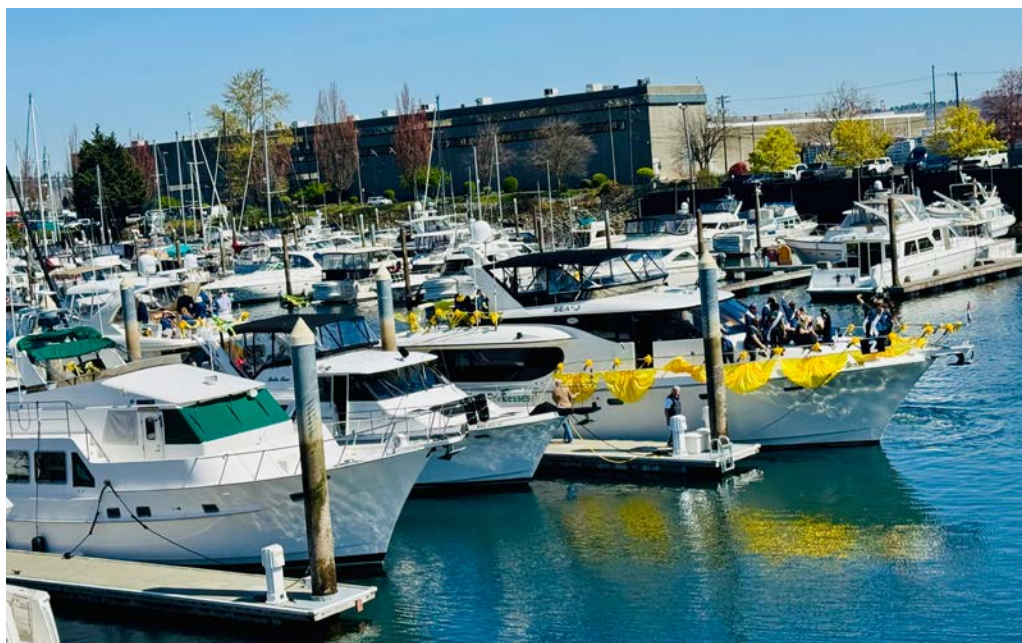
thân thiện của cư dân địa phương.

Các khu vực có tầm nhìn tuyệt đẹp ra bờ sông như North End, West End và Downtown, cùng nhiều công viên là nơi lý tưởng cho các gia đình yêu thiên nhiên. Tại đây, bạn có thể đi bộ, lướt thuyền, hay thả diều, hòa mình vào âm thanh

đạt dào sóng biển, và ngắm nhìn những ngọn núi tuyết trong không gian xanh mát.

Hiện nay Tacoma là sự lựa chọn hấp dẫn cho các chuyên gia trẻ, người độc thân và cả những người lớn tuổi đang tìm kiếm một nơi an hưởng tuổi hưu. Nhiều thế hệ người Việt khi đến Tacoma đã chọn nơi đây làm quê hương thứ hai, nhờ những lợi thế về việc làm, giá nhà và mức thuế hợp lý và thường hiếm khi có ý định muốn dời đi nơi khác.

Giá nhà tại Tacoma bằng nửa giá nhà California, trung bình khoảng 300,000 USD trở lên, điều thuận lợi là thuế nhà thấp, chỉ 1%. Yếu tố này khiến Tacoma trở thành một nơi lý tưởng nhiều người muốn đến an cư lập nghiệp. Ngoài ra, Tacoma còn được biết đến là “nơi đường ray gặp cánh buồm,” đánh

Tàu cập bến, vịnh Public Esplanade. Ảnh: TT

dấu điểm cuối phía tây của Đường sắt Bắc Thái Bình Dương nơi tiếp giáp cảng biển sâu uất. Nhịp sống ở đây tuy không có vẻ nhộn nhịp, tấp nập như các thành phố cảng khác, nhưng chính điều đó lại tạo nên lợi thế cho nơi này.

Nếu bạn có cơ hội ngồi tại một bàn ngoài hiên với tầm nhìn ra mặt nước và ngắm núi non trùng điệp, nhiều ngọn núi vẫn còn đọng tuyết như đội những cụm mây nổi nà, hoặc đi dạo trên chiếc cầu uốn cong sát bờ biển, bạn sẽ dễ dàng nhận ra rằng ít có nơi nào trên thế giới này đẹp như Tacoma.

Khi những con chim biển bay lượn và bắt chợt một chim đại bàng xuất hiện trên bầu trời xanh vát, bạn sẽ hiểu tại sao

Tacoma được gọi là một viên ngọc quý giữa lòng Tây Bắc, nơi bạn có thể tìm thấy sự hòa quyện tuyệt vời giữa thiên

nhiên và cuộc sống đô thị, một đô thị bình yên và hiền hòa.

TT

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- Kết nối cộng đồng
- Gìn giữ tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

tre

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

baotrehaingoi@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần. Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoi@gmail.com** để ghi danh

BÀO HUÂN

Mẹ xin lỗi

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

Sau mấy ngày đi chơi thăm các thắng cảnh nổi tiếng ở thành phố, ăn fast food và các món ăn Ý, Pháp, Mexico... hôm nay 3 mẹ con quyết định tìm nhà hàng Việt Nam vì thèm bữa cơm có canh chua, cá kho tộ, rau muống xào tỏi. Từ nơi khách sạn, Quỳnh cùng hai con đi bộ gần 3 blocks đường đến một nhà hàng Việt Nam rộng lớn và nổi tiếng với các món ăn đậm đà hương vị ẩm thực Việt.

3 mẹ con vừa đói vừa mệt nên hào hứng ăn ngon lành, hết sạch, chuẩn bị món tráng miệng và sau đó chương trình là sẽ đi dạo bờ biển đón gió đêm.

Trong lúc 2 con xúm lại

xem lại các hình chụp trên iPhone, Quỳnh cũng rảnh rang đưa mắt ngắm nghía xung quanh tiệm thì bất chợt như có linh tính mách bảo, nàng nhận ra có một bóng dáng rất quen thuộc đang đi ngang phía trước hồ cá trong tiệm, cùng với vài người nữa, đang tìm vào ngôi ở chiếc bàn phía bên hông cửa nhà hàng, đối diện xéo với bàn của cô. Tim Quỳnh đập loạn xạ, hơi thở dồn dập nhưng nàng cũng lấy lại bình tĩnh, với tay lấy bình trà nóng, cố làm mọi sự bình thường để các con không nhận ra sự thay đổi bất chợt trên khuôn mặt và ánh mắt của nàng. Cũng may, nhờ cái hồ cá che khuất, mà phía bên kia không thể nào nhìn thấy

Quỳnh, mà Quỳnh vẫn có thể đưa mắt quan sát rất rõ và đầy đủ những người của bàn bên kia.

Đâu có ai xa lạ, bởi đó chính là chồng cũ của Quỳnh. Cùng bàn còn có một phụ nữ trẻ, một bé trai khoảng 3 tuổi, và một bà cụ có dáng dấp quê mùa như nhiều người Việt lớn tuổi mới từ quê nhà sang Mỹ định cư, và khuôn mặt bà phúc hậu hiền hoà. Đó chính là vợ con mới của anh ấy, Quỳnh thầm nghĩ, và bà cụ kia chính là mẹ của anh ấy, mà trước đây trên danh nghĩa là mẹ chồng của Quỳnh, dù nàng chỉ được nhìn qua hình ảnh chứ chưa bao giờ gặp mặt hoặc chung sống một ngày nào. Bởi cũng chính vì bà mẹ chồng này,

đã từng là nguyên nhân để cho Quỳnh, một người con gái đẹp, được chồng cưng chiều nâng niu, quá tự tin vào sắc đẹp của mình, rồi tự cao, làm gia đình tan vỡ.

Cách đây gần chục năm, Quỳnh đang có một mái ấm thật hoàn hảo và hạnh phúc. Chồng nàng là một kỹ sư giỏi giang, làm việc hợp đồng cho một hãng máy bay lớn. Cưới nhau xong, Quỳnh sinh liền 2 con, ở nhà làm công việc nội trợ và chăm sóc con nhỏ. Cuộc sống không thiếu thốn thứ gì, nhà cao cửa rộng, vợ đẹp con xinh, anh càng yêu chiều nàng nhiều hơn lúc quen nhau, và Quỳnh cũng mãn nguyện với cuộc sống của gia đình bé nhỏ của mình.

Rồi một ngày, anh thông báo với nàng:

-Em ạ, giấy tờ bảo lãnh mẹ sang đây đang tiến triển tốt đẹp. Mẹ đã có ngày phỏng vấn, vậy hôm nào mình đi sắm sửa vài món chuẩn bị cho căn phòng của mẹ ở nhà mình nhé.

Quỳnh hơi bất ngờ, dù việc bảo lãnh nàng đã biết từ lâu, nhưng anh ấy còn một bà chị lớn ở cách đây 4 tiếng lái xe, thì mẹ anh nên ở với gia đình bà chị là hợp lý hơn chứ.

Quỳnh thắc mắc và anh đã giải đáp:

- Anh là con trai út và là con trai duy nhất của gia đình, nên anh muốn phụng dưỡng mẹ để đền bù những năm tháng mẹ đã vất vả từ khi ba anh mất sớm, mẹ đã ở vậy lo cho các con khôn

lớn, hơn nữa, vợ chồng chị Hai còn bận rộn coi sóc tiệm Phở, nên không thể chăm sóc mẹ tốt như chúng mình.

Quỳnh vẫn không chấp nhận có một người khác xen vào mái ấm riêng của nàng, dù đó là mẹ của anh ấy. Cứ nghĩ đến việc một bà già vào ở nhà nàng, xáo trộn mọi sinh hoạt riêng tư của hai vợ chồng, con cái, nhất là sự khác biệt của người mới chân ướt chân ráo qua đây, từ cách suy nghĩ, lối sống và quan điểm sống khác nhau, Quỳnh cảm thấy rất ngột ngạt, khó chịu.

Và còn một lý do khác, Quỳnh chỉ muốn chồng dành sự yêu thương cho nàng và 2 đứa con nhỏ, nàng không muốn chia sẻ niềm ưu ái đó cho bất kỳ ai khác. Quỳnh bèn ra tối hậu thư, bà mẹ chồng phải ở với gia đình người chị, nếu không thì nàng sẽ mang 2 con ra ngoài, sống nơi khác. Quỳnh tự tin vào nhan sắc của mình, (thuở đó, anh đã phải vất vả nhiều công sức và thời gian để chinh phục trái tim nàng), và nàng còn có một “vũ khí” quan trọng khác, đó là hai đứa con bé nhỏ mới 3, 4 tuổi đầu, còn ngây thơ xinh xắn đáng yêu, sẽ là mối dây mạnh mẽ ràng buộc anh với gia đình, để anh phải chấp nhận yêu cầu của nàng.

Anh đã buồn rầu suốt mấy tuần lễ, vẫn cố gắng nài nỉ và thuyết phục nàng, hãy nghĩ đến tình mẫu tử của anh và mẹ, tình vợ chồng, cũng như tình cha con của

anh với hai đứa con thơ, anh không muốn xa những người yêu thương của đời anh. Quỳnh vẫn cương quyết giữ lập trường của mình, bắt đầu chiến tranh lạnh, và cuối cùng anh vẫn nhẹ nhàng cầu xin:

- Chỉ còn 2 tháng nữa là mẹ qua rồi, anh mong em hãy suy nghĩ lại và thay đổi ý định đó, vì anh vẫn muốn mẹ ở chung với chúng ta, anh cầu xin em hãy nhường Quỳnh ơi.

Quỳnh gần như nổi giận, vì anh đã chọn mẹ, mà không chọn vợ con, và trong niềm kiêu hãnh, giận hờn, tự ái, Quỳnh đã mang hai đứa con ra khỏi nhà 2 tuần trước ngày mẹ anh đến Mỹ. Suốt 2 tuần đó, Quỳnh đợi chờ, nhưng anh không hề gọi phone thăm hỏi, xin được gặp con hoặc gặp Quỳnh như nàng đã tưởng tượng. Nàng biết anh không thể sống xa con vài ngày, đôi lúc phải đi công tác xa nhà, anh đã gọi phone hàng ngày để được nghe giọng nói các con, để được nghe nàng kể chuyện. Quỳnh biết anh rất giận, nhưng không lẽ tình yêu vợ con của anh không đủ lớn để anh liên lạc, xin lỗi và tìm cách đưa trở về nhà hay sao?

Rồi suốt một vài tháng sau đó, nghĩa là mẹ của anh đã qua đến Mỹ đoàn tụ, anh vẫn im lặng, trong khi Quỳnh vẫn tự tin nghĩ rằng mẹ anh, tức bà nội của các con, cũng phải có ý muốn gặp cháu mình, nhưng sự chờ đợi của Quỳnh càng vô vọng, khiến nàng càng tức

tối, nhất là khi nghe một người quen nói lại, chính anh là người không cho mẹ anh gặp nàng và 2 con.

Chuyện gì đến phải đến, Quỳnh vẫn là người háo thắng, (như đã từng nhiều lần trong những cuộc cãi vã giận hờn giữa hai vợ chồng, anh luôn là người xin lỗi), giờ đây, nàng cũng như thế, không muốn là người thua cuộc, nàng mang con đi tiểu bang khác, gửi đơn ly dị chồng, cắt đứt mọi liên lạc mặc dù toà xử cho anh có quyền thăm con, tiền cấp dưỡng vẫn trừ vào tiền lương hàng tháng của anh, chuyển thẳng vào tài khoản ngân hàng của nàng. Thời gian đầu, thỉnh thoảng anh có phone muốn nói chuyện với con, nhưng nàng cố tình không trả lời phone, hoặc kiểm soát khi thì con bận học, khi thì chúng đang ngủ, nói chung là muôn vàn lý do khiến anh nản lòng. Nàng đã trừng phạt anh như thế, muốn thấy anh đau khổ dần vật khi xa con, và nàng thoải mái với hành động của mình.

Thời gian trôi qua, xoa dịu mọi nỗi đau. Nàng cũng có việc làm, các con cũng lớn dần, nhưng vẫn có nỗi buồn u ám bao quanh ngôi nhà thiếu vắng đàn ông. Nàng chưa sẵn sàng mở lòng cho tình yêu khác vì còn phải lo cho con, chúng vẫn còn nhỏ, và còn nhiều lúc chúng nó vẫn chột hời nàng, rằng chúng con rất nhớ bố, sao lâu quá bố không về thăm.

Niềm kiêu hãnh trong

nàng đã bắt đầu tàn lụi, khi nàng cảm nhận mình có lỗi với các con, và nàng biết mình còn yêu anh, nhưng mọi việc đã đi quá xa. Có lẽ anh đã hận nàng nhiều lắm nên lâu dần anh không muốn gặp lại nàng và cả hai con như một sự trả đũa, tìm nàng se thắt đốn đau, nhưng khi chợt tỉnh lại thì đã quá muộn màng.

Hồi tưởng lại những việc đã xảy ra trong quá khứ, những giọt nước mắt như muốn trào ra nhưng Quỳnh đã kịp ngăn lại, để hai con tiếp tục vô tư ăn uống, trong khi nàng vẫn nhìn qua bàn bên kia quan sát.

Anh ấy vẫn như xưa, đôi mắt chiều chuộng nồng ấm ngày nào giờ đang chăm chú nhìn người vợ mới đang móm thức ăn cho đứa con trai bé bỏng. Đứa bé cố nhai những sợi bún và bị sặc, anh vội vàng với lấy tấm khăn giấy đỡ vào miệng con trong khi mẹ anh âu yếm dỗ dành thằng bé, bế nó lên ngồi vào lòng bà rồi đưa ra món đồ chơi cho nó cầm. Anh gấp thức ăn cho vợ, cô ấy nhìn anh dịu dàng, hai người nói cười thật hạnh phúc.

Sau khi hoàn tất thủ tục ly hôn được vài năm, Quỳnh có nghe tin anh cưới vợ từ dạo đó, nhưng nàng không ngờ hôm nay được tận mắt nhìn thấy gia đình của anh, chắc hẳn là anh đưa họ đến thành phố biển này để du lịch nghỉ ngơi. Con người đó từng là chồng của nàng, hai người

đã có những năm tháng yêu đương mặn nồng, anh đã từng yêu thương chiều chuộng nàng biết bao. Anh ấy đã từng ngấm các con nàng ăn uống trong niềm hân diện sung sướng dạt dào của một người bố. Bà mẹ chồng kia lẽ ra là của nàng, là của các con nàng để chúng nững nịu vùi vĩnh, quấy phá... Tất cả sẽ vẫn là của gia đình bé nhỏ của nàng, nhưng vì niềm tự cao ích kỷ, nổi bốc đồng tự ái nhất thời mà nàng đã làm cho các con mất đi một mái gia đình.

Bàn bên kia vẫn ăn uống vui vẻ. Anh đứng lên ẵm ru thằng bé, chắc nó đang mệt nên gục đầu trên vai bố, ngủ ngon lành. Mẹ và vợ anh thanh thoi tiếp tục ăn uống và nói chuyện thân mật.

Quỳnh không thể chứng kiến cảnh hạnh phúc đầm ấm ấy thêm một phút giây nào nữa, nàng gọi hai con đi ra ngoài xe ngồi chờ, nàng ra quây tính tiền thật mau, rồi bước ra khỏi tiệm, nhưng không vào xe với các con mà đi vòng ra phía góc bãi đậu xe, nơi có những tàn cây vắng vẻ. Nàng dừng lại, để nước mắt thật sự tự do trào ra khoe mắt, rồi không kìm được cảm xúc, nàng dựa vào một thân cây, ôm mặt khóc òa như đứa trẻ, rồi nấc lên từng cơn, nàng khẽ gọi tên các con:

- Các con ơi, mẹ xin lỗi, mẹ ngàn lần xin lỗi!!

KL

MOTHERS DAY 2025

TRỊNH THANH THÚY
ORANGE COUNTY, CA

Trong không khí bồi hồi tưởng nhớ hành trình di tản vĩ đại của Người Việt Tỵ Nạn sau 50 năm, nhiều tổ chức, hội đoàn hoặc cá nhân đã hình thành những buổi tưởng niệm dưới nhiều hình thức khác nhau.

Hội Nhiếp Ảnh PSCVN (Vietnamese Photographic Society of California) ở Nam Cali, Hoa Kỳ đã tổ chức một buổi trưng bày cả trăm bức ảnh của hơn 60 hội viên và bạn hữu. Dưới sự hỗ trợ và góp sức của rất nhiều người, thêm sự bảo trợ của Dân Biểu Tạ Trí, buổi khai mạc đã diễn ra rất long trọng và đông đảo quan khách tham dự. Người Việt ở khắp nơi đã đến và xem triển lãm trong vòng 2 ngày 26 và 27 tháng Tư, năm 2025 tại phòng khánh tiết của Khu Bolsa Row, trung tâm của thủ đô người Việt tỵ nạn “Little Saigon”.

TRIỂN LÃM HÌNH ẢNH 50 NĂM

Cuộc Sống của Người Việt ở Hoa Kỳ

Lễ khai mạc và cắt băng khánh thành

Buổi triển lãm còn có thêm sự góp mặt của Hội Hoa Lan của Ông Hà Bùi với những giò Lan đủ màu được sắp xếp hài hoà trong một khung cảnh lịch sự, ấm cúng và trang nhã. Ngoài ra, Tối Thứ Bảy ngày 26 còn có một buổi văn nghệ giúp vui của Ban Nhạc “No Name Band” do Trần Tùng điều khiển với sự góp mặt của ca sĩ Trọng Nghĩa trong chủ đề Romanza Night.

Buổi khai mạc diễn ra long trọng với sự có mặt của nhiều vị dân cử

GD Charlie Nguyễn Mạnh Chí trao tặng Bằng Tưởng Lược cho PSCVN

như Dân Biểu Tạ Trí, Dân Biểu Trần Thái Văn, Giám Đốc Charlie Nguyễn Mạnh Chí, Luật Sư Nguyễn Quốc Lân, và các hội đoàn khác như Hội Phụ Nữ Người Việt Quốc Gia, Cao Minh Hưng của Câu Lạc Bộ Tình Nghệ Sĩ v.v.

Phòng tranh rộng rãi, thanh lịch và ấm cúng. Một số hình ảnh triển lãm được in ra và trưng bày trong khung, trên bạt vải. Tuy nhiên vì quá nhiều hình ảnh trưng bày mà diện tích phòng tranh có giới hạn, nên tất cả hình ảnh còn lại đã được trưng bày dưới hình thức Digital với các màn hình TV lớn treo trên 4 bức tường chung quanh khán phòng. Nội dung là những sinh hoạt, biến cố, cuộc sống đời thường v.v. đã ghi lại được trong cuộc sống tỵ nạn suốt 50 năm qua ở Hoa Kỳ.

Cô Thư Huyền, Hội trưởng hội PSCVN và Ông Trần Hùng đại diện hội đã lên giới thiệu

Dân Biểu Tạ Trí phát biểu

Ô Phạm Hoàng Bắc chủ nhân Bolsa Row phát biểu

Hội Trưởng Hội PSCVN phát biểu

quan khách và tóm tắt lý do cũng như trình bày về cơ duyên của sự hình thành buổi triển lãm. Hội cũng cảm ơn sự đóng góp công sức của rất nhiều người và xin mọi người tha thứ nếu có gì thiếu sót vì thời gian sửa soạn cho cuộc triển lãm quá gấp rút và thiếu thốn tư liệu.

Dân Biểu hạ viện tiểu bang California đại diện hạt 70 là ông Tạ Trí đồng thời cũng là nhà bảo trợ

cho buổi triển lãm này đã lên phát biểu.

“Tôi chân thành cảm ơn sự có mặt của các vị dân cử, giới báo chí và sự bảo trợ của ông Bà Phạm Hoàng Bắc cho buổi triển lãm. Làm được điều này có nghĩa là chúng ta đang viết lịch sử cho sự hình thành và lớn mạnh của tập thể người Việt trong những thập niên qua. Sự hình thành này được nuôi lớn bằng sức lao động, ý chí và sự

quyết tâm của chúng ta. Sự thành công tiêu biểu lịch sử là năm 1988 luật sư Trần Thái Văn cùng tập thể người Việt hải ngoại đã xây dựng và dành được danh xưng «Little Sai Gon». Trong 36 năm qua danh xưng “Little Sai Gon” này là 1 vinh quang chúng ta có được. Tôi tin tưởng rằng trong tương lai chúng ta sẽ có nhiều biểu tượng thể hiện những vinh dự “căn cước tỵ nạn”

của chúng ta. Sự có mặt của quý vị là sự ủng hộ, khuyến khích đối với các nghệ sĩ nhiếp ảnh. Họ đã thể hiện cảm xúc của họ, họ đã ghi nhận những sự kiện, hoặc biến cố qua cảm nhận của họ. Những khoảnh khắc đó đã được ghi lại bằng con tim bằng sự hoà mình vào cảnh tượng để thực hiện những tác phẩm cho cộng đồng...”

Ông Phạm Hoàng Bắc, chủ nhân của phòng khánh tiết Bolsa Row- địa điểm triển lãm- cũng lên phát biểu về sự vinh dự đã được tham dự và góp một phần nhỏ của vợ chồng ông trong buổi triển lãm tại Bolsa Row. Trong công cuộc gìn giữ và kể lại những hoạt động cũng như những câu chuyện lớn lao của cộng đồng người Việt tỵ nạn tại Hoa Kỳ sau 50 năm, Hội Ảnh PSCVN đã thực hiện điều này. Ông cũng cảm ơn tất cả quan khách, các vị dân cử cũng như các nhiếp

Quan khách

ảnh gia đã hiện diện và đến tham dự buổi triển lãm.

Các vị dân cử khác như Dân Biểu Trần Thái Văn, Giám Đốc Charlie Nguyễn Mạnh Chí, Luật Sư Nguyễn Quốc Lân, đại diện các hội đoàn cũng lần lượt lên phát biểu cảm tưởng.

Sau đó Dân biểu Tạ Trí và các vị dân cử đã lần lượt trao tặng một số bằng tưởng lục và vinh danh cho Thư Huyền đại diện của Hội Nhiếp Ảnh PSCVN, Ông Bà Phạm Hoàng Bắc, Bùi Hà của Hội Hoa Lan....

Dù sáng Thứ Bảy, tháng Tư, trời Cali rắc những hạt mưa xuân, người đội mưa đến xem triển lãm vẫn đông. Ai cũng bồi ngùi nhớ lại quá khứ, những giờ phút chia ly đầy nước mắt của những ngày bỏ nước ra đi tỵ nạn ở xứ người. Những hình ảnh người Việt thành công, những tập quán, phong tục, tôn giáo, hay thói quen hàng ngày của chúng ta đều được ghi lại, thể hiện trong các hình ảnh trưng bày. Những tô phở, cuộc cờ, chùa chiền, thánh đường, phong tục Tết hay các cuộc diễn hành đầu năm của người Việt đã được hình ảnh lần lượt kể lại. Hình ảnh ngày nay phần lớn đều được lưu giữ dưới hình ảnh digital nên những khúc phim hình ảnh sống động đã lần

Hình ảnh trưng bày

lượt được chiếu qua các màn ảnh TV lớn trên tường.

Tôi dạo vòng quanh phòng và thấy được nhiều người không những đã xem hình mà còn chụp lại những hình ảnh mà mình ưa thích hay ghi dấu được những sự kiện trong quá khứ của họ. Mỗi người, mỗi một quá khứ, một mảnh đời tỵ nạn khác nhau, 50 năm là một thời gian quá lớn cho một ký ức, nói sao cho hết, ghi sao cho đầy, chụp sao cho đủ hành trình tỵ nạn của 1 cá nhân, huống hồ gì cả một tập thể người Việt tỵ nạn !!!

Nghĩ như vậy nên tôi gặp riêng Thư Huyền, cô Hội Trưởng Hội PSCVN để xin cảm nghĩ của cô

về sự kiện hôm nay.

Thư thấy trách nhiệm của cuộc triển lãm này quá lớn, vì chủ đề hôm nay về những sinh hoạt cộng đồng của người Việt sau 50 năm là một chủ đề quá lớn lao. Nó đòi hỏi nhiều công sức, nhiều đóng góp và tài liệu cũng như hình ảnh của tất cả mọi người trong cộng đồng. Trong cuộc tìm kiếm hình ảnh, hội PSCVN đã gặp vấn đề lúc kêu gọi hội viên đóng góp hình ảnh đã chụp được. Trở ngại lớn nhất là phần lớn những hình ảnh chụp được của họ đều là những bức ảnh nghệ thuật thuộc những thể loại như phong cảnh, hoa lá, thiên nhiên, chân dung hay động vật hoang dã. Rất ít người chụp những bức

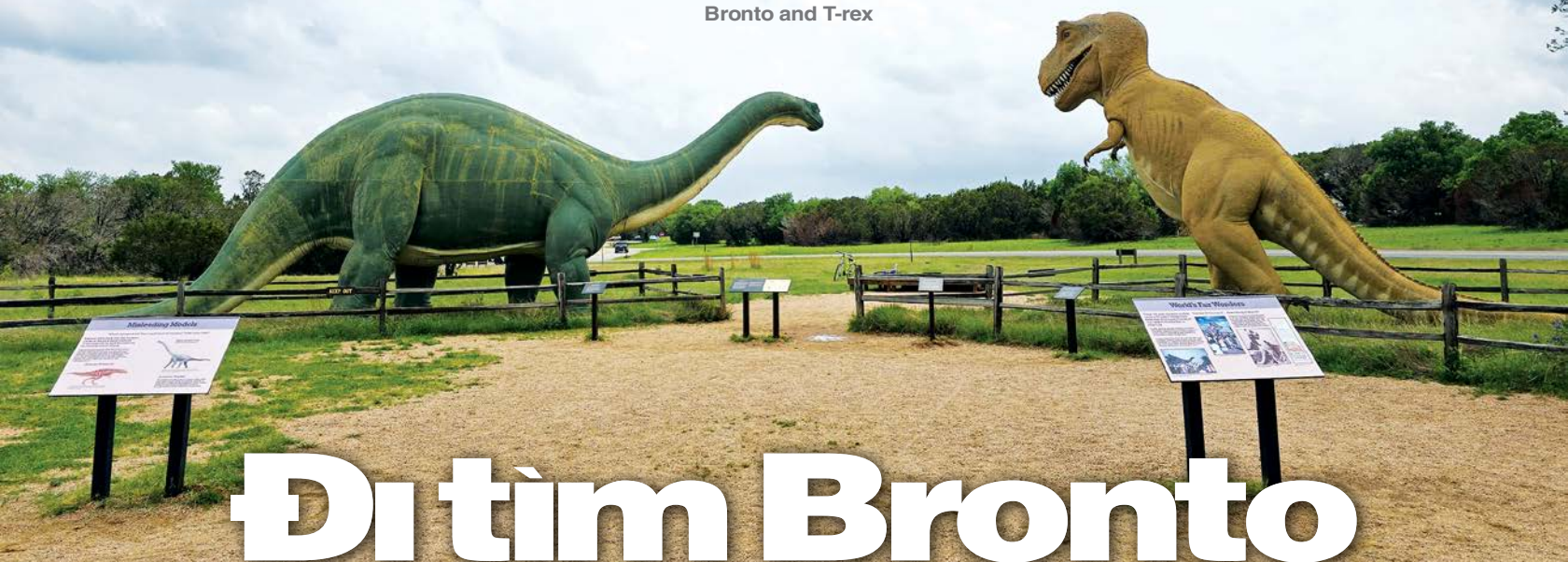
ảnh trong các sinh hoạt cộng đồng. Cho nên Thư đã nỗ lực cũng như gắng sức kêu gọi, năn nỉ mọi người chung tay góp sức tìm kiếm và nộp hình của 50 năm qua. Cuối cùng rồi cũng thực hiện được với sự góp sức của rất nhiều người, nhiều bàn tay và những tấm lòng, thời giờ và công sức. Khi bắt tay vào việc này Thư mới thấy được tầm quan trọng của nhiếp ảnh trong việc phục vụ cộng đồng, trong những sự kiện lịch sử. Nó không còn là một thú vui hay trò chơi nghệ thuật phục vụ cho cá nhân nữa....

Trong suốt 2 ngày triển lãm, đã có rất nhiều người ghé xem và ra về trong bồi hồi, cảm xúc.

TTT

Vào ngày Cá Tháng Tư (1/4/2025) năm nay, dân tình sử dụng mạng facebook xôn xao với thông báo “tìm khủng long đi lạc” của Công Viên Thung Lũng Khủng Long (The Dinosaur Valley State Park) ở thành phố Glen Rose thuộc tiểu bang Texas. Nguyên văn thông báo như sau: “Breaking News: Bronto đã bị mất tích. Hôm qua lúc 8 giờ tối, mọi người vẫn còn thấy Bronto ở Công Viên Thung Lũng Khủng Long. Mọi người vui lòng để ý tìm Bronto, một cô khủng long cổ dài, cao 27 feet, dài 70 feet, mặc áo màu xanh lá. Nhân viên kiểm lâm đang tìm kiếm Bronto. Chúng tôi sẽ sớm cập nhật về Bronto, Nếu có tin tức về Bronto, vui lòng báo cho chúng tôi biết. Xin cảm ơn sự cộng tác của quý vị.”

Bronto and T-rex

Đi tìm Bronto

HOÀNG MAI
ARLINGTON, TX

Hiện dịch quảng cáo thông minh của Công Viên Thung Lũng Khủng Long được cộng đồng mạng và các công viên tiểu bang (state parks) khác nhiệt tình hưởng ứng. Tiên phong đi đầu hưởng ứng chiến dịch này là Khu bảo tồn Palo Pinto Mountains State Park. Các nhân viên của Công Viên Palo Pinto Mountains đã ghép hình của Bronto vào một tấm ảnh chụp công viên Palo Pinto Mountains, sau đó đăng tấm hình ghép này lên Facebook để thông

báo cho cộng đồng mạng biết rằng Bronto đang “thăm viếng” công viên Palo Pinto Mountains.

Các State Parks khác, với mục đích nâng cao nhận thức của cộng đồng địa phương và củng cố tình đồng đội giữa các state parks, bắt đầu sử dụng photoshop hoặc các software chỉnh sửa hình ảnh để ghép hình của Bronto vào hình ảnh của công viên của họ. Sau đó các State Parks này đăng những tấm hình ghép của họ lên Facebook. Thế là cộng đồng mạng hào hứng theo dõi bước chân

của Bronto, cô khủng long đi chu du khắp tiểu bang Texas, giống như người Việt hào hứng theo dõi bước chân hành giả của thầy Thích Minh Tuệ mỗi ngày. Như bao cư dân Texas khác, tôi phấn khích với cơn sốt truy lùng Bronto của người dân địa phương. Mỗi ngày lướt Facebook, tôi luôn bật cười mỗi khi thấy Bronto “thăm viếng” một state park mới trong tiểu bang Texas.

Tính đến ngày 19 tháng 4 năm 2025, Bronto đã “ngao du” hết tất cả các state parks ở tiểu

bang Texas. Bronto trở về “nhà”, là Công Viên Thung Lũng Khủng Long”, vào ngày 19 tháng 4 năm 2025 để kịp dự ngày hội Spring WingDing do Công Viên Thung Lũng Khủng Long tổ chức. Spring WingDing là ngày hội thường niên dành cho các loài động vật có cánh như chim chóc, côn trùng và loài ong, bướm. Đây là sự kiện dành cho các hoạt động giáo dục thông qua các trò chơi nhằm nâng cao nhận thức về các động vật hoang dã sống trong khu bảo tồn này trong suốt thời gian di cư của chúng.

Ngày 21 tháng 4 năm nay, Công Viên Thung Lũng Khủng Long thông báo Bronto đã về nhà nhưng sẽ tiếp tục trốn nhà đi bụi trong một tương lai gần. Nguyên văn thông báo như sau: “Cuộc phiêu lưu của Bronto không

dừng lại ở đây. Bronto trở nên ghiền được mọi người chú ý” (Bronto’s adventure does not stop here. She’s become addicted to all the attention.) Sau khi đọc xong thông báo này, tôi quyết định “mục sở thị” Bronto tại “nhà” của cô ả, kéo cô nàng trốn nhà đi bụi một lần nữa, tôi sẽ khó lòng được chiêm ngưỡng Bronto “bằng xương bằng thịt”. Vì thế tôi quyết định làm một chuyến du hành đường bộ đến Công Viên Thung Lũng Khủng Long ở thành phố Glen Rose vào một ngày cuối tuần của tháng Tư.

Cách quầy bán vé vào công viên không xa, bạn sẽ thấy Bronto và Tyrex, hai con khủng long được làm bằng sợi thủy tinh to bụi chẳng, đứng sừng sững trong khu đất rộng ngay trước lối vào công viên. Bronto là cô khủng long màu xanh lá, to gấp ba T-Rex, vườn cái cần

cổ dài ngạo nghễ như muốn nói “Tôi to đùng như vậy mà không ai tìm ra tôi”.

Người bán vé trao cho chúng tôi tám bản đồ của công viên. Từ xa, tôi đã thấy cô nàng Bonto và T-rex cao sừng sững ở lối vào. Chúng tôi đậu xe và đi bộ tới quầy bán hàng lưu niệm. Bronto đứng cách quầy lưu niệm không xa. Trông thấy Bronto cao to và đẹp hơn trên hình nhiều, tôi thầm reo khe khẽ “Bắt được you rồi nhé!”. Vì không có nhiều thời gian nên chúng tôi vội chụp hình với Bronto và T-rex. Sau đó chúng tôi ghé thăm quầy bán hàng lưu niệm.

Tại quầy hàng, chúng tôi thấy có bán những cây gậy gỗ không thấm nước, chắc có lẽ du khách cần gậy này để dò dẫm đi bộ ở khu vực Blue Hole.

Blue Hole là khu vực

nước trong, cạn và là nơi bạn có thể thấy dấu chân khủng long. Ngoài ra, các mặt hàng thủ công mỹ nghệ cũng được bày bán ở đây.

Đến khu vực Blue Hole du khách có thể lội bì bõm, câu cá và truy tìm dấu vết khủng long. Tại đây có bể phao bơi lội cho du khách, một du khách chỉ cho tôi chỗ có dấu chân khủng long. Tôi phải leo trèo trên những tảng đá để tới bên mép nước, nơi dấu chân khủng long in trên những tảng đá vôi. Cuối tháng Tư, dòng sông vẫn còn rất nhiều nước nên tôi chỉ nhìn thấy một vài dấu chân của loài khủng long. Thật tình, tôi không thể biết được đó là dấu chân của loài khủng long nào. Tôi chụp vài tấm hình dấu chân khủng long để làm kỷ niệm.

Nhiều người đi bộ dưới lòng sông. Nước sông cạn nên mực nước lên tới hơn đầu gối một chút. Họ lội bì bõm, cố nhìn xuống nước để tìm dấu chân khủng long và để thể nghiệm cảm giác “bước đi như một con khủng long- walk like a dinosaur”.

Khoảng 113 triệu năm trước, Glen Rose là vùng đất nằm dọc theo bờ biển cổ đại. Loài Khủng Long đã lang thang khu vực này và để lại dấu chân của chúng trên lòng sông Paluxy. Dấu chân của chúng bị chôn

Cổng Dinosaur world - NGUỒN: STATE PARK IN SOMERVELL COUNTY, TEXAS / LA CHINITA

vùi dưới lớp trầm tích đá vôi. Hàng triệu năm sau, dấu chân của chúng mới được phát hiện. Các nhà địa chất không tìm thấy xương hóa thạch của loài khủng long nhưng dấu chân khủng long đã để lại một di sản cho họ tiếp tục khám phá.

Tại khu vực sông Paluxy, dấu chân của 2 loài khủng long được tìm thấy, một loài ăn thịt và loài kia ăn lá cây. Đó là loài *Acrocanthosaurus* và loài *Pleurocoelus*. Hai loài này rất phổ biến thời Đại Trung Sinh (Mesozoic).

Công Viên Thung Lũng Khủng Long được Sở Công Viên và Động Vật Hoang Dã (Texas Parks and Wildlife Department) thành lập vào năm 1969. Các nhà khoa học đã phát hiện ra dấu vết các loài khủng long tại đây, vì thế, khu bảo tồn được đặt tên The Dinosaur Valley State Park (Công viên Thung Lũng Khủng Long). Việc bảo tồn những địa điểm có dấu vết khủng long là sứ mệnh của khu bảo tồn rộng 1,587 mẫu Anh này. Mùa hè là thời gian tốt nhất để thăm thú vì mực nước sông sẽ xuống rất thấp hoặc khô cạn, do vậy sẽ dễ dàng cho du khách nhận ra các dấu chân của các loài khủng long.

Được biết cha đẻ của cô nàng Bronto và T-Rex là nghệ nhân Louis Paul Jonas (1894-1971), một

Paluxy river và những dấu chân khủng long. NGUỒN: WIKIPEDIA.ORG

nhà điêu khắc động vật hoang dã nổi tiếng thời bấy giờ. Cuộc triển lãm Sinclair Dinoland do tập đoàn dầu mỏ Sinclair diễn ra ở Hội Chợ Thế Giới ở New York (New York World's Fair) vào năm 1964-1965 cho trưng bày 9 loài khủng long khác nhau, trong số đó loài *Brontosaurus* là loài nổi tiếng nhất. Tập đoàn dầu mỏ Sinclair đã sử dụng hình ảnh của loài *Brontosaurus* làm logo từ năm 1930. Chính con khủng long này được vận chuyển bằng xà lan dọc theo sông Hudson tới hội chợ. Sau khi hội chợ kết thúc, tập đoàn Sinclair đã tặng các tác phẩm điêu khắc khủng long này cho một số nhà bảo tàng và các công viên bảo tồn. Họ đã

chính thức tặng T-Rex (*Tyrannosaurus*) và Bronto (*Brontosaurus*) cho Công Viên Thung Lũng Khủng Long ở thành phố Glen Rose vào ngày 2 tháng 10 năm 1970.

Điều thú vị là cô nàng Bronto và T-Rex chưa bao giờ để lại dấu chân ở “nhà” của chúng là khu bảo tồn Thung Lũng Khủng Long. Như đã trình bày ở trên, chỉ có những loài khủng long sống ở thời kỳ Đại Trung Sinh (Mesozoic) mới đi lang thang ở khu bảo tồn này và để lại dấu vết tại đây. Loài *Brontosaurus* (Bronto) lang thang trên mặt đất từ 140 đến 160 triệu năm trước vào cuối kỷ Jura. Trong khi đó, T-Rex (*Tyrannosaurus rex*), một loài khủng

long sinh sau để muộn, tồn tại nơi đây từ 65 đến 100 triệu năm trong suốt cuối kỷ Phấn Trắng (Cretaceous).

Tôi đã tìm thấy Bronto chỉ để ngắm nàng ấy trong vài phút rồi chia ly. Bronto sẽ bỏ nhà đi bụi trong vài ngày tới. Giống như Bronto, tôi còn một chặng đường dài phía trước để khám phá những vùng đất mới:

Nếu có dịp đến thăm thành phố Glen Rose, tiểu bang Texas, bạn hãy đến thăm khu bảo tồn The Dinosaur Valley State Park. Cảnh quan thiên nhiên ở đây khá đẹp. Đặc biệt công viên này dành cho những ai yêu thích tìm hiểu về các loài khủng long.

HM (TEXAS, THÁNG 4, 2025)

Vài thắc mắc

Làm gì để hạ đường huyết, ngoài việc dùng thuốc và ăn uống đúng cách?

Hoạt động aerobic (aerobic activity) như đi bộ, đạp xe tại chỗ (stationary bike), và bơi lội có thể giúp kiểm soát lượng đường huyết (blood sugar). Tập thể dục sử dụng các nhóm cơ lớn ở chân, hông, mông và tay có thể giúp hấp thụ lượng đường dư thừa trong máu, trong khi hoạt động aerobic giúp cải thiện độ nhạy insulin (insulin sensitivity). Insulin là hormone báo hiệu cho tế bào hấp thụ đường huyết.

Nếu chưa từng vận động nhiều, hãy bắt đầu với nửa giờ đi bộ chậm hoặc đạp xe tại chỗ 3 lần mỗi tuần. Di chuyển nhiều hơn khi làm việc nhà và đứng dậy đi lại vài phút sau mỗi 30 phút ngồi lâu cũng có thể mang lại lợi ích.

Lớn tuổi và hơi dư cân có tốt?

Một chút cân nặng dư thừa có thể mang lại cho người lớn tuổi một số bảo vệ khỏi bệnh tim (heart disease), tiểu đường (diabetes), suy thận (kidney failure), và gãy xương hông (hip fracture).

Tuy nhiên, dù bạn nặng bao nhiêu thì điều quan trọng là vẫn phải duy trì vận động để giữ sức mạnh cơ bắp. Ngoài ra, vòng eo lớn (trên 35 inches cho nữ, 40 inches cho nam) có thể là dấu hiệu của mỡ bụng dư thừa, điều này làm tăng nguy cơ tiểu đường và bệnh tim. Hãy trao đổi với bác sĩ nếu bạn thuộc nhóm đó.

Làm gì khi cổ chân sưng?

Ngồi lâu hoặc đứng lâu có thể gây tích tụ chất lỏng ở cổ chân và bàn chân. Đi bộ và nâng bắp chân có thể giúp bơm máu và chất lỏng trở lại tim. Giảm lượng muối cũng có thể làm giảm giữ nước, và việc kê cao chân khi ngồi hoặc nằm giúp máu và chất lỏng di chuyển dễ dàng hơn ra khỏi chân dưới.

Vì sưng có thể là dấu hiệu của vấn đề nghiêm trọng như cục máu đông ở chân (leg blood clot), hãy gọi bác sĩ nếu các biện pháp trên không hiệu quả sau vài ngày hoặc nếu tình trạng trở nên tệ hơn. Hãy gọi ngay lập tức nếu sưng xảy ra đột ngột, dữ dội, đỏ, đau; nếu chỉ xảy ra ở một chân; hoặc nếu bạn bị sốt hay tiểu đường.

(THEO CONSUMERREPORT ON HEALTH)

Già chơi trống bỏi

Theo Từ điển tiếng Việt, cụm từ “già chơi trống bỏi” ám chỉ những người lớn tuổi làm những việc thiếu đúng đắn, không phù hợp tuổi tác, ví dụ như lao vào những cuộc tình với những người còn quá trẻ so với độ tuổi của họ!

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Già chơi trống bỏi!

Ở Việt Nam hiện nay, số người tuổi ngoài 50, 60, 70 dường như ngày một tăng. Không có con số thống kê chính thức, nhưng ước lượng trong gần 100 triệu dân nước

này cũng khoảng 1/3 người thuộc lứa tuổi ấy. Những sáng tinh mơ, đặc biệt tại các thành phố, đô thị lớn, khi phố xá còn đỏ đèn, họ đã có mặt tại các công viên tập thể thao. Ai thích

môn nào tập môn đó. Nào đi bộ, chạy bộ, hít đất, nhảy dây, lắc vòng, tennis, cầu lông, Thái cực quyền...

Điều kiện “đầu tiên”

Có lẽ vì cái sự ham mê

thể dục, khiến các ông các bà khí huyết phương cương, thể lực sung mãn, từ đó đâm ra họ có thêm nhiều nhu cầu. Nhất là quý ông tuổi ngoài 60, 70 hoặc hơn nữa có sẵn cuộc sống khá giả, túi luôn rủng rỉnh tiền liền có thêm thói quen săn... “gà”. Còn các bà sồn sồn mà ngày xưa vốn đã ăn mừng thượng thọ, cũng hoàn cảnh tương tự sẽ đi săn ... “vịt”. Giải thích thêm: “Gà, vịt” ở đây là tiếng lóng. “Gà” nhằm ám chỉ những cô gái trẻ mới từ nhà quê lên phố, đang ở nhờ nhà bà con trong lúc chờ xin việc. Còn “vịt” nói về những chàng ngoại hình tốt mã, nhưng đang thất nghiệp, nên vớ việc gì cũng làm, miễn có tiền... Những tay săn gà vịt này – như đã nói – luôn phải có điều kiện “đầu tiên” là đang hưởng thụ cuộc sống dư dả bởi không thì “tiền đâu”?

Họ gồm nhiều thành phần: Giám đốc, phó giám đốc; người có nhà cho công ty hay người nước ngoài thuê; người hàng tháng nhận viện trợ của thân nhân từ hải ngoại gửi về... Tóm lại, những người này hoàn toàn không có mối bận tâm nào ngoài chuyện chờ thụ hưởng các lạc thú trên đời.

Săn gà...

Tôi quen ông Tám Phò biệt danh “Chuyên gia đụng”, nghĩa là đụng

Đừng gọi anh bằng chú, chớ gọi em là cô!

đâu chơi đó. Tám Phò có nhà ở quận 1, Sài Gòn, năm nay ngoài 70 tuổi nhưng còn phong độ lắm. Trò chuyện với phụ nữ, ông luôn khai gian tuổi, bảo mình chỉ mới hơn 50 (?). Tối nọ, Tám Phò lái

chiếc xe hơi 4 chỗ mui trần của mình đi sát vĩa hè đường Huyền Trân Công Chúa với mục đích săn “gà”. Chợt thấy một em “phong nhũ phì đồn” (vú to mông bự). Tám Phò vừa định mở cuộc

tấn công thì cô kia đã tấn công trước:

- Ô anh Hai! Em Dung đây. Anh Hai quên em hả?

Tám Phò ngẩn người nghĩ mãi mà không thể nhớ mình từng gặp con bé này ở đâu nhưng vẫn nói bừa:

- Nhớ! Làm sao quên. Bây giờ em tính đi đâu?

- Dạ! Em có cái hẹn với nhỏ bạn ở quán cà phê Trung Nguyên xít đằng kia.

- Thôi đẹp cà phê đi. Lên xe anh chở đi chơi!

Cô ả vờ ngần ngại giây phút mới nghe theo. Yên vị xong, ả hỏi:

- Anh tính chở em đi đâu đó?

Tám Phò bất giác giọng nham nhở:

- Hi! Thì... tới bến luôn chứ đi đâu. Đường nào chẳng dẫn tới hô-teo hả em cưng?

- Thôi! Em sợ hô-teo lắm! Hay cứ về nhà em cho an toàn nha?

Tám Phò gật đầu liên và đi theo sự chỉ dẫn của ả. Ngồi ngang “Chuyên gia đụng” ở băng ghế trước, cô ả dùng mọi thủ đoạn quấy rối tình dục, khiến ông ta mê mẩn tâm thần. Nhưng khi qua khỏi cầu Bình Triệu tiến vào một con đường tối om, bất giác Tám Phò cảm thấy có cái gì hơi bất ổn, liền đánh vô-lăng 180 độ hướng trở lại trung tâm Sài Gòn. Nhưng ả kia

nhanh hơn, liền quơ tay rút chìa khoá xe, tông cửa bước xuống rồi cắm cổ chạy vọt vào bóng tối. Hành động chớp nhoáng của ả khiến Tám Phò bối rối không kịp phản ứng. Cũng may sau đó, có một cậu trai hành nghề “tắm quất” đi ngang tình cờ nhặt được cái ví da vút ở lề đường mang trả lại ông ta. Giở chiếc ví da ra, tiền nong tuy mất hết, nhưng giấy tờ cá nhân còn nguyên. Từ đó, Tám Phò thề với lòng mình *kệch* (cạch) cho đến lúc chết không dám đi săn gà bẫy nữa.

Săn ... vịt!

Phần trên là săn gà, còn săn vịt? Đương nhiên chuyện của các bà luôn được giữ kín, nhưng do “tai vách mạch rừng” nên dần dà người ta cũng biết. Như trường hợp bà Út Oanh (59 tuổi), vốn là đại gia kinh doanh địa ốc, ngụ Gò Vấp, Sài Gòn. Chồng Út Oanh mất hơn 20 năm, để lại cho bà mớ gia sản kèch sù nhưng chẳng cho bà mụn con nào. Gần đây, có người nói Út Oanh vừa săn được con “vịt” làm nghề “kép sà” ở một bar dancing quận 5. Có lẽ nên nhắc lại công việc của các “kép sà” là có nhiệm vụ đưa các bà ra sàn nhảy và đảm nhiệm luôn chuyện hướng dẫn họ những bước nhảy, dù họ là những bà già ngực xệ, da nhăn, bụng

to đùng. Thường, các “kép sà” được chủ bar trả một khoản “lương cứng” tượng trưng, vì thế họ sống chủ yếu từ tiền bo của các “máy bay bà già”!.

Như đã nói, sau khi săn được chàng “kép sà” tên Xuân “bột”, nghe đâu nhỏ hơn bà tới... 34 tuổi, Út Oanh quyết định “bao” luôn anh này và thuê cho chàng một căn nhà tuy hơi nhỏ nhưng cũng đủ tiện nghi để thỉnh thoảng tìm tới hú hí. Không dè hôm nọ, lúc hai người đang giao du “trên mức tình cảm chị em thông thường” trong phòng riêng thì có mấy người đàn bà hùng hổ phá cửa xông vào. Một đứa xông lại, túm tóc Út Oanh tru tréo: “*Bà là thứ đĩ ngựa! Đồ cóc ghê! Dám dụ dỗ chồng tôi hả?*”. Xuân “bột” vội bỏ chạy ra ngoài. Còn Út Oanh vừa sợ hãi, vừa xấu hổ bởi đang trạng thái “không mảnh vải che thân” chỉ còn biết van lạy xin tha. Một vụ đồi chác diễn ra ngay sau đó. Út Oanh buộc phải tháo hết bông tai, lắc vàng, dây chuyền, cà rá lẫn ví tiền giao nộp, bọn chúng mới chịu để bà ra về. Sau xì-căng-đan này, bà Út Oanh bèn tuyệt tích giang hồ. Nhưng câu chuyện này qua “tai vách mạch rừng” vẫn được nhiều người truyền miệng kể lại!

Bài và hình NS

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020. Câu hỏi xin ghi:

Mục "An Sinh Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC)**, **Trợ cấp Y tế cho Trẻ em** (Children's Medicaid), **Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung** (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội** [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)], đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục "Phúc Lợi Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi gì về Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Mục "Thuế vụ"

Gửi về email: bientap@trenews.net

vài chuyện vui vui...

ELITA ANH NGUYET (JACKSONVILLE - FL) Ba và ông xã em câu được 2 con snook, làm gỏi ngon quá trời luôn anh Don:), em định tặng anh một con, tại nghe anh nói anh “mê” cá này, nhưng anh tặng em tôm khô nha. Tôm khô bên em không ngon như biển LA, cũng giống như anh đâu kiếm được snook đâu nè!

- Ha ha. Nghĩ tới là quý rồi. Anh có thể tặng em tôm khô mà không cần trao đổi con “snook” đâu! (ghi chú của Don: snook là loại cá sống ở vùng biển lợ, có nhiều ở Parismira Ranch, Costa Rica. hay vùng Fort Myers, Florida hoặc Gatun Spillway Canal Zone, Panama. Cá này thịt chắc, không tanh, có thể chế biến nhiều món ngon. Luật Florida chỉ cho mỗi người được bắt 1 con trong ngày).

DIEM MY NGUYEN (ST PAUL - MN) Lâu nay em đặt tôm chỗ anh, lúc nào cũng nhận được rất sớm. Nhưng mấy tuần trước, giao trễ đến 3 ngày lận. Có phải càng ngày càng đông khách rồi anh Don đâm ra “chảnh chợ” không vậy?

- Càng đông khách, càng phải chu đáo và quý mến khách hơn chứ! Có nghĩa là mình đang được khách “mến chuộng”, đánh mất sự tín nhiệm đó là tự đào thải mình.

Anh Don luôn tâm niệm điều này. Anh có xem lại lịch đặt hàng của em, vào đúng ngày tiểu bang anh bị đợt lạnh kỷ lục, hôm đó -10° C (không phải độ F nha). Trời mưa nên đường bị đóng băng (icy road) và toàn bộ các xe pick-up hàng ngưng hoạt động, nếu họ có nhận hàng cũng đành chịu thua vì các hãng bay cargo cũng cancel hết. Thành thật xin lỗi em và tất cả khách hàng đặt hàng trong đợt lạnh đột biến trong năm này.

DUNG NGUYEN (CUMMING - GA) Nhờ cháu mà bây giờ cả xóm, rồi mấy bạn trong hăng Delta ai cũng “ghiền” Tôm khô của chú Don! Chú Don biết cháu vui nhất là gì không, ai ăn ngon cũng khen cháu chứ chẳng ai nói đến chú Don hết á. Thím Hài (khó tính nhất trong mấy bà Thím) còn nói: “Muốn nấu cho ngon - món bún riêu - thì hỏi mua tôm chỗ con Dung nè, tao xài đủ loại tôm, chỉ có chỗ con Dung đặt là được nhất...”

Bây giờ bỗng dưng cháu có biệt danh là “Dung tôm khô”. Hu hu...

- Biệt hiệu đó cũng đẹp mà cháu, nhất là nó mang lại cho người khác niềm vui và hạnh phúc! Chúc mừng cháu :)

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gởi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÓ MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

28/5

chính thức là ngày hamburger quốc gia (National Burger Day) và tháng Năm này được xem là tháng Burger với các hệ thống bán hamburger sẽ có các chương trình giảm giá khác nhau.

25-31/8

là tuần lễ vé máy bay rẻ nhất trong mùa Hè, theo hãng theo dõi vé máy bay Skyscanner. 88% người Mỹ cho biết họ sẵn sàng thay đổi kế hoạch nghỉ mát mùa Hè nếu vé máy bay rẻ hơn.

15%

là mức gia tăng người nộp đơn xin lãnh lương hưu sớm trong tháng Ba vừa qua, so với cùng kỳ năm trước với tâm lý quỹ hưu sẽ bị cạn sớm. Người hưởng hưu non có thể bắt đầu từ 62 tuổi.

2

triệu đô la là giá một con ngựa chiến tham gia cuộc thi đua ngựa Kentucky Derby hàng năm và thường được cả chục cá nhân và hãng đồng sở hữu và đầu tư. Giải thưởng tại Kentucky Derby là 3.1 triệu đô la và các giải lớn nhỏ khác có thể từ vài trăm ngàn trở lên.

115

tuổi, cụ Ethel Caterham người Anh vừa trở thành người già nhất thế giới sau khi vị nữ tu sĩ Canabarro Lucas người Brazil qua đời hồi tuần trước. Hiện có 573,000 cụ già trên 100 tuổi còn sống khắp thế giới.

187.7

tỉ đô la là tổng thu của kỹ nghệ game điện tử của thế giới trong năm qua, cao hơn cả tổng thu của điện ảnh và âm nhạc cộng lại, chỉ có 62.5 tỉ đô la. Game điện tử không chỉ thu hút thanh thiếu niên mà cả người lớn.

133

Hồng Y trong số 252 Hồng Y trên toàn thế giới đủ điều kiện dưới 80 tuổi để tham gia cuộc mật nghị bầu chọn Tân Giáo Hoàng thay thế Đức Giáo Hoàng Francis. Các cuộc bỏ phiếu sẽ kéo dài cho đến khi quá túc số hai phần ba số phiếu của các Hồng Y.

\$127,805

là mức lương trung vị của nhân viên kiểm soát không lưu, theo số liệu từ FAA. FAA đang tuyển dụng khoảng 3,000 nhân viên kiểm soát không lưu mới trước sự thiếu hụt nhân viên và cho biết sẽ trả cao hơn khoảng 30% so với trước đây.

2.3

triệu người Việt Nam đang sống tại Mỹ, theo số liệu từ Ủy ban Dân Số Hoa Kỳ, trong đó có khoảng 80% sinh ra hay đã sống tại Mỹ trên 10 năm. Các tiểu bang tập trung là California với 770 ngàn, Texas 310 ngàn, Washington 105 ngàn, Florida 100 ngàn và Georgia là 70 ngàn người.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Nguyen Duc Quoc Vuong

Sinh năm 1991

Bị bắt: 23-09-2019

Án tù: 8 năm.

Nguyen Nang Tinh

Sinh năm 1976

Bị bắt: 29-05-2019

Án tù: 11 năm.

Nguyễn Thị Ngọc Hạnh

Sinh năm 1976

Bị bắt: 04-09-2018

Án tù: 8 năm.

Đại sứ nhanh tay
xóa hình AI tạo,
báo chí nhanh
tay xóa tin giả,
chỉ có dư luận
viên là hệt hăng
vì lỡ "gáy" quá
đầu... (ẢNH: FACEBOOK)

Sóng gió ở trang trại bò... đỏ

Ngày 30-4-2025, Đại sứ Đặng Hoàng Giang khiến mạng xã hội dậy sóng khi chia sẻ hình ảnh lá cờ đỏ sao vàng giữa Quảng trường Thời Đại, New York, kèm lời cảm ơn Nasdaq. Tuy nhiên, chỉ vài giờ sau, cộng đồng mạng chỉ rõ đây là ảnh giả, do AI tạo ra. Các cơ quan báo chí lớn trong nước từng đăng tải rầm rộ cũng lặng lẽ gỡ bài, không một lời xin lỗi hay đính chính. Chỉ có các trang của dư luận viên là hệt hăng vì lỡ tung hô quá đà, chưa kịp gỡ bài...

Trong khi đó, ngày 2-5-2025, một người dân ở Quảng Ninh bị phạt tiền, phải viết biên bản tại phường vì đăng ảnh AI "diễu binh pin năng lượng mặt trời".

Bình luận Nhan Trungthanh: Nhiều khi nhà nước có chi tiền để anh Đại sứ chạy quảng cáo mà ảnh ém không chi, tạo hình giả để nuốt trọn gói. Nếu vài tháng sau bị triệu hồi về chuyển qua làm việc khác là đúng, còn không thì tôi mới tin là ảnh đăng chỉ để muốn câu like (mà ngu).

Bình luận Kim Đăng: Nếu phải bỏ tiền ra thuê Tư bản quảng cáo thì lãng phí quá, dành tiền ăn bò sát vàng

Bình luận Đoàn Minh Việt: Đối trá nó quen rồi, giờ công nghệ 4.0 lòi mặt xảo ngôn ra ngay. Nasdaq nó kiện vì tội lấy thương hiệu nó gắn tấm bạt là khóc như con nít khát sữa luôn chứ ở đó chơi ngu.

Như thường lệ, nhiều người dân đăng ảnh chế - và ai cũng biết là ảnh chế, bị mời lên phường đóng phạt (ẢNH: BÌNH DƯƠNG 24H)

Đồng chí này con đồng chí nào?

Báo trong nước đưa tin, mở rộng điều tra vụ 4 nữ tiếp viên hàng không (nhân viên hãng hàng không quốc gia Việt Nam - Vietnam Airlines, trong đó có một tiếp viên trưởng) bị bắt quả tang xách-tay ma túy từ Pháp về Việt Nam, công an đã bắt được hơn 500 nhánh của đường dây ma túy này, khởi tố, bắt giữ 1,529 bị cáo. Hiện vật thu được là 568.5 kg ma túy các loại, 12 khẩu súng và 67 viên đạn, 3 quả lựu đạn và nhiều vật chứng có liên quan, chứng minh số doanh thu mua bán ma túy hơn 29,000 tỉ VND (hơn 1.1 tỷ USD)...

Dầu khối lượng ma túy mà 4 cô tiếp viên hàng không của Vietnam Airlines xách-tay về VN nhiều gấp 38,267 lần hạn mức đủ để bị xử tử, các cô vẫn bình an vô sự. Thậm chí lực lượng thân đảng lại ra sức ca ngợi "chiến tích" của lực lượng công an cùng 4 nữ tiếp viên hàng không trên, lực lượng này cho rằng không bắt các cô vì đây là chiêu bài "thả con săn sắt - bắt con cá rô"...

Bình luận Nguyễn Sanh Hoài Nhân: Gặp dân thì 1 tép cũng vô đồn ngồi, đi tù một gông. Bởi vậy mới có câu: con quan thì lại làm quan, con sãi ở chùa thì vô... tù.

Bình luận Huỳnh Thanh Lợi: Năm nào cũng có vài vụ tiếp viên của Vietnam Airlines buôn lậu, em có đôi lần cười. Em có cần phải xin lỗi tiếp viên hàng trắng này không ạ?

Bình luận Thu Nguyen Anh: Sắp phát động cả nước học tập theo tấm gương của 4 em tiếp viên này?!

Ma túy được nguy trạng tình vì để dễ vận chuyển, "xách-tay" ra khỏi nước VN (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Kha sắc Khá

Mới đây, trên mạng xã hội xuất hiện thông tin về một "liệt sĩ 6 tuổi" khiến dư luận hết hồn. Cụ thể, một tài khoản Facebook chia sẻ hình ảnh tấm bia mộ mang tên liệt sĩ Bùi Văn Khá, quê quán xã An Nhơn Tây, huyện Củ Chi (Sài Gòn), kèm theo thông tin người này hy sinh vào ngày 28-2-1966, khi mới 6 tuổi.

Tuy nhiên, Cục Người có công (Bộ Nội vụ) nhanh chóng bác bỏ, khẳng định không có liệt sĩ nào mang tên Bùi Văn Khá trong dữ liệu chính thức. Hiện Sở Nội vụ TPHCM chỉ tìm thấy thông tin một liệt sĩ có tên tương tự là Bùi Văn Kha, sinh năm 1948, hy sinh năm 1968, hưởng dương 20 tuổi.

Tuy nhiên, nhiều người kiểm tra và khẳng định hình ảnh "liệt sĩ

6 tuổi" chụp tại trận, không photoshop, không chỉnh sửa...

Bình luận Jade Nguyen: Cầm rõ ra lượm lượm đạn bị đồng đội bắn chết cũng thành liệt sĩ mà.

Bình luận Trong Tran: Có gì lạ đâu, hấn vừa cất tiếng đầu đời đã gọi Sĩ-ta-lin rồi

Bình luận Steven Nguyen: Liệt sĩ giả ở Việt Nam có mà đầy, mới bắt một vụ ở Đắk Lắk lấy xương chó xương tằm bầy đem chôn rồi tổ chức đoàn đi tìm kiếm moi lên rồi lượm tiền chính sách một mớ chó đâu!

Hình chụp tại trận, không photoshop, không chỉnh sửa nhưng "không đúng sự thật" (ẢNH: FACEBOOK)

Đừng nghe...

Chủ tịch Ủy ban nhân dân TP.HCM - Nguyễn Văn Đước tuyên bố sẽ biến các trụ sở công dôi dư (sau khi sáp nhập phường/quận) thành trường học, bệnh viện... Lời hứa nghe như giai điệu êm tai, nhưng sự thật thì lâu nay - khi thành phố hơn 10 triệu dân vẫn vật lộn với tình trạng thiếu trường, thiếu viện, các trụ sở công xây mới và bỏ hoang không bao giờ ngừng tăng. Trong khi các trụ sở “vườn không nhà trống” mọc rêu, làm chỗ chần chờ, người dân nghèo không có nhà che mưa tránh nắng, khi bệnh vẫn xếp hàng từ nửa đêm để khám bệnh, con họ vẫn chen chúc trong những lớp học quá tải...

Bình luận Nguyễn Hai: Việc gì khó có bác... Vượng (Vingroup). Chẳng mấy chốc, mấy đất vàng đó sẽ thành chung cư cao cấp, khu nghỉ dưỡng hết ráo.

Bình luận Trinh Lam: Cái quan trọng là nói được có làm được hay không. Chú nghe trên ti vi hoài riết lũng lổ tai.

Bình luận Phong Vu: Nói về trường học thì theo tôi cả nước cần quy hoạch lại hệ thống trường từ lớp 1 đến lớp 12. Hệ thống trường hiện tại là tổ chức thời xưa khi dân số các thành phố chỉ khoảng 1/10 hiện tại và chương trình học hiện ở Việt Nam vô cùng cổ xưa, không có phòng thí nghiệm khoa học, cũng không có sân vận động để giáo dục thể lực.

Khối bê tông vô tri khổng lồ, đen sì (đang là chỗ chần chờ) này xây giữa đất vàng từ 2013 - 2015, vốn ban đầu 800 tỷ VND. (ẢNH: ANH TỬ/LAODONG.VN)

Vô (số tài) sản

Lương Cường - Chủ tịch nước CSVN vừa ký quyết định đặc xá cho 8,055 phạm nhân, trong đó có 741 tội phạm từng là quan chức xâm phạm trật tự quản lý kinh tế - được "nhắc" nhiều có ông Đỗ Hữu Ca (cựu giám đốc công an Hải Phòng) - người được biết đến khi tổ chức "trận đánh đẹp", chỉ huy vụ cưỡng chế đầm tôm của ông Đoàn Văn Vươn ở huyện Tiên Lãng hồi năm 2012.

Ông Ca bị bắt ngày 22-2-2023 với cáo buộc cướp đoạt 35 tỷ đồng của một người ở Quảng Ninh "nhờ chạy án" hồi tháng 2-2013. Quá trình khám xét nhà ông Ca, Công an thành phố Hải Phòng tìm thấy ít nhất 40 giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, lượng lớn tiền, vàng, ngoại tệ, trang sức các loại...

Tòa sơ thẩm xử ông Ca 10 năm tù, rồi phúc thẩm giảm xuống còn 7 năm. Đến nay, 2025, ông mới chấp hành hơn 2 năm thì được đặc xá. Đặc xá này, phải chăng là "trận đánh đẹp" khác...

Bình luận Nam Cuong Nguyen: Nguyễn Nhân Chiến (cựu bí thư Bắc Ninh), rồi Thắng - bí thư Hải Dương... Xác định tội nhận hối lộ mấy chục

tỷ, án 5 năm tuyên 2024, chưa chấp hành án một năm đã tha hết...

Bình luận Anh Tuyen: Hồ Duy Hải bị oan ức gần 20 năm mà không xem xét giải oan cho người ta, cũng không đặc xá gì sất. Tên tội phạm mà đi đặc xá.

Bình luận Trần Công Hà: Chỉ một vụ lừa chạy án mà tên tướng cướp này đã cầm 35 tỷ. Cả cuộc đời làm quan của hắn nơi đất cảng Hải Phòng - một vùng đất quá béo bở đối với những thằng nửa đen nửa đỏ như hắn thì biết hắn và đồng bọn của hắn giàu cỡ nào.

Đỗ Hữu Ca

(ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Lương Cường

(ẢNH: THỦY NGUYỄN/TUYENQUANG.GOV.VN)

"Nộp đủ tiền mới cấp cứu"

Một bé trai 4 tuổi bị xe ba bánh tự chế cán qua người, được dân đưa vào Bệnh Viện Đa Khoa Nam Định cấp cứu, nhưng 10 phút trôi qua, nhân viên y tế vẫn thản nhiên: người đứng, kẻ ngồi, kẻ đi qua như không thấy, thậm chí yêu cầu đặt cọc viện phí 2 triệu VND mới khám. Anh H.T.T. (người đi đường) - đưa bé vào bệnh viện gấp, chỉ có 500 ngàn VND van xin trong vô ích.

May mà anh H.T.T. đã kịp thời quay clip và post lên mạng xã hội, trước khi phía bệnh viện ra công văn chối tội - họ báo cáo cháu bé "bình thường" khi nhập viện. Trong khi thực tế thì bệnh nhi bị chấn thương bụng kín, rách cơ hoành, dập thận, dập ruột. Phải chuyển gấp lên Bệnh Viện Nhi Trung ương (ở Hà Nội), may là bé được mổ khẩn cấp, hiện tình trạng vẫn nguy kịch...

Hệ thống y tế ở Việt Nam lâu nay vốn vậy, nhân viên bị đình chỉ chỉ là hình thức đối phó dư luận.

Bình luận Nguyễn Tam: Lương y như từ mẫu cứu người như cứu chính mình, cứu một mạng người hơn xây 7 tòa tháp... vậy mà bác sĩ nào nói đóng đủ tiền mới cấp cứu.

Bình luận Đoàn Trung Dũng: Cái sự việc nó rõ như ban ngày thế rồi mà ông giám đốc bệnh viện vẫn viết được cái báo cáo bao che lấp liếm như thế.

Bình luận Hoa Điều: Mình từng là người Nam Định, đã trải qua nên khẳng định: 99% ca trực khác cũng sẽ quy trình tương tự. Vì không có lựa chọn nên đành chấp nhận. Từng đến viện lúc 7h tối, phải chờ bác sĩ ăn cơm xong mới được khám, tai nạn nằm gần một tiếng không ai đụng tới dù đang cấp cứu.

Bệnh nhi được anh trai ẵm, ngồi ngoài hành lang Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định vì bác sĩ làm lơ (ẢNH: TUOITRE.VN)

Bảo Tồn Tiếng Việt - Nối Kết Cộng Đồng

TÌM VIỆC MIỄN PHÍ

Chuyên mục TÌM VIỆC MIỄN PHÍ là nơi dành cho quý vị cần việc làm. Quý vị có thể tự giới thiệu về bản thân, sở thích, khả năng và nghề nghiệp mong muốn.

Chuyên mục này được đăng tải miễn phí, với mục đích kết nối những người cần việc làm với các cơ hội công tác phù hợp. Báo Trẻ mong sẽ là nhịp cầu nối kết, chung tay giúp đỡ lẫn nhau, tạo cơ hội cho quý đồng hương.

Xin vui lòng gửi thông tin ngắn gọn, không quá 30 chữ.

Quý độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện

Địa chỉ thư tín: "TÌM VIỆC MIỄN PHÍ"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

hoặc email đến tòa soạn: **info@trenews.net**

TPB LÊ THƯƠNG

Sinh năm 1943

Số quân 43/208.739. Hạ Sĩ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lê Thương.

ĐỊA CHỈ: Thôn 7, xã Thủy Phù, huyện Hương Thủy, tỉnh Thừa Thiên Huế.

ĐIỆN THOẠI: 037 873 2821 - 0961 802 206

TPB TRẦN VUI

Sinh năm 1950.

Số quân 70/213.337. Binh 1.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Trần Vui.

ĐỊA CHỈ: Tổ 3, thôn Châu Xuân Tây, xã Bình Định Nam, huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: em dâu: 036 547 9981.

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chỉ Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BDQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

thất hứa

Hai giờ sáng, chuông cửa reo inh ỏi. Ông chủ nhà cau có ra mở. Trước mặt ông là một chàng trai trẻ loạn choạng hơi men, đang nắm tay một cô gái xinh đẹp. Ông chủ nhà quát:

- Không thể chấp nhận được! Thứ nhất, anh hứa đưa con gái tôi về trước 10 giờ. Thứ hai, đây có phải là con gái tôi đâu!

JACY THẢO (TOTAL NAILS - TÌM HẾT HỜI)

BAO HUÂN

so sánh

Ông nọ dẫn vợ đi thăm sở thú. Đến chuồng khỉ, thấy vắng hoe, bèn hỏi người gác chuồng:

- Khỉ đâu hết rồi?
- Chúng vào chuồng cả rồi. Bây giờ là mùa giao phối của chúng...
- Nếu tôi đưa cây kem này thì có thể dụ chúng ra không?
- Thế liệu ông có chịu ra khỏi giường nếu ai đó chìa cây kem cho ông không?

HOÀNG THỊ ÁNH VÂN (SƯU TẦM)

BAO HUÂN

thừa

Chủ nông trại đến hội chợ tìm mua một con ngựa. Ông ta nhắm được một con ngựa ưng ý, bèn hỏi:

- Con này chạy đường dài tốt không đấy?
- Tuyệt vời ông ạ. Nó có thể chạy một mạch 15 miles không cần nghỉ!
- Vậy thì không được rồi. Nhà tôi chỉ cách thị trấn 10 miles thôi. Không lẽ tôi phải cuốc bộ ngược lại 5 miles à?

ABESTA THANH (LƯỢM LẶT)